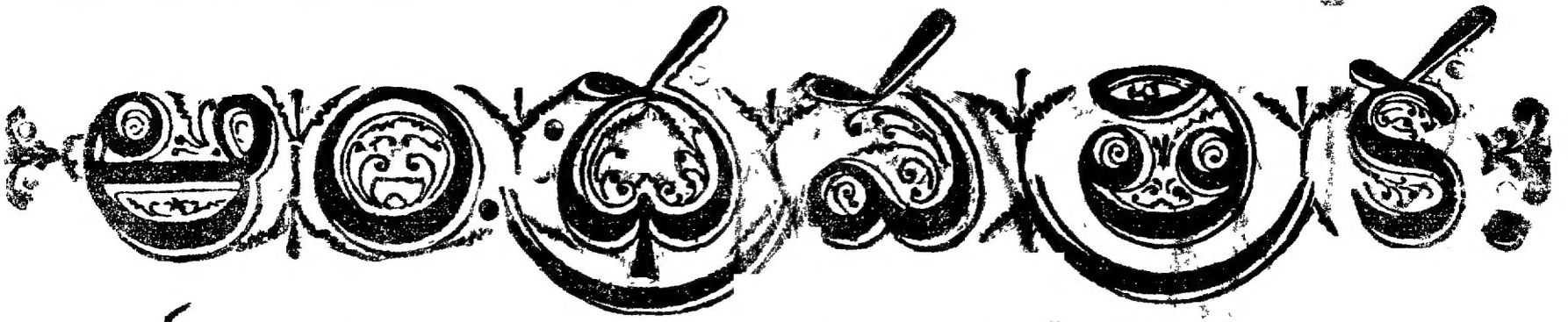

Register No. M. III8.

Post Box No. 212.

విడివత్రిక 1-కి 0-1-0

Telephone No. 544.

31094 క ప్రతి దినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 11
సంపుటము ౧౧

చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ జూలై నెల 21-వ తేది సోమవారము
శ్రీ రక్తాక్షినామ సంవత్సరము, ఆషాఢమాస బహుళ పంచమి గి.

No. 95
సంచిక ౯౫

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

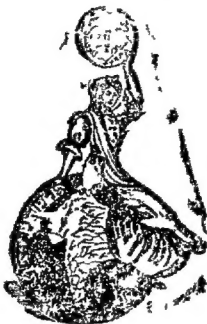
నొప్పు గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంచభాష చిటి కూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ

నొప్పులకు నంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, బాంబుపువోట్ల బాపును,
చర్మపు నొప్పుల బారదోలును, పోట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

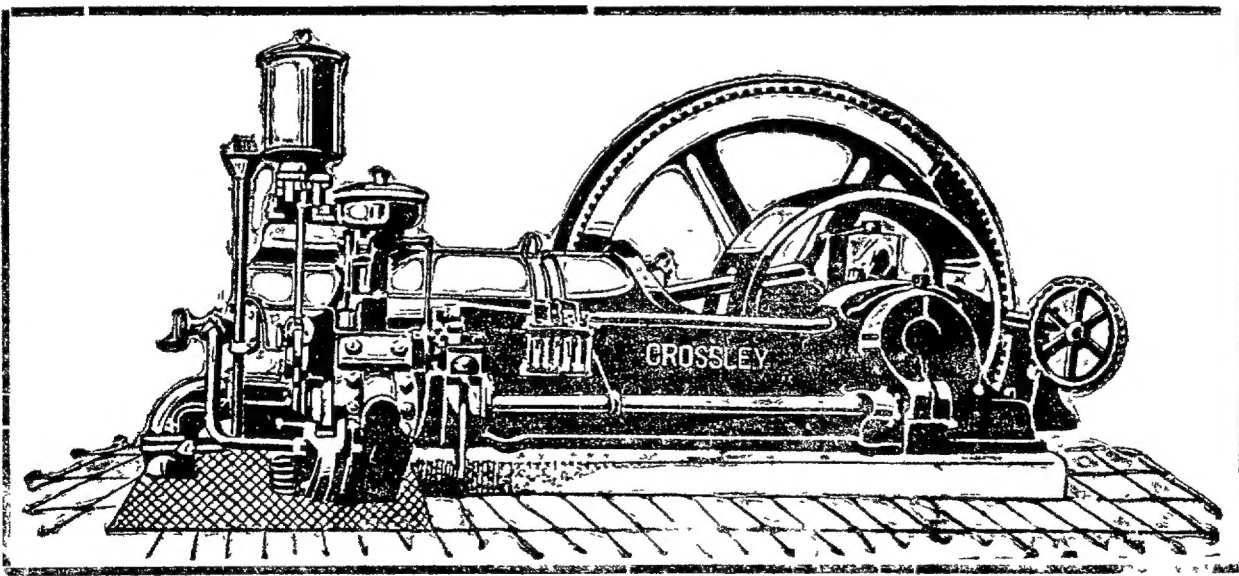
ఈమందును తుదగగానే చెమట వట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కాఠోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేసును.
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

చక్కనిడబ్బితో నహా పీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుళెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

క్రాస్సిగాను అండ్ ఆయిల్ ఎంజినులు

ప్రపంచమునందు మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనవి, మితవ్యముగలది.

మిక్కిలి శ్రేష్ఠ
మైనరకము, ఇం
టర్నల్ కంబస్టన్
న్ ఎంజినులు త
మోయారు చేయుట
యందు 50 సంవ
త్సరములు అను
భవము గలదు.

నూతన ఎంజిన్
రింగు శాస్త్రము
నంగు తెలుపబడి
నప్రకారము సరి
యైన ప్రైము
మూవింగ్ ముగ
ల గానానా
గలదు.

అనుభవము జాస్తిగానుండవలసరములేదు. మిక్కిలి సరసమైన గ్రూజాయిల్ నూనెను ఎంజినుకు యోగ్యముగా వున్నది. మిక్కిలి మితవ్యముగలది.

ఎంజిన్లు, రైస్ మిల్లు స్వంతదారులు, వ్యవసాయదారులు, యితరులు ఈ క్రాస్సిగానులను.

క్రాస్సిబ్రదర్స్ (లిమిటెడ్) 14, బ్రాడ్వే, మద్రాసు

'SIDDHA KALPA MAKARADHWAJA'

(REGISTERED)

IS THE SAFEST, SUREST AND MOST PERMANENT CURE FOR ALL ACUTE & CHRONIC DISEASES.

PRICE PER PHIAL OF 60 PILLS FOR A COMPLETE CURE, Rs. 10.

THE MADRAS AYURVEDIC PHARMACY, LIMITED.

THE PREMIER INDIAN CHEMISTS & DRUGGISTS

(AUTHORISED CAPITAL Rs. 2,00,000 PAIDUP CAPITAL Rs. 1,50,000)

Tele Address:—

Post Box No. 151.

Telephone:—

"Kalpam"

Madras.

Nos. 1034 & 837

Managing Director & Senior Physician.

(657)

Ayurveda Ratna Pandit, Dr. N. V. SRI RAMACHARLU, Ph.D.Sc.,

"CONSULTING HOURS BY THE SENIOR PHYSICIAN"

1. George Town Dispensary:—44, Govindappa Naick Street, 10-30 A. M. to 3-30 P. M.
2. Mount Road Dispensary:—2/4 Mount Road, 8-30 A. M. to 10 A. M. & 4 P. M. to 7 P. M.
3. Triplicane Dispensary:—583, Pycrofts Road 7-30 A. M. to 8 A. M.
4. Mylapore Dispensary:—"Kamalalaya," 63 Royapettah High Road, 6 A. M. to 7 A. M.

30 సంవత్సరమునుండి జయభేరి!

నెర్వెటల్ ముత్యములు

వీర్యవృద్ధి, నపుంసకత్వమును పోగొట్టి ధాతువులను నరములకు బలమును కలుగజేయును. స్త్రీలకును, పురుషులకును సంసారసుఖము నిచ్చును. ఎటువంటి వీర్యవృద్ధియునుకూడ 3 రోజులలో మాన్యును. వక్రిత్వ, విద్యాధి, వర్తకము మొదలైన వారికి మిక్కిలి ఉపయోగము.

80 మాత్రల పెల రు 1-12-0. వి. పి. చార్జీ వేరు.

రఘునాథఫార్మసీ., తిరువలిక్కేణి, మద్రాసు.

పాశ్చాత్య వెంకటాచలపండితులుగారి లోకామయహార కస్తూరిమాత్రలకై ఒకగజడిన

వేస వేలు యోగ్యతాపత్రికలలో కొన్నిటిని ఈ దిగువ తెలిపియున్నాము.

(1) మ. డాక్టరు క్రభాకర్, డెహ్ ఆయుర్వేదిక్ యూనివర్సిటీ గ్రాడ్యుయేటు. ఎన్. వై. ఇన్ స్టిట్యూటు ఆఫ్ యెస్సెస్ యునైటెడ్ స్టేట్స్ ఆఫ్ అమెరికా వి. ఎల్. ఆఫ్ ది కానిటర్ ఇన్ స్టిట్యూటు లండన్, కన్ వర్టింగు కెమిస్ట్రీ, ఎయిర్ లేన్ నెం. 2 బొంబాయి:—మీ లోకామయహార కస్తూరి మాత్రలను ఉపయోగించిన దానిలో క్యాసోప్యాస్ నమల క్యూరేషన్, అక్షరము, మలబద్ధము ప్రక్కల నొప్పి, కడుపునొప్పి, జ్వరములు, పిల్లలయోగ్యత మొదలగునవి గుణపైనవి.

(2) మ. వి. ఎన్. అచ్యుతరావు, సీనియర్ డాక్టరు, కానిటర్ కమిషనరీ, మైసూరు గవర్నమెంటు, మైసూరు. మీచే కయ్యుచేయబడుచున్న లోకామయహార కస్తూరి మాత్రలను నేనఉపయోగించియున్నాను. మిక్కిలి శుభముగనున్నది.

(3) మ. కే. కే. విశ్వనాథ కవిరాజ్ విప్లవ చక్ర డిప్లొమెసరి, 9-41 పిథి బొట్లే బజారు, రంగూను. బర్మా. మీ లోకామయహార కస్తూరి మాత్రలు, శాడను, శావర్జకు వచ్చుచున్న రోగులకును శుభ్రమైన

(4) మ. లాల్ సింగ్, మీర్జా, నవ్ అస్టియోమెన్ డి. రోహి, రాజపుటానా. తృప్తి నిచ్చినది.

మీ లోకామయహార కస్తూరి మాత్రలను నేనుఉపయోగించుచున్నాను. చాలాశుభముగానున్నది. రక్తము 12 సీ సెలను కంట్రాక్టు బిడ్డి 18 ధర 0-4-0, 6 బుడ్డు 1-4-0 పోస్టుకాడ్ వేరు.

పాశ్చాత్య వెంకటాచలపండితులు, వైద్యశాలాధికారి, ప్రధాన వైద్యులు,

(594)

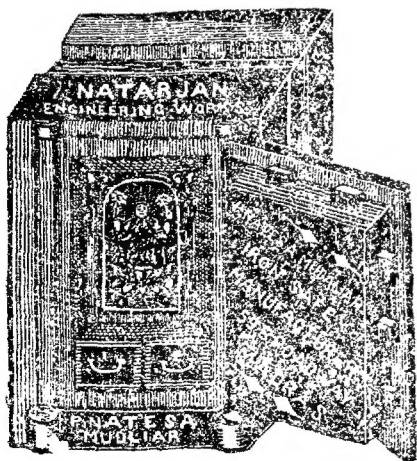
శ్రీ సీతారామవ వైద్యశాల, మైసూరు.

[4]

స ర స ము

దృ థ మై న ది

న మ్మ క మై న ది.

యిప్పటిమో స్వరూపకారము బాగుగా తయారుచేయబడిన ఇనుపపెట్టెలు ఈదిగువ తెలుపబడిన వారివద్ద అమ్మకమునకు సిద్ధముగాయున్నవి. బాంకులు, కంపెనీలు, కార్యాలయములు, కోఆపరేటివ్ సంఘములు మొదలగువాటికి సరఫరా చేయబడినవి. (1429)

పి. న. టే శ మొదలియార్, ఇనుపపెట్టెలు చేయువారు,

(ప్రాప్తి) 59, బ్రాడ్వే, మద్రాసు. నటరాజన్ ఎంజినీరింగు వర్క్సు. ఐరన్ లిండు బ్రాస్ ఫౌండర్స్ ఆయిల్ ఎంజనులు, మోటారులు, మెషినుభాగములు, మెకలగునవి రిపేరు చేయుటయును సమర్థతగలవారు. రైసుమిల్లుకు కావలసిన సిలండర్లు, సాప్లింగు, నట్టులు, సరసముగా యివ్వబడును. నుబ్బరాయపిల్లవీధి, పెద్దనాయకన్ శేట, మద్రాసు. మెషినులకు సంబంధించిన భాగములన్నియు అద్దరు యిచ్చిన తయారుచేసి యివ్వబడును. ఉత్తరములు వ్రాసిన బరులు వ్రాయబడును.

"ఎంబెటా" పలకలు

ఒడిట్లెలకు చాల ఉపయోగకరము.

క్రొంద పడిన తగులకే తగుల దని పూచీ నిచ్చెదము. ఇందుకు ఈ పిక్ న విలక్షణమునకు కార్యము.

Messrs. T. H. Khanna

22, Linga Chetty Street, Madras.

కర్ణశూలహరి

పెల సీ|| 1-కి అ. 6 వి. పి. సహా 0-11-0

ఈ ద్రావణము చలన చెవిపోటు, చెవినుండి పిమ్మి గారట, చెవిదిబ్బడ మొదలగునవి కంటే నయమగును. 5, 6 బొట్టులు చెవిలో పోసిన వాడ పెంటనే తగ్గును.

అమృతాంజనము డిప్లో,

మద్రాసు

బొంబాయి

జాతీయ విద్యా విధానము

ఉపసంఘమువారి సూచనలు

ఆంధ్రరాష్ట్రీయ జాతీయ విద్యావిధాన సంఘమువారు జాతీయ విద్యాప్రచారమునకు దయారజేసిన ప్రజాశిక్షణ చాల విషయములు గమనింపదగియున్నది. ఆంధ్రదేశమునందలి జాతీయపాఠశాలల నన్నిటిని ఏకీకృతములుగా నొనర్చి, జాతీయవిద్యాశక్తిల నన్నిటిని ఒక్కమార్గమున నడిపింపజేయుట కిట్టి ది మిక్కిలి యావశ్యకము. ఏ యుద్యమము గాని, సరియగు నిర్మాణముతో నిర్మిత కార్యక్రమముతో పనిజేసినయెడల ఫలితములు శుభసాధ్యములుగను, ఆకర్షకములుగను నుండును. ప్రైసంఘమువారు నూచించిన ఆంధ్రవిద్యాశీతము, ఇందులకు మిక్కిలి దోడ్పడగలదు. జాతీయ విద్యాసంస్థలన్నియు నవలంబింపవలసిన సూచనలు, ఆచరణయోగ్యములుగను, ఇతర పాఠశాలకును జాతీయ పాఠశాలకును గల భేదమును స్పష్టముగజేసి, కఠించునవిగను నున్నవి. కట్టడములు, బల్లలు, కుర్చీలు మొదలగు వానిని తగ్గించుటవలన ఖర్చుతగ్గులయె గాక, విద్యార్థియొక్క కారీర మానసిక ప్రవృత్తులయందు మంచిమార్పు గలుగజేయుటకు తోడ్పడును. జాతీయ విద్యాలయములందు జాతీయ పాఠకమును స్థాపించి ప్రతిదినము విద్యాప్రారంభమునకు పూర్వము జెండాగీతముల పాడుచు జండాకు నమస్కరించుటవలన, విద్యార్థి హృదయమున జాతీయతను, శతభక్తిని యభివృద్ధిపరుచుటకు చాల సహాయమొనర్చును. విద్యార్థులందరకును రాను దండు కవాతు, దేశీయ వ్యాయామమును నేర్పుటవలన, దేశీయ శారీర దౌర్బల్యము తొలగిపోయి భారతీయ యువకులను పురుషార్థముల సంపాదనకును, మాతృదేశారాధనకును శక్తివంతులుగ నొనర్చును.

పాఠశాలలందు నేర్పబడదగు, ఈ సంఘమువారు, సాంస్కృతిక ఉన్నత, పండిత విద్యలని మూడువిధములుగా భాగించిరి. ఇందు మొదటి విద్యావిధానమునకు 7 వత్సరములకాలము ను ఏర్పరిచిరి.

జాతీయ విద్యాసంఘమువారి కేర్పరచిన సాంస్కృతిక విద్యాక్రమము చాల లోపభాయిష్టముగనున్నదని యభిప్రాయపడవలసి వచ్చుట కోచనీయము. ఈ విభాగమున కేర్పరచిన విద్యాక్రమమును జదివినప్పుడు, సాధ్యమైనంత వ్యవహార జ్ఞానమును వివరములను మాత్రమే విద్యార్థియొక్క తలలోనికి జొప్పించుటకు, ప్రయత్నించినట్లుగానించుచున్నది. ప్రార్థనయను విషయమును పట్టికయందు జేర్చినను, ప్రార్థనల నొనర్చు ఏయుదయమర్థగలంబయినప్పటిని కాలమందు. భగవంతుని యెడలను ఆతని సృష్టియందలి రసాను భవము వైపునకును బాలుని మనస్సును త్రిప్పు. స్వభావము ఈ విద్యాక్రమమందు గానించుటలేదు. ఇతర మాత్రమున, వారునిర్ణయించిన విషయములు, అనపునరములని వాయర్చుముగాదు. అవి అపునరమే. అవి లోకజ్ఞాన ప్రతిపాదకములు మాత్రమే యగుటచే, అతికోమలములను, ఎటువంటి నటు తిరుగు స్వభావములును నగు బాలుని హృదయమును, లోక వ్యవహారములోనికే యధికముగ త్రిప్పుటచేత సాధనాశక్తివారియందు తగ్గిపోవును. చచ్చిపోవుననినను వచ్చును. చిత్రలేఖనము, సంగీతము వృక్షశాస్త్రము (Botany) మొదలగునవి బాలుని కోమలహృదయమును భగవంతునిపై నను, సృష్టిపై నను ద్రిప్పునవి. ఇతరసహాయము లేకపోయినను, మానవవరమాధియ్య, జీవితాశక్తికమును నగు ఆనందము నొసగ గలిగినవి. ఇవి వ్యక్తియందలి బ్రహ్మమును పైకెదెచ్చును. వ్యక్తియందంతెల్లినమైయుండు స్వజాతీయ సుఖమునానందము జాగ్రదవస్థకుదెచ్చి, నిజముగ భగవంతుని యంశముగ నొనర్చును. మానవవిజ్ఞానమునందలి సరిసమానసగభాగమున నీ విద్యలను బాలునకు ప్రథమమునుండియు గలపవలెను. ఇతర విషయములెట్లో, ఈ విషయములను గూడవట్లే సాంస్కృతిక విద్యావిభాగమున నిర్బంధముగ నొనర్చి, ఉన్నత, పండిత విద్యావిభాగములం దభిమాన విద్యగ నొనర్పవలెను. ప్రతివ్యక్తికిని, ఇవిసమానావశ్యకములగుటచేతను, బాల్యదశయందే మనస్సునకు అంటుకో దానికే దృఢము కాశ్యేతముగ నిలచియుండు స్వభావముగలిగియుండలచేతను, మొదటి ఆయుదు వత్సరముల విద్యయందును దీనిని సంపూర్ణముగ బహిష్కరించి, 6, 7 తరగతులందు కొన్ని విషయములకు ప్రత్యామ్నాయముగా మాత్రము, సంగీత, చిత్రలేఖనము దేదియో యొకటి మాత్రమే యభ్యసించవచ్చుననియు నిర్ణయించుటచే, ఈ విద్యావిధానమునందలి "జాతీయ" అనుపదమునకే యధ్యక్షు లేకన్నది.

(కోవాడమిద్వాభివాని)

నిజాంరాష్ట్రమునందు గ్రంథాలయములు

నిజాంరాష్ట్రమునందు గ్రంథాలయముల సంఖ్య యెక్కువగా నుండునో ఆ దేశములు త్వరలో నభివృద్ధి గాంచునట్లుకు పాశ్చాత్య దేశములు నిదర్శనములు. ప్రస్తుతము బోధాసంస్థానము మరి యొకటియెందు ప్రదేశములుదప్ప ఆసేతుహిమాచలమధ్య ప్రదేశమునందు గ్రంథాలయములేమి, నిజాంరాజ్యమునందు వాదాపు నెలకొనిన డెబ్బది గ్రంథాలయములయొక్క ముఖ్యోద్దేశము నెరింగి పనిచేయుచున్నట్లు కానుపదనము ఆసర్వము గాదు. బ్రిటిషు యుడియాను వదలి నిజాంరాజ్యమునందు తెలుగు ప్రాంతములలోని గ్రంథాలయముల స్థితి విచారించవలసినపుడు ఈ రాష్ట్రమునందు యీ యుద్యమము ఆరంభదశయందున్నదని మనకు నొకటి నొకటి అత్యుత్తమ గొంతులతో గలుగవచ్చును కాని నిజాంరాజ్యమునందు గుణనిస్సర్గ మొక అవధిలో తృప్తి నొందునట్లుగా దైవము సృష్టింపలేదు. అనునను, అనుక్షణము ప్రత్యుద్యమము నభివృద్ధి నొందించుటకు బ్రయత్నించుటయే మానవస్వభావమైనది. కావున ప్రతి నరడు యావజీవము తనకుగల మేధావైభవము దేశమునందంతటను ప్రదర్శించుటయే ఆతని నిత్యకృత్యము. ఒకడు తన మహోన్నతబుద్ధివైభవముచే నుచ్చస్థానమున వెలుగుచున్న నాతని క్రింద నెందరో చల్లగా జీవించెదరు. ఒకడు తనబుద్ధివైభవముచే పల్లకినెక్కి తిరుగునట్టి దళ నార్చించెనేని ఆతని క్రింద కనీస మిరువదిమందియైనను బ్రతుకకపోరు. కావున సాధ్యమైనంతవరకు తమబుద్ధిని వినియోగించి యున్నతస్థానమున విరాజిల్లుటకు బ్రయత్నించుటయే ముఖ్యవిధులలో ముఖ్యమైనవిధి.

బుద్ధిని ప్రతి ప్ర మొనరించునది విద్య. అట్టివిద్య మన ప్రాచీనార్యులకాలమునందు గాక ప్రస్తుతము గ్రంథరూపమున సాక్షాత్కరించినది. ఇట్టి గ్రంథములు సేకరించి యొకచో నుంచుటయే గ్రంథాలయోద్యమ మని మనకు తెలియని కొత్త విషయము కాదు. అవిధిని నిర్వర్తించుటచేతనే నిజాంరాజ్యమునందు ఎనవిది తెలుగు జిల్లాలలో రమారమి డెబ్బదికి మించిన గ్రంథాలయములు స్థాపింపబడినవి, కాని ఈ గ్రంథాలయముల ఏక శేషరూపముల గాంచినపుడు ఒక గ్రంథాలయ వింకొక గ్రంథాలయమునకు రూపాంతరీకరణమేగాని స్వతంత్ర భిన్నరూపముగాదని తెలియుట కొక్కింతచింతవోడముచున్నది. భిన్నరూపముగాని గ్రంథాలయము తెన్నియున్నను శేషలక్షణక ప్రాథిత్యములై యలరారుచుండుటచే సర్వసాధారణ నిద్యాభివృద్ధికి సాయపడుచుండునేగాని వివిధవిషయ విజ్ఞానేచ్ఛ గలవారి ఆకాంక్షలను వృద్ధిపరచుచు విశ్వతోముఖముగా కళాసర్వస్వములను పెంపొందింపజాలవు.

భిన్నస్వరూపములతో గ్రంథాలయములు మన కెందు కావశ్యకములై యున్నవో కనుగొనుటకు మనము పాశ్చాత్యులను జదువు విద్యాభ్యసంక నొకసారి గమనింప తప్పక తెలియగలము. ఒక్కొక్క విద్యార్థి కొక్కొక్కవిషయమునందు గౌరవప్రతిష్ఠ యెక్కువగా నుండును. ఒకనికి మౌలికవిజ్ఞానం దాదరణ యెక్కువ, ఒకనికి భూగోళమున చిహ్నము మొందు, ఒకనికి గణితశాస్త్రమునందభినివేశము. ఒకనికి చరిత్రయందు రుచి హెచ్చు. పర్యవసానమేమిటగా ఒక పాఠశాలయందు చదువుచున్నవారే యొకను విద్యార్థులందరు భిన్నకళలయందు మత్కునను మిక్కిలిగా చాల్చుచుండుటచే "లోకో భిన్నరుచి" అను సామితి సార్థకమగుటగాను భావములేమి అభిమానములేమి సర్వమేకవస్తుశేషమైయుండలేదు. కావున నే గ్రంథాలయముల సర్వజనోపయోగ కరములుగా నుండవలయు నని భిన్నస్వరూప గ్రంథాలయములే కావలసియున్నవి. ప్రస్తుతము మనరాజ్యమునందు నెలకొలుపబడినగ్రంథాలయము లేమి ముందు నెలకొలుపబడవలసిన గ్రంథాలయములేమి సాధారణముగా సాహిత్యగ్రంథాలయములకంటె భిన్నముమాత్రము కాజాలని రూఢిగా జెప్పటకు సందియములేదు. ఈ గ్రంథాలయములయందు చారిత్రికసారస్వతము వైతముకలదుకాని అది మిక్కిలి తక్కువ. అది యాగాక చరిత్రయ సాహిత్యమున కంతర్భాగమే. దానిని ప్రత్యేకభాగముగా గొనినను సంపూర్ణముగా చారిత్రికగ్రంథాలయమని రూఢి నామము ప్రతిపాదించుటకు తగియుండనీక సాహిత్యాంతర్భాగముననే పొందుటకు పరిమితసంఖ్యాకములై యున్న ఆ గ్రంథములేవో కొన్నిమాత్రమే యుండి సాహిత్యగ్రంథభావమంత కవకాశ మిచ్చినవి.

గ్రంథాలయములు సర్వజనాదరణీయములు కావలయుననిన సమస్యను వివక్షయములకు సంబంధించిన గ్రంథము లొక గ్రంథ నిలయమునం దుండిననే గాని సరిపడునను నొక ఆక్షేపణకు కొంచెమవకాశము గలుగును. కాని గభీరముగా విచారించిన సమస్యను వివక్షయములకు బోధించుగ్రంథములన్నియొక గ్రంథాగారమున నుండుట యసంభవము. గ్రంథములసంఖ్య పరిమితముగా లేదు; బహుళముగా నున్నది. కావున వివిధయములకు సంబంధించిన గ్రంథములవైతము కూలంకషముగా నార్చించి గ్రంథాలయము సలంకరింపజేయుట కష్టసాధ్యమువైతము గాక ప్రస్తుత జనాదరపరిస్థితులబట్టి చూచిన దుస్సాధ్యముగనే కానుపించుచున్నది. అందుకే సాహిత్యగ్రంథాలయములని, చారిత్రికగ్రంథాలయములని, శాస్త్రీయగ్రంథాలయములని, అవియని, ఇవియని ప్రతికళకొక కొకపేరుతో గ్రంథాలయములు నెలకొలుపవలసియున్నది. అపుడు ఆయావిషయములకు సంబంధించిన గ్రంథముల సంఖ్య మితికిమించక యుండుటచే అపరిమితగ్రంథముల సేకరించుట సులభము. ఉండవలసినగ్రంథము లన్నియు నొకచోటనే యుండుటచే అవిషయమున దభిరుచిగలవారు మఱి యొకచోట ఇంకొకగ్రంథము చిక్కునేమో యనునాస లేక ఉన్నదానితోనే కావలసిన విజ్ఞాన మేదియో అర్థమవును.

రమారమి రెండువందలసంవత్సరములకు పూర్వ మింగ్లండుస్థితి ఇప్పటివత్తునీని బోధియేయుండెను. అటులే మరికొన్ని సంవత్సరముల వెనుకకు మనము దృష్టి నిగడింతుమేని పాశ్చాత్యభిండములన్నియు నదేస్థితియందుండెను. ఇప్పుడన్ననో గ్రహయంకృషిచే మేధాసమృద్ధములై యాఖండము లద్వితీయములై మనలను జూచి యెగతాళి నొనరించుచున్నవి. ప్రాచ్యభిండముగలవారు మన మేవనినొనరింప జాలకుండుటయే గాక మనమందరమైననుగాక కొందరుమాత్రమే పనిపాటులు లేనికలమున ప్రాతగ్రంథములవిప్పి పారజూచుచు కాలమును వ్యయించుచుంటిమట. ఇదివారొనరించుచేళనము. ప్రస్తుతస్థితినిబట్టి వారియెగతాళితప్పని మనమనజాలెదమా? అయితే మనకిదళవెనుకటినుండి వచ్చుటలేదు. ప్రపంచమునందు యే భిండముగాని మేధాసంపత్తి బడయనికాలమునందు మన ప్రాచీనార్యసమితి ఆ భిండమేధాసంపత్తిచే నిపుడు పాశ్చాత్యదేశమునందు మనకాశ్చిర్యజనకము లనిపించునట్లుల సృజింపబడుచున్న వస్తువుల నన్నింటిని కల్పించిరి. వారుప్రజ్ఞాన్వితములు కావన్న నిరత్యర్థములను నడిపింప జాలియుందురా? విమానములలో బ్రయాణ మొనరింపజాలియుందురా? జలయంత్రములు, విద్యుచ్ఛక్తి— ఒకటియనియో? వాదగనిపెట్టని వేవిగలవు? అవిమనకుప్రస్తుత కాలమునందు సర్వరూపాత్రములై నవి. పాశ్చాత్యులభావములై ట్లుండినవోకాని మనవారలకు కొందరికిమాత్రము మనపూర్వుల బుద్ధివైదగ్యవర్తనము శేషలాలితయోక్తి ప్రాయములై కన్నట్లు చున్నవి. మనదురదృష్టవశమున మనవిజ్ఞానమంతయు భ్వస్తమై పాశ్చాత్యులను బట్టినది.

వార లెట్లు సకలకళలయందు ప్రవీణతగాంచిరి? శ్వేతజాతులు యుద్ధయాత్రలు, దేశయాత్రలు చేయునపుడు దేశదేశములనుండి గ్రంథరాజములసేకరించి తమదేశములకు గొనివచ్చిరి. అట్లుతీసికొనివచ్చినవానినన్నిటి నొకేద్రుకాలో పడవైచి యిపుడు మనమొనరించుచున్నట్లుల గ్రంథాలయమునందు గ్రంథసంఖ్యనుమాత్ర మెచ్చుగాజేసి తృప్తిపొందినారా? లేదు. అట్లులే జేయలేదు.

ఆదేశమువారి గ్రంథాలయవిధానమే వేరు. అచ్చటివారి పడికట్టేవేరు. వారు గ్రంథనిలయములలో కాళ్ళా విభాగ మొనరించి సంస్కరించి వానిచే పని గైకొనిరి. సమస్తగ్రంథములుండు పుస్తకాలయములు వేరుగా కొన్నిటి నేర్పరచిరి. ప్రత్యేకగ్రంథాలయముల వేరుగా కొన్నిటి నేర్పరచిరి. ప్రత్యేకగ్రంథాలయములనగా నొకకళ కొకగ్రంథనిలయము. ఉపమానముగా గొనుడు! పరిశ్రామిక మనుకొనుడు, తత్సంబంధ గ్రంథములన్నియు నొకచో పొగ్గి జేసియుంచుట; రసాయనిక సంబంధములగు గ్రంథముల నన్నింటిని నొకచోపు జేసియుంచుట. ఇట్లులే వైద్యము, జ్యోతిషము మొదలయినవెన్ని గ్రంథములనో ప్రత్యేకప్రత్యేకముగా నొక్కొక్కచో నుంచి వానివాని నామములతో రసాయనికగ్రంథాగార మనిగాని, వైద్యగ్రంథాగారమనిగాని అందుండు గ్రంథము లేనివిషయమునకు సంబంధించునో యానామముతో వ్యవహరించిరి. ఒక్కొక్క విషయమున గ్రంథము లొక్కచో గూర్చుటచే అవిషయమునందు ప్రావీణ్యముగలవారు, పరిశోధకులు, పండితులు మొదలగువారందరు వారివారి కభిమానవిషయమునకు సంబంధించిన గ్రంథములుండుకూటమున గూడి ఆ గ్రంథములందరిసారాంశ

మును గ్రహించిరి. ఇప్పటికట్లు జరుపుకొనుచున్నార. ఆచటి గ్రంథాధ్యక్షుడు ఆయాకళలయందు నిపుణుడైనవాడుగానుండును. కావున నాయా గ్రంథములను స్వభావయందు స్వయముగా పరివర్తన మొనరించినాని ఇతరులతో జేయించినాని మూలగ్రంథముతో బాటు దీనిని పదిలముగా దాచును. మూలగ్రంథమునందలిభాష నెలుగనివార లీ పరివర్తితగ్రంథమునుండి నూతనవిషయముల గ్రహించి తమ పనులకు సాయ మొనరించుకొనెదరు. అట్లుల నూతనవిధానముల పరిశోధకులు పరిశోధించినవిమ్ముట వానియందలి సాధక బాధకములగుర్చి ప్రతికలలో చర్చింపబడును. పిమ్ముట ఆయాశాస్త్రజ్ఞు లాయావిషయములందు తమకు గల ఆనుభవములను ప్రతికాముఖమున వెల్లడింతురు. ఆ ప్రతిక లీగ్రంథాలయమునకు వచ్చుచుండును. వానియందలి విషయములను, మూలగ్రంథమునందలి మూలవిషయమును జేర్చి ప్రత్యేకగ్రంథముగా ప్రకటింతురు. అట్లునరపుటచే ఆ దేశమున శాస్త్రజ్ఞానము భౌత్రవదమాన మందలి నడి ప్రవాహమువలె నడులేకుండ జనుచున్నది. కావున నో గ్రంథాలయ స్థాపనోత్సవములగు సోదరులారా! నా విజ్ఞాన యేమనగా నిజాంరాష్ట్రోంధ్ర జన సంఘముల విశిష్టకృత్యములలో ముఖ్యమైనది జనులలో విజ్ఞానాభివృద్ధి గలిగించుట కావున తదంగముగ గ్రంథాలయోద్యమముపట్ల మిత్రత్వంతయు భారవోసి వైన నే వ్రాసిన విషయములందలి యాధ్యాధ్యమందు నాయభిప్రాయము మిమనస్సులకు సమంజసముగా దోచెనేని యథానిర్దిష్టముగా గ్రంథాలయసంస్కరణకు గడంపడు. మరియు పదునూరు చదువుకొన నిచ్చగలవారలగులలోను నొక గ్రంథాలయము రసాయనికసంబంధ మైనదో, పారిశ్రామిక సంబంధ మైనదో నిర్మించుడి. దానిమీద లాభము కలుగును. దేశమున విద్య వ్యాప్తి గాంచును. ఉదాహరణముగా విద్యుత్తును గల్పించుటకు నేర్చుడు నొకగ్రంథాలయము స్థాపించితి మనుకొనుడు. దానిజంతు ఎలక్ట్రిక్సంబంధ మైన పరికరములు, ఎలక్ట్రిక్సును గురించి వ్రాసిన పుస్తకములు, అవి తెనుగుననుండనిండు, ఆంగ్లేయమున నుండనిండు, మరేభాషలోనైన నుండనిండు తెప్పించియుంచుడు, మొదలు చిన్నచిన్నప్రయోగములు జేసి విద్యుత్తును గల్పించి గ్రంథాలయపాఠకులకు జూపడును, దానియందు వారి మత్సహము గలిగినవారనుండి ఆప్రయోగమునకు నెలవుకంటె కొంచె మెక్కున గ్రహించి ఆతని కాప్రయోగము చేసిమాసిన నాతని కొకప్రయోగము వచ్చును. ప్రయోగమునకు నెచ్చుము పోగా మిగిలిన ద్రవ్యమునుండి నూతనపరికరముల విలువవచ్చును. క్రమముగా విద్యుద్దీపము, విద్యుద్యంజనము (ఎలక్ట్రిక్ పం ఖా) ఇ టు ల నే క్ర మ ము గా ఘ ర్షణ విద్యుత్తు విద్యు దా క ర్షణ శక్తి, విద్యుద్రైవ్యము (ఎక్ట్రిక్) తీరపాటిక్ వై(బ్రోకేషన్) టెలిఫోను, టెలిగ్రాఫు మొదలయిన వన్నిటిలో నేర్పవచ్చును. అట్లులే వృద్ధిజేసిన ఎలక్ట్రిక్సు నిర్మించుటకు వలయు పరికరముల నిర్మించువిధానము నేర్పవచ్చును. రానురానదియే వై(డ్రోఎలక్ట్రిక్ ఇన్స్టిట్యూటు కాగలదు. ఇట్లులే పెక్కు పారిశ్రామికగ్రంథాలయములు స్థాపించిన లోకులలో విజ్ఞాన మెక్కువగుటయేగాక దేశమున కవసరములగు వస్తువులు నిర్మించుకొని ఉపయోగించుట కర్హులగుదుము. అట్లు పెక్కువస్తువులనువే నిర్మించుకొనుకత్తి మనయందుగలిగిన నితరులకు చేయజూపవలసిన బాధ్యత మననుండి తొలగిపోవుటయేగాక మన ఆర్థికసమస్య చక్కబడునని నాయభిప్రాయము.

2. సీతారామచంద్రరాయశర్మ
తెనుగపత్రికా సంపాదకుడు, ఇనుగు రి.

బీజేబండి

బీజేబండు:— సీతారామ చంద్రరాయ శర్మ పరమ టకు లోక ప్రసిద్ధి జేరినది. స్వప్నమందు గాని మూత్రముతోగాని వీర్యముసలితమగుచున్న యడల తక్షణం నిలిపివేయును. ముసలితనమును, నపుంసకత్వమును తొలగించి యువన మొనగును. ఎంత బలహీనుని కయినను రెండుగంటలలో సరములకు బలమునిచ్చి సంసార కుఖము అనుభవించునట్లుజేసి సంతాన వంతులగ జేయును. పుత్రములు రహస్యముగా నుంచబడును.

20 మా॥ సీ॥ 1 కీ రు 2-0-0 పి. పి. చార్జి వేరు.

ఆర్య వైద్యశ్రమం,
38 బైరాగిమఠం, మద్రాసు.

లోక మాన్యజయంతి

దేశభక్తుని ఉపన్యాసము

బెంగళూరులో సభ

(స్వకీయవిలేఖరి)

బెంగళూరు, జూలయి 17:— నేను మహారాష్ట్ర పంచాంగము ప్రకారము లోకమాన్యజయంతి దిన మగుటచే మహారాష్ట్ర యూనియనువారు పూజ ఆరతి, ఉపన్యాసము లను జరిపిరి. దేశభక్త కొందఱు వేంకటప్పయ్య పంతులుగారు సభాధ్యక్షత వహించిరి. యూనియను మందిరము చాల చిన్నదైనను స్థలము చాలనంతమంది సభకు విచ్చేసిరి. రాజసభామణి కార్యరక్తినివాసరావుగారు విచ్చేసిరి.

డాక్టరు బాపట్లగారు ప్రథమమున ఉపన్యసించి లోకమాన్యని జీవితచరిత్రను విపులముగా జెప్పి సభ్యులను భక్తిపరచుట జేసిరి.

జి. భీమారావుగారు తరువాత నుపన్యసించి లోకమాన్యని తరువాత రాజకీయరంగము నధిష్ఠించిన మహాత్మాగాంధీ గారి ననుసరింప మని గోరిరి.

కె. శ్రీనివాసరావుగారు

కె. శ్రీనివాసరావుగారు చాల గంభీరముగ నుపన్యసించిరి. లోకమాన్యని జయంత్యుత్సవము జరుపుటచే, ఆయన ఉత్సాహచర్యలను స్మరించి మనయాభాతీని ఆయన యాదర్శము ననుకరింపవలెనని ప్రయత్నింపవలెను. ఆవిషయమున యెల్లరు జయముగాంచలేదుగాని, కాని కొందరైనను కార్యసిద్ధిబడయగలరు. లోకమాన్యకు సంస్కృతభాషయందు గావించిన పరిశోధన గూర్చి జెప్పుచు, వేదములు పురాతన గ్రీకుదేశము నుండి క్రైస్తవమతము పాశ్చాత్యులు దెలుపునిధాంతముల నాయన అంగీకరింప లేదనెను. 'ఓరియను' గ్రంథమునందు వేదములు క్రీస్తుపూర్వము 4000 ఏండ్లక్రిందట పుట్టినవనియు, ఆయన లోకమాన్యకు జెలిపియందెను. "ఆర్మిటీకు హేము ఆఫ్ వేదాను" అనుగ్రంథమునందు వేదములు ఆర్మిటీకు సముద్రప్రాంతములందు ఉద్భవించినవని దెలిపెను.

దేశభక్తుని ఉపన్యాసము.

దేశభక్తుడు సభను ముగించుచు యిట్లుపన్యసించెను. లోకమాన్యకు మహారాష్ట్రదేశాక భారతీయుడుగా కెక్కున రాణించెను. మహారాష్ట్రీయులవలెనే హైందవులెల్లరు గౌరవ పురుషుడే. నేను అంగ్రుడనైనను తిలకుమహాశయిని నాసోదర దేశీయునిగానే భావించెదను. నేడు ఎవని జయంతిజరుపుచుంటిమో ఆయన అన్ని విషయములందును తేమో తమకు. అన్ని విషయములలో గొప్పజ్ఞాన సంపన్నుడు. ఆయన యుత్సాహమునకు అంతులేదు. ఆయన సంకల్పసిద్ధికి అడ్డంకి లేదు. ఆయన మనోనిశ్చయము దృఢమైనది. ప్రజాసామాన్యమును బాగుగ నెఱింగెను. ప్రజలారతి బాగుగ నెరుంగుదురు. తిలకు మహారాజు రాజనీతిజ్ఞులలో ప్రధానుడు. స్వదేశమును విదేశపాలనమునండి తప్పించు కొనుటకై ఆతనియావస్థ క్రియబుద్ధిసామర్థ్యములనువినియోగించెను. ఆయన కృషివల్లనే భారతదేశము స్వరాజ్యమునకు చేరుదైనది. ఆయన కాంగ్రెసులో చేరుటచేతనా ఆదేశీయసభకు అధికగౌరవము, ప్రజాసామాన్య పరిచయము కలిగెను. ఆయన కాంగ్రెసును చేరలేదు. కాంగ్రెసే ఆయనను చేర్చుకొనినది.

ఆతని బహిష్కార సిద్ధాంతమును, స్వదేశీసిద్ధాంతము ఆమోదించబడువర కాయన కాంగ్రెసునందు చేరలేదు. ఆయన బయటనుండియే ప్రజలను రానున్న గొప్ప సమతమునకు ఆయత్తపరచెను.

తిలకు జీవితమునుండి నేర్చుకొనదగినవిషయము లనేకములుగలవు. ఆయన భారతదేశ ఆత్మగౌరవమును కాపాడుటకు పట్టుబట్టెను. ఆయన నిర్మలమైన భారతీయుడు. ప్రతిఅంశమునందును, బట్టలయందు, ఆచారములయందు, జీవితవిధానమునందు జాతీయతను పో గొట్టుకొన లేదు. ఈ సంకల్పమున ఒక ఉదాహరణ గలదు. — డిల్లీలో మాంబేగూరికి వినతిపత్రము ప్రసాదించుటకై జాతీయవాదులు బోయినపుడు, ఇతరులందరు విదేశపద్ధతుల ననుసరించి యస్తుకొడగి బోవగా తిలకుగారు తన మామూలు వస్త్రములతో బోయెను. ఈ విషయ మొక్కటి జ్ఞప్తియుంచుకొనవలెను.

తిలకు మహాశయిని జీవమునుండి వేరొకటి నేర్చుకొనవలయున్నది. ఆతను బిరుదులకు, గౌరవములకు, పదవులకు, యిప్పటి కాంగ్రెసువారివలె దేవులాడలేదు. పైన దెలిపిన

గ్రామ బడిపంతుల ఇక్కట్లు

గ్రామబడులలో విద్యగరపుపంతులు గౌరవము పూర్వము యెంత హెచ్చుగను, దేశో ముప్పుదినవత్సరములు దాటిన ప్రతివారిని జ్ఞాపకముండవచ్చును. తిల్లి దండ్రులు బడిపంతులకు చేసిన సదుపాయములవలనను, పిల్లలకు తగు హెచ్చరికతో బడి కప్పగించిన విధమునను, విద్యాభివృద్ధికిలది ఆయనకు సమర్పించిన కట్టుములవలనను, వారికుండు గౌరవోదారభావములను ప్రకటించుచుండిరి. కుటుంబముతో నివసించియుండినను, పింటరిగనుండినను, జీవయాత్ర సుఖపుగను, తృప్తిగను, ప్రైయధికారుల నిర్బంధనల బాధ్యతలేకుండ ఆయనచేయుటకు నుంచి యుత్కాములందెడివి.

ప్రస్తుతపుపరిస్థితులు మారినవి. సర్కారు గ్రాంటు యిచ్చుట బంధించినదిమొదలు, రానురాను నిర్బంధనలు ప్రబలుటయు, పన్నులు హెచ్చుగా విధింపబడుటయు, ప్రజాభివృద్ధియగుటయు, పంటలు నష్టమగుటయు, ధరవరలు లోకములో పాలు మనదేశమందుకూడ హెచ్చుగానిల్లుటయు, మొదలగు అనివార్యములగు కారణములు తటస్థించినవి. బడిపంతుల కూడ తదితరసామాన్యజనులవలెనే కాలక్షేపము చేయుటకు తన్నుకొనుచున్నాడు.

విద్య పూర్వముకట్టుబాట్లలో క్షీణించినట్టి కొందఱును, అనాటికంటె యెక్కువ వ్యాపించినట్లు కొందఱును వివిధాభిప్రాయములు గల్గియున్నారు. ఏది నిజమయినను, విద్య వ్యాపించిన గౌరవము విద్యాధి కారులను, విద్యాక్షీణదళాలలోపము బడిపంతులకు పొందుటాశ్చర్యముగ నున్నది. విద్యాక్షీణదళకు తగుకారణములను విద్యాభిలాషగలవారు గమనించకపోవుట యెవరితప్పు? బడిపంతుల తిట్టెలోపములను మోపుట న్యాయమో కాదో గమనించువారెవరు? పూర్వపు ప్రస్తుతపు పరిస్థితుల తారతమ్యములను నిదానించిన ముఖ్యకారణములు దొరకకపోవు. అనాడు బడిపంతుల లాంటిగనుండిన వారములచే భోజనసదుపాయము పొందుచుండెను. కుటుంబముతో నుండిన సమస్తపంటలలో పాలుపొందుట వలన కుటుంబజీవనము సుఖపుగను హాయిగను జరుగుచుండెను. నెలకు పిల్లవానికి అధమము 0-4.0 చొ" జీతమున్ను, దశరాకట్టుము, పండుగుల బహుమతులను, సంవత్సరమునకు రు 100 ముదలు రు 200 వరకును సంపాదించుకొనుచుండెను. కుటుంబఖర్చులుపూను, సంతకు 100-200 మిగల్గుకొనుపంతులు యెంతయుత్సాహముతో పట్టుదలతో పనిచేయగలడో మనముహింపవచ్చును. కథలు కార్తములు అప్పుసప్పులులేకుండ కొనసాగించి, భూములు పుట్టుల సంపాదించి, పిల్లలకు విద్య అంగేయపాఠశాలలందు సహితము గరపించి, వారికి మంచినీరుగల గల్పించిన బడిపంతుల చర్యలు మనకు కథలేయియున్నవి. ప్రస్తుతపు బడిపంతులకు యెట్లున్నది? వేరేయిపాధిలేని పంతులు ఉపాధ్యాయవృత్తి నవలంబించిన యువాపరములకు దూరదూరమైనాడు. గ్రామస్థులుకూడ గవర్న మెంటు వారిచ్చుగ్రాంటుసామ్యు తమవద్ద వసూలుచేసినపన్నులే గాన వేరేజీతములు, కట్టుములు, బడిపంతులకు యివ్వనవసరములేదని గ్రహించియున్నారు. అందువలన పంటలలో పాలుగాని దసరామొదలగు కట్టుములుగాని పొందుట దుష్టమైయున్నది. అతపడి నెలతిరిగినచో నెలగ్రామము దొరుకునో లేదో సందేహము. ఇకను ఎద్యుకేమనలో కాన్సిలువారిచ్చు

వినతిపత్రము సందర్భమున, సహచరులందరు అతనే తగినవాడగుటచే వినతిపత్రము జరుపమనిగోరినను, ఆయన అంగీకరింపక ఆ గౌరవమును విసెంటుగారికి విడిచి పెట్టెను.

స్వతంత్రత

లోకమాన్యకు స్వతంత్రతేచ్చకును, సత్యమునం దాసక్తిని పేరుబడ్డవాడు. స్వతంత్రుడగుటచే, చాలసారులు యితరులతో తగవులాడవలసివచ్చెను. కాని ఆయన యెప్పుడును వివాదవిషయములను వెనుకబెట్టెడివాడు గాడు. కొన్ని సమయములందు చాల తీవ్రచర్యల దీసికొనుచుండటచే యితరుల అసంతృప్తికి కారణభూతుడగుచుండెను.

సత్యమునం దాసక్తి

సత్యాచరణవిషయమున లోకమాన్యనకు మహాత్మునికి యెక్కువభేదము లేదు. లోకమాన్య దేవుడైన అసత్యములకు తావిచ్చియుండినచో, అసత్యము దోషమని యెరుంగకతాను. సత్యము దపట్టువలన తాను అధోగతి పాలయినను దేశమునకు మేలనగురూపవలెననియే తలంపు. ఇదిగూడ స్వార్థత్వాగమనిపించుకొనును. దేశముగౌరవ తాను అధోగతిపాలమై దేశభక్తియే యగును. లోకమాన్యని వేరొకరిగా తానర్థముజేసికొనలేనని దేశభక్త వెంకటప్పయ్య పంతులుగారు నుడివిరి.

చివరకు ముగించుచు, మనమధ్య గోచరింపకున్నను ఆగోరముగా ఆతనియాత్మ మనలలోనున్న యామహాసభావుని సభ్యులెల్లరు స్మరింపవలెనని గోరిరి.

అధ్యక్షునికి వందనములర్పించుటతో మహాత్మునకు లోకమాన్యనకు జయధ్వానములు చెలరేగ సభ ముగిసెను.

గ్రాంటు తనకుటుంబ సంఖ్యాగౌరవములతోను, ప్రస్తుతపు అర్థికస్థితులతోను నిమిత్తములేకుండ, తాను ప్యాసైన పరిక్షలను బట్టి నిర్ణయింపబడియున్నది. అగ్రాంటుకూడ తానొక్కడైన నుఖముగా జీవించుటకు సరిపడదు. ప్రయమిరి ట్రయనింగు ప్యాసైన పంతులకు నెలకు రు 7-0-0 గ్రాంటుయిచ్చెదరు. సాజుకు జిల్లాలో మ్యాట్లు హెచ్చైనను, గవర్న మెంటువారు కాన్సిలు వారికిచ్చుసామ్యు తక్కువైనను, వైరూపాయిలలో ఒకటి రెండు లెగ్గింపబడును. నెలకు రు 4 లేక రు 5 లో ఒక్కపంతులకు వియ్యము పప్పుకే చాలవుగదా! భాగ్య పిల్లలుండిన వారల పోషించు టెంటు? సాధారణముగా (సహాయద్రవ్య) బడులలో కరణములు బహుములు వారిపూర్వీకులవలెనే పనిచేయుచున్నార. వీరు పూర్వపుగౌరవవృత్తిగదా యని పోతకాలలందు (వేలాడుచున్నార) గాని తామపొందు లాభములనుగురించి కాకు. తక్కువజాతులలో స్త్రీబాలురు సహితము కుటుంబపోషణమునకు పాటుపడుదురు. బ్రాహ్మణ కరణజాతులలో యజమాని సంపాదనవైనే కుటుంబపోషణ జరుగును గాని స్త్రీబాలురు తోడ్పడుట పూర్వమునుండి తాచారములేదు. ఈజాతి ఉపాధ్యాయులకుండు భూఫలసహాయముతోను, ముసద్దీవృత్తి మొదలగువాని సహాయముతోను కుటుంబములను పోషించుకొనుచున్నారు. కేవలము గ్రాంటే జీవనాధారముగల ఉపాధ్యాయుల సంఖ్య బహుతక్కువ. వీరే బడులను పోషించియుండిన, ప్రస్తుతపు బడుల సంఖ్య చాల తక్కియేయుచుండును. జిల్లాకు ఒక్క డిప్యూటీ యిన్స్పెక్టరుగాకే సరిపోదురు. పూర్వపురాబడి, ఆపాక జీవనములేనందున, అప్పటి యుత్సాహము, పట్టుదలయు బడిపనులందు కనబడుటలేదు. కేవలము యావృత్తివల్ల తనజీవమే వెళ్లకుండిన, కుటుంబభారము వహించుటకు వివిధధన సంపాదన మార్గములు త్రొక్కవలసివచ్చుచున్నది. ముసద్దీవృత్తి కలన వాలంటిరిలు, సాక్ష్యబలైములు, పార్టీలాభములు సంప్రాప్తమగుచున్నవి. తర్పుగా కచేరీలలో బడిపంతుల దర్శనమునకు వైపు తిప్పుకొనె యున్నది. ఈవిధముగా రెండుమూడు నెలల గ్రామము సంపాదించుటకు పిల్లనుచున్నదిగాని బడిపనులలో యారెండు మూడు నెలల నున్న తప్పక సంభవించుచుండును. వైద్యవృత్తికలన కొందఱుకు మఱి మూడు నెలలజీవనము లభించును. చుట్టుపట్ల గ్రామములకుకూడ సమయానుయాయములలో బడిపనులు విడిచిపోవలసి వచ్చుచుండును. అనుదినము బడిపనులు జరుగక పోవుటవలన, బాలురు బడులకు వచ్చుటనునుదురు. గ్రామంలో పాల్గొనే దర్శకులకలన కొందఱు తమబాలికలను బడిపోనివ్వరు. తాను బడి పెట్టినచో జాన బాలరును పిల్లు నలవాటు క్రమముగా నిర్వహింపబడినది. పిల్లకుండిన నాల్గవంతు కోలుసంఖ్యయు హాజరుగల కష్టము. బాలుర కడవరకువచ్చిన పాఠములుగాని, లెక్కలుగాని అక్షరములుగాని మరచిపోవుటకు మంచి సదుపాయము లేర్పడియున్నది. తా నదివరకు నేర్పినసంగతులే సంవత్సరములో అయిదాడుసార్లు తిరిగి తిరిగి నేర్పవలసివచ్చును. విద్యాభివృద్ధియే మి కనబడగలదు. బాలరుకు పాఠపాఠములు క్రొత్తపాఠములు ఒక్కహెచ్చగానే యుండును. తాను నేర్పినవిద్యయే తక్కువై యుండగా, పెద్దపరిక్షలు ప్యాసైన పరిక్షపంతులకువచ్చి పిల్లలను పట్టుదలగా కాలనిర్ణయ పులికలు, సిలబసు, నెలవారిస్కిములు, సర్క్యులర్లు, సెంట్రల్ క్లాసు సలహాలు, మాదిరి పాఠములు, ట్రయనింగు సూతన పద్ధతులు, తర్పుగా మారువాచకపుస్తకములు, వారివారి రుచికరమైన సజ్జల్లు, — వైవానిని గమనించుచు పరిక్షించుట కారంభించినపుడు, మనబడిపంతులు నిలువగలదా? ఈవేరే కొన్ని కర్ణకతోరముగా తోచుపంతులు వాని ననుసరించి విద్యగరపుటెట్లు? రూ 100-200 జీతముపుచ్చుకొను పరిక్షాధికారులకు వారి జీతములో 1/10 వంతుగాని, వారి విద్యాధికారములో 1/100 కాని బడిపంతులు తృప్తికరముగా పనిజేయగలదా? పరిక్షాఫలితములు తృప్తిగా లేనందున, గ్రాంటులో నాల్గవంతుగాని మూడవంతుగాని లెగ్గించుటకు సిఫార్సు చేయబడును. వీరి వైదిక కారులు రిపోర్టు బాగులేనందున, వైసిఫార్సు బలపర్చుటకు, లేక యింకను గ్రాంటు లెగ్గించుటకు ప్రయత్నించెదరు. ప్రజలతోపాలు సర్కారు కూడ బడిపంతుల రాబడిని లెగ్గించుచుండగా, క్రమముగా బడిపనులు జరుగగలవా?

మార్చి, ఏప్రిల్ నెలలో బిల్లు యెత్తునువచ్చునని పోస్టాఫీసుకు యాత్ర గాంచుచుండును. అగ్రాంటు బిల్లు అయిజేపగా గ్రామంలో అప్పువాడిన అప్పులవాళ్లే బాధపడలేక బ్రజీయున్న దూరపుపట్టణమునకు వ్యయప్రయాసములకోర్చి, హోటాలు బళ్లకర్చులుభరించి, బిల్లుమాన్యుకు. అనుకొన్నంత సామ్యముట్టనందున గ్రామంలో అప్పులవాళ్లకు సగమైనను ఋణము తీర్చలేకుండును. మాట భరారులేనందున గురువుగారి యందుగల స్వల్పగౌరవము పరపతి తగ్గిపోవును. గౌరవములేని మనిషి బ్రతుకు యెందుకు? జీవించినను, మృత్యులొడగదా! ప్రస్తుతపువిద్య జీవనము సంపాదించుటకు నిష్ఫలమైయున్నది. విద్యయందు జనులకు గౌరవము తగ్గియుండగా, విద్యాక్షీణదళాలలోపము బడిపంతులనెట్టివై మోపుట యెంతన్యాయమో చదువరు లూహించెదరుగాక.

లక్ష్మీనరాయణ పేట } తేజోమూర్తుల శివరామయ్య
12.7.24 }

ధీర్ఘ పరిస్థితులు

కాంతి నెలకొల్పబడెను

అచ్చటచ్చట వ్యక్తిజ్ఞానములు మాత్రము జరుగుచుండెను

ధీర్ఘ జూలై 20:- ధీర్ఘము, ప్రస్తుత హిందూ మహమ్మదీయ వైషమ్యముల సంవర్ధమున, గతరాత్రి 10 గంటలకు మట్టియామహాలునందు ఇద్దరు హిందువులను పట్టుకొనికొట్టుచు చాల దూరదృష్టకర విషయము. వారిలో నొకనిని, లాటిల్లో బాదిరి. కాని ఈతనికి ప్రాణాపాయకరమగునంత తీవ్రమగు దెబ్బలు తగలలేదు. దీనిఫలితముగా దుకాణములలో చాలభాగ మింతవరకును మాసియేయుచుండెను. పోలీసువారి విషయమును విచారించుచు చాల అరెస్టుల నొనర్చిరి. నిన్నరాత్రి లామ్యానునీడనదగ్గ మరెయొక హిందూటంగబండిమనిషి మహమ్మదీయులచే యెదుర్కొనబడెను. ఈతడికిను పోలీసువారియెదుటకు రాలేదు. కాని కొద్దిమీద నున్న చాలరక్తపు గుర్తుల వలన నీ విషయము యథార్థమేనని జలపడుచున్నది. వీనిని మిష హాయిచినచో రాత్రియంతయు కాంతిముగనే గడచెను. పరిస్థితులు గురించి యథార్థములను ప్రజలకు తెలుపుటకుగాను ఛీపు కమిషనరు ప్రతిదినమును ప్రకటనల గావింపచుండెను. ఈ ప్రకటనను, దేశభాషలలోనికి భాషాంతరికరించి నగరమంతటను ముఖ్యమగు ప్రదేశములందు అంటించుచున్నారు. చాలమంది పతానులును, జాటులును ధీర్ఘ నగరములోనికి ప్రవేశించుచున్నారనవదంతలు నగరమంతటను వ్యాపించెను. ఈ వదంతల గురించి పోలీసువారు చాలమార్లు ఆచూకీలు దీసిరిగాని, ఈ వదంతలలోవారి కెట్టియధారమును గన్పడలేదు. అల్లరుల భయముచే విశేషము మంది ధీర్ఘనగరమును వదిలిపోవుటలేదు. కాని, కొలదిమంది మార్వాడీవర్తకులు మాత్రము వెళ్లిపోయిరి. ఎప్పుడెప్పుడు అల్లరులు జరుగుచున్నను వీరు సామాన్యముగ నగరము వదిలిపోవుచునే యుందురు. వీరు తప్ప, ధీర్ఘయందలి స్థిరనివాసులెవ్వరునువదలిపెట్టి వెళ్లిపోలేదు.

వైద్యశాలలో మరెయొక హిందువు మరణము
 ధీర్ఘ జూలై 20:- 18 తేదీన, సాదరు బహునందు జరిగిన అల్లరులలో హిందూదేవాలయమును ధ్వంసమొనర్చునపుడు మహమ్మదీయులచే కొట్టుబడిన మరెయొకహిందు పిదనమున వైద్యశాలలో మరణించెను. ఈతడు కెప్పలవలన చనిపోలేదనియు, తీవ్రమగు దగ్ధచే మరణించెననియు తెలుపుచున్నారు. నిన్నరాత్రి పాలికలవద్దకలహమునందు మరణించిన హిందువుని శవమును, ఈతని శవమునుగూడ సవారిలో తెసికొనిపోయి, అపరక్రియల నొనర్చు సంవర్ధమున చాలమంది హిందువులు పొల్లొనిరి.

హిందువుల అగ్రహారము

మరణించిన వారియార్తకు కాంతి నొసగుటకు ప్రార్థనల నొనర్చిన తరువాత, ప్రముఖులగు హిందూవాయకులు కొంతమందిని పంపింపబడినందు, హిందువులపై దొంగతనముగా గావింపబడుకూరముగు దొర్లనముల కాగ్రహారమును, మహమ్మదీయ పోలీసు ఛీటులయందు విశ్వాసరాహిత్యమును తెలుపుచు నుపన్యాసముల నొనర్చిరి. చాంపినీ చాకునందు ప్రాతలండ్లను బ్యాంకు భవనమున హిందువుల సమావేశ మేర్పరుపబడెను. ఆసమయమున పరిస్థితులు చర్చింపబడెను. హిందువులను దుకాణములను తెరచుటకు ప్రోత్సహించుటకును వారిరక్షణకు అవలంబింపవలసిన చర్యల నిర్ణయించుటకు II గురు హిందువుల ఉపసంఘ మేర్పరుపబడెను. ఒంటరిగా వీధులలో వెళ్లుచుండు హిందువులపై మహమ్మదీయుల లానర్పు పిరికి జొర్లనమున కాంగ్రహారమును తెలుపుచు నుపన్యాసము లొనర్చబడెను. ఈసంఘములోని సభ్యులు కొందరును మేజిస్ట్రేటును కోపనలాలుగారును, దుకాణదారులను దుకాణముల దెరువవలసినదనియు, అపాయము లేదనియు ప్రోత్సహించుచు నుపన్యాసలనొనర్చిరి. కారితోలి బహునందీ దినమున చాలాకాయధాన్యముల దుకాణములు దెరువబడెను. కాని చాంపినీచాకులోని పెద్దపెద్ద ఛీటులన్నియు మాసియే యుండునట్లెను.

పోలీసువిచారణ

వేర్వేరు దొర్లనముల గురించియు, అల్లరులకు కారణముల గురించియు, పోలీసు విచారణలు సాగుచున్నవి. కాని నిజమగు బహిరంగ విచారణ, ముఘాలు కాంతి పరిస్థితులు స్థాపింపబడకంతవరకు, ప్రారంభింపబడదు. అధికారు

రింకను పరిస్థితులు పరిశీలించుటలో నిమగ్నులై యున్నారు. ఈ మధ్యాహ్నము, అచ్చటచ్చట స్వల్పదొర్లనము చాల జరిగెను. కలహములు జరిగినవి వదంతలుగ నున్నదికాని, అధికారుల వదంతలందు నిజములేదని ప్రకటించిరి.

ఒకహిందూబాలుని కొట్టుట

ధీర్ఘ జూలై:- 18 తేదీరాత్రి 9 గంటలలో అంతమైన 24 గంటలలోను ధీర్ఘనగర పరిస్థితులగురించి, ఛీపుకమిషనరు గా రీక్రింది ప్రకటన నొనర్చిరి.

18 వ తేదీరాత్రినవారంబహునందొక యశస్వత్య వదంతి వ్యాపింపజేయుటదేనాని పోలీసువారు వెంటనేవచ్చి, అల్లరులు జరుగకుండనాపివేసిరి ఇతరప్రదేశములనుండిపతానులను, జాటులను, పిలువకొనివచ్చుచున్నారనవదంతియే. సదారుబహునందను ప్రజల భీతావహమునకు కారణము ఈవదంతలను పోలీసువారు ప్రతిదినమును పరిశోధించు చున్నారుగాని అందెట్టి ఆధారమును గాన్పించుట లేదు.

19 తేదీ యాదయము చాలదుకాణములు తెరువబడెను. కాని రెండు అసత్యపు వదంతలవలన తిరిగి మాసివేయుబడెను. అందు ఒక హిందూబాలుడు చంపివేయుబడెననియు, అతనివద్ద గల 15000 ల విలువగలవస్తువుల వహరింపబడెననియు వ్యాపించినవదంతియొకటిని నిజమేననగానిపిల్లవానిని, కొందరు బద్మాపీలు కొట్టిరి. కాని ఆతని కొలదిమాత్రపు చెబ్బలు మాత్రమే తగిలెను. అప్పుడాతనివద్ద ధనములేదు. ఆతడు మహాజయబాదులోని తనకి స్వగృహమునకు జేరెను రాత్రి 2 గంటల ధీర్ఘలో రక్తపాతము జరుగునని ఒక జ్యోతిషుడు చెప్పెనట. కాని యాజ్యోతిషము అసత్యమైనది.

19 తేదీ మధ్యాహ్నము పహారు ధీరావలోని జాటులలోను, మహమ్మదీయ కసాయివారిలోనుగల నాయకులు సమావేశమై పరిస్థితుల చర్చించిరి సమాధాన మేర్పరుచుకొనిరి. ఈఇరుపక్షములవారును తమ అన్యోన్యభావమును ప్రదర్శించుటకు యూరేగింపుగా కలసి దరిబాకలానీవరకు వెళ్లిరి. ఇతర సంఘములన్నియు గూడ వీరిమార్గమునంబించు గాక అని యాశించుచున్నారు, లాటిలను ధరింపరాదను యత్నము ఆగవుచుసాంతమవరకు వర్తింపజేయుబడెను. అసత్య వదంతలు వ్యాపింపజేయుటయేకాంతిపరిస్థితులనుకొప్పకపాయము. అందుచే, అసత్యపువదంతల వ్యాపింపజేయుచు గాన్పించిన వెంటనే అరెస్టుజేయుటకు పోలీసులకు తీర్మానముగలదెను.

నిరాధారమగు వదంతల నాపుటకు ప్రయత్నము

ధీర్ఘ జూలై:- ఈసాయంత్రము పరిస్థితులు కాంతిముగనే యుండెను. కాని ప్రజలలో భీతావహ చాలయధికముగ నుండెను. ఈయందయమున చాల ఛీపులు దెరువబడెనుగాని ఒకహిందూబాలుడు హత్య యొనర్చబడెననియు అతనివద్ద 75000 లుండగాదోచుకొనబడెననియువ్యాపించిన ఒక అభిప్రాయ వదంతివలన ఛీపులువెంటనే తిరిగి మాసివేయుబడెను పోలీసువారి విషయమును విచారించగా ఎవరో కొందరు బద్మాపీలు, ఒక హిందూబాలుని కొట్టెననియు, అతనికి స్వల్పముగ చెబ్బలు తగిలెననియు కాని అతనివద్ద నా సమయమున ధనములేదనియు ఆతడి దినమునగా జీబాదుకు తిరిగి వెళ్లెననియు తెలిసినది.

నీనీయరు పోలీసు నూపరింపెండెంటును, అడివనలు ధీర్ఘ మేజిస్ట్రేటును మరెయొకరితో ద్వోగులును బయలుదేరి బహులు వెంటవెళ్లి, అల్లరులు జరుగునను భయములేదనియు, దుకాణముల తెరువవలసినదనియు, ఎట్టి ప్రమాదమునలేదనియు ప్రజల నుద్దోషించిరి. భయంకరముగ, అసత్యపువదంతల లభికముగ వ్యాపించియుండుటచేత, దుకాణదారులు దుకాణముల పడేపడే తెరుచుచు నూపాయచునుండిరి. బహిరంగముగ లాటిలను ధరింపరాదను నుత్తరువు ఆగవు మాసాంతవరకు వర్తింపజేయుబడెను. అసత్యపు వదంతల వ్యాపింపజేసినవారు తీవ్రముగ శిక్షింపబడుదురని ప్రజలు హెచ్చరింపబడిరి. విశ్రమ పంచాయతులనేర్పరచి, సదారుబహులోని హిందూభాతులకును, మహమ్మదీయుకసాయవారికిని గల ప్రస్తుతకలహముల సంశరింపజేయుటకధికారులయొత్తించుచున్నారనుచు మధ్యాహ్నమిరెండు సంఘముల ప్రతినిధులుగలసి, తమతమ విశేషములగురించి చర్చించుకొనుచున్నారు.

ఈ దినమున మిలిటరీ పిక్టు లొంగింపబడిరి. సాయంత్ర కలటములు నగరమున గాన్పించలేదు. చీపు కమిషనరుగారు గూడ, ఈసాయంత్రము బహులును తిరిగిమాసివచ్చిరి. అసత్యపువదంతల నాపివేయ గలిగినతోడనే, పరిస్థితులు ముఘాలుస్థితికి వచ్చునని దలచుచున్నారు.

వతానులు వచ్చుచుండిరను వదంతి ప్రభుత్వ ప్రకటన

ధీర్ఘ జూలై:- వతానులు విశేషముగా నగరములో దిగుచున్నారనియు, ప్రజల నగరమును వదలిపెట్టిపోవుచున్నారనియు వార్తాపత్రికలందు గాన్పించిన వదంతలను గురించి ఛీపు కమిషనరుగారు ఛీటుగారి క్రింది ప్రకటనమొనర్చిరి:- ధీర్ఘనగరమునందు, ముఘాలకంటె చాలయధికముగ పతానులును, జాటులునునుండుట కాంతిపరులగు పాదులకు చాల అపాయకరమని వార్తాపత్రికలలో ప్రకటింపబడెను. ధీర్ఘలో చాలమంది జాటునివాసులు గలరు. చాలమంది పతానులు గూడ నగరములో నివసించుచున్నారు. కాని గత వారములోగా వీరి సంఖ్య విశేషముగ హెచ్చెనను విషయముగాని, వీరు నగరమున కపాయకారులను విషయముగాని నిజముగాదు. పోలీసువారు చాలజాగ్రత్తగానున్నను, అచ్చటచ్చట స్వల్పముగ నింకను వ్యక్తిజ్ఞానములు జరుగుచున్నది. పోలీసువారట్టివాని సంవర్ధమున వెంటవెంటనే చర్య దీసుకొనుచున్నారు. ఇట్టివర్తచేసిన యంతమందునని నమ్ముచున్నాము. అల్లరుల ఫలితముగా కొలదిమంది ధనికులు నగరమును వదిలిపోయిరి తెలియుచున్నది. కానిచాలమందిప్రజలు భీతావహాలై పారిపోయినట్లు నిజముగాదు.

సమాధానము కుక్కరుట

ధీర్ఘ జూలై 19:- ఈసాయంత్రము మహమ్మదీయ కసాయివారికిని, హిందూభాతాలవారికిని జరిగిన సమావేశము తెలువనీతలంపుగా జయప్రదమయ్యెను. ఇరుపక్షముల వారికిని ఒక సమాధానము కుదిరినట్లు ప్రకటింపబడెను. చాజరిసాలునింగు, హాఫీజు, అబ్దుల్ అజీజ్ (నకిలు) రా. బ. దుర్గాప్రసాదుగార్ల నాయకత్వముక్రింద నిరుసంఘములవారును ఊరేగింపు తో సదారుబహునుండి బయలుదేరి హిందూమహమ్మదీయ ఐక్యతను ప్రకటించుచు, ప్రతివారిని ఇకమీద పోట్లాడుకొనవలదని హెచ్చరించుచు, అన్ని ఛీపులను వెంటనే తెజవవలెననిచెప్పెను, చాంపినీచాకునుండా వెళ్లిరి. కాని ఇందువలన నప్పటికి వెంటనే గలిగినఫలితము శోచనీయముగ నుండెను. పెద్దగుంపువారు, తమ్ములెదుర్చుటకు వచ్చుచున్నారని యెంచి ప్రజలందరు దుకాణములను, లెలుపులను మాసి బంధించుకొని పారిపోయిరి. కాని తరువాత నీయూరేగింపునుగురించి తెలిసినతరువాత ప్రజలు దగ్గరకు రా ప్రారంభించిరి. అప్పుడు దుకాణముల తెరచుటకు చాల సాయంత్రమయ్యెను. అందుచే నీసమాధానమువలన గలుగు ఫలితములగురించి ఏమి చెప్పటకును వీలులేదు. ఈసమాధానముయొక్క స్వభావమును, దానివలన ప్రజలందు గలుగు ఫలితములును చేపు ఉదయము తెలియును.

అ. ప్రె.

నాగపురము అల్లరులు

కారణమెవరు?

హిందూసభవాసి ప్రకటన

నాగపురము జూలై 18:- ఇటీవల నాగపురములో జరిగిన హిందూ మహమ్మదీయ పోరాటముల గురించి, కావించిన ప్రకటనయందు దీవిషయములు గలవు.

హిందువులు వండుగసమయమున ప్రభుత్వమువారియొత్తరువులలో దెలుపబడిన నిబంధనలను, అవ్వుడశ్చదు జల్లా పోలీసు నూపరింపెండెంటుగారు ప్రకటించిన నూచనలను సంపూర్ణముగ బద్ధులై నడుచుకొనిరి. ప్రజాకాంతిని కాపాడుటలో ప్రభుత్వమువారికి పూర్తిగా తోడ్పడిరి. మహమ్మదీయులు హిందువులను తిట్టి, రాళ్లువిసరుటకు ప్రారంభించిరితే ఒంటరిగా దొరకిన హిందువులను కొట్టిరి. వారిట్లు చేయుటను యెడల వండుగ కాంతముగ ముగిసెడిది. అ|| ప్రె||

‘వల్లెటూరు’ పత్రిక: ప్రభుత్వమువారి మండలింపు

మేయి 9 వ తేదీని అల్లూరి శివారావు రాజుగారిని గూర్చి వ్రాసిన వ్యాసమునకై ప్రభుత్వమువారు మా కొనగిన మందలింపును 19 వ తేదీని నర్వాపురం సబుకల్లెక్టురుగ రై వసింగోడియను దొరగారిద్వారా యీ గ్రామముననే అందుకొంటిమి. వివరములు రాబోవువారము తెలుపబడును.

(పల్లెటూరు)

సాకావాణిజ్యవిచారణసంఘము

నివేదికము ప్రచురింపబడుట

భారతీయవాణిజ్యనూచనలు

సముద్రతీరవ్యాపారమునకులైసెన్సుపద్ధతి

భారతసాకావాణిజ్యవిచారణసంఘమునివేదిక మిప్పుడే ప్రచురింపబడినది.

1922 జనవరి 12 వ తేదీన భారతశాసనసభయందు సర్ పి. యస్. శివస్వామి అయ్యరుగారిచే ఉపపాదించబడి ఆమోదించబడిన తీర్మానము ప్రకారము, అందు ప్రోత్సహించబడిన ఉద్దేశములు సఫలమగుటకు యెట్టిసయత్నముల జేయవలెనో విచారించుట కొకసంఘమును నియమించినటుల 1923 ఫిబ్రవరి 8 వ తేదీన భారతప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి. ఆసంఘమునకు కౌన్సిలర్ ఇ. జే. హెడ్డెలాం సి. యం. జి. డి. యస్. ఓ. ఏ. డి. సి. ఆర్. వి. యం. రావులు ఇండియన్ మెరైన్ డైరెక్టరు అధ్యక్షుడుగ నియమించబడిరి. గౌ. సర్ ఆర్థర్ హెచ్. ఫ్రాం. గౌ. లిల్లాభాయి శ్యామలదాసు, జనునాథరావు, సర్ జాను చైల్డు, డి. బి. తిరువెంకటరంగారావు, కార్యదర్శి జే. హెచ్. గ్రేను గారలు సభ్యులుగ నియమించబడిరి.

విచారణ విషయములు

ఈ కమిటీవారు విచారించవలసినవిషయము లీక్రింది విధముగ నుండెను:—

- (1) భారత సాకావాణియందు భారతీయులకు కార్యనిర్వాహకాధ్యక్షులగు ఇంజనీరులగు వివిధ చేర్పులు.
- (2) ఓడల ఇంజనీరులకును, కార్యనిర్వాహకాధ్యక్షులకును శిక్షణము నివృత్తుకై భారతసముద్రములలోను సాకాకళాశాల స్థాపించుట.
- (3) వివిధముగ నైన ప్రభుత్వమునుండి ధనలాభమును జూచు సాకావ్యాపార సంఘముల ఓడలలో ఇండియన్ అప్రెంటిసులకు ఆఫీసరులగు ఇంజనీరులగు శిక్షణమొసంగుటకు హామీనివృత్తు, భారతదేశములో సాకాకళాశాల యేర్పాటువరకును ఇంగ్లాండులోని సాకాకళాశాలలలోను ఓడలలోను శిక్షణము బడయుటకు ప్రభుత్వమువారు తగినటుల ఉచిత వేతన మొసంగుట.
- (4) జపానువలె అనేకవిధముల ధనసహాయమును జేసి భారత సాకావాణిజ్యము నభివృద్ధిజేసి సాకానిర్మాణమును ప్రోత్సహింపవలెను.
- (5) ఇంజనీరులు ప్రభుత్వమునుండి గాని మరియే విధమునగాని శిక్షణము బడయుటకు ఓడలను సంపాదించుట.
- (6) ఒకచోటనో మరిఅనేకచోట్లనో అవసరమైనసే నిర్మాణప్రదేశములను ఇంజనీరులకు వర్కషాపులను నిర్మింపుట.

కమిటీ సూచనలు

నివేదికము 1 వ అధ్యాయములో విచారణవిధానమును ఉపాధ్యత విషయములును దెలుపబడినవి.

2 వ అధ్యాయమునందు సాకావాణిజ్యమునకు భారతీయులకు కార్యనిర్వాహకాధ్యక్షులకును ఇంజనీరులకును శిక్షణము నొసంగుటగూర్చి దెలుపబడినది. అందు కమిటీవారిట్లు వ్రాయుచున్నారు. భారతీయులకు విద్యాశిక్షణములకు తగిన అవకాశము కల్పించుటకు సభ్యులగు భారతీయులు విద్యావంతులైన వారు చాలవరకు సాకలయందు అప్రెంటిసులుగ వచ్చి తుదకు సాకావాణిజ్యమునందు ఆఫీసరులుగా నుద్దేశముతో నుండురని నమ్ముటకు చాల అవకాశము గలదు. ఈ అధ్యాయములో భారతీయులకు ప్రభుత్వశిక్షణ సాకాశ్రయమునందు శిక్షణ మొసంగవలెను, అట్లు శిక్షణబొందిన వారికి ముందుద్యోగముల సేర్పాటు జేయవలెననియు సూచనలు గావించబడినవి.

సముద్రతీర వ్యాపారము

3 వ అధ్యాయమునందు భారతసాకావాణిజ్యమును గూర్చి చర్చింపబడినది. అందుయితర దేశములగూర్చి ఈవిధముగ జెప్పబడినది.

39. ఇతర దేశములందు సాకావాణిజ్యము స్వదేశము దగు నటుల నభివృద్ధి జేయుటకు ఒకమార్గమున చర దీనినవలెను. ఆమార్గము యేదనగా ఆదేశవాసులు మాత్రమే తత్సముద్ర

తీరమున వ్యాపారమును జేయునటుల విధింపవలెను. 1850 ఇండియాసముద్రతీర వ్యాపారచట్టముప్రకారము భారతసముద్ర తీరము లందు అంశమును వ్యాపారము జేసికొనవచ్చును. మాకు సాక్ష్యము నిచ్చినవారందర యుద్దేశ్యమునుగూడ యాచటమును రద్దుజేసి యీసముద్రతీరములందు విదేశీయులు వ్యాపారము జేయుటకు జేయవలెనని యొకగ్రీవముగ ద్వేషి. యుద్దమునకు పూర్వము విదేశీయులు భారతసముద్రతీరములందు అమితముగ వ్యాపారము జేయునట్లుండగా యిట్టిచర్య దీనికొనవలెననియే నూచింపబడినటుల దెలియుచున్నది. యుద్ధము ప్రారంభము కాగానే విదేశీయులపట్టి తగ్గిపోయెను. ఈనూచిన వదలివేయబడెను. భారతదేశము సముద్రతీరమునకు ఓడలువచ్చుట అవసరమైనపుడు ఆతరువాత యేదోఒక వ్యాపారము జరగవలసియుండుటచేత తొట్టిఆటంకములుగాని పెట్టగూడదని తలంపబడెను. యుద్ధము ముగిసి శాంతిమూలగనే పరిస్థితులు మారెను. బ్రిటిషురేవులో నిప్పుడు పనిలేకుండ నెన్నియోటన్నుల, ఓడలు పడి యున్నటుల దెలియుచున్నది ఈవిషయము బైటికి దెచ్చుట కిదియే యొక్కతర్రాణము. ఒకదేశసముద్రతీర వ్యాపారము ఆదేశమునకు సంబంధించినదిగాక యుండవలెను. అందు విదేశీపతాకములు హక్కులనున్నటుల రావలెను. ఆయాదేశముల దయనుబట్టిరావచ్చును. బ్రిటిషు వలసదేశముల సముద్రతీర వ్యాపార విధానము ఆయాదేశముల కేసును సంపరిచియుండవలెనని అంగీకరింపబడెను. కావున భారత సాకావాణిజ్యభివృద్ధికి యీదేశసముద్రతీరములందు విదేశీయుల ఓడలు రాకుండ నిషేధింపుట అవసరమని మాఅభిప్రాయము. భారతసముద్ర తీరములందు వ్యాపారము జేసికొనుటకు యేదైనసంధిప్రకారము హక్కులున్నయెడల ప్రత్యేకనిబంధన సేర్పాటుజేయవలసినదిగాను. కాని విదేశీయుల ఓడలేవియును, బ్రిటిషు ఓడలకు వలె ప్రత్యేకపుహక్కులను మాత్ర మనభవిష్యత్తురాదని మాఅభిప్రాయము బ్రిటిషు ఇండియా సముద్రతీరవ్యాపారమునందు విదేశీయులెంతవరకు పాల్గొనినో సాకావ్యాపారపులెక్కలను జూచి నిశ్చయింపలేకపోతిమి. కాని అయ్యది చాల కొద్దియనియు, అది లేకపోవుటలను యీదేశవాణిజ్యము కెట్టి భయమును గలుగజాలదనియు అందర అభిప్రాయమైయున్నది. కావున 1850 భారత సముద్రతీరవ్యాపారచట్టమును ను రద్దుజేయుటకు చక్కటి నిశ్చయాలనని మేము నూచించుచున్నాము. పైన చెప్పిన ప్రత్యేకనిబంధన మాత్రము జేయవలెను.

40. విదేశీయులవ్యాపారమును నిషేధించినమాత్రమున

భారతసాకావాణిజ్య భివృద్ధిగాంచుటకై పాపాయకారిగాజాలవనచాలమందినాక్షులు ద్వేషించుకొనుజేయవలసినది సముద్రతీర వ్యాపారమును భారతీయులకుమొక్కునగ ఆభిరుచి, భాగముగల ఓడవ్యాపారపుకంపెనీలకుప్రత్యేకముగనుండుచు చర్యదీనికొనవలెనని ఆసాక్షులు త్వరిత ఆనగా యీసాక్షుల యుద్దేశ్యము యిప్పుడున్న బ్రిటిషు సాకావాణిజ్య కంపెనీలను భారతీయులుగ జేసి అని సముద్రతీరమున వ్యాపారము జేయుటకు అర్హులగుగొర్రునుండునటుల జేయవలెననియే. ఈ సందర్భమున భారత సముద్రతీర వ్యాపారమునందు బ్రిటిషు ఓడలను నిషేధించుట గూర్చి విచారించుట సాధ్యమని సర్ పి. యస్. శివస్వామి అయ్యరుగారు చెప్పినది. ఇది వరలో ద్వేషించుట బ్రిటిషు వలసదేశములయొక్క సముద్రతీరవ్యాపార విధానము ఆయాదేశములకేసును జుట్టియుండును. ఇందుకు ఆధారము 1894 మెర్సెంటు పిప్పింగు ఆక్టు 738 సెక్షనునందు గలది. ఆసెక్షనుప్రకారము బ్రిటిషు దేశముయొక్క శాసనసభ ఒకచట్టముగాని శాసనముగాని గావించి తనసముద్రతీరవ్యాపారమును నిర్ణయించునచ్చును. ఆశాసనమునందు బ్రిటిషుఓడలు, బ్రిటిషుదేశములలోవానివలెనే జూడబడవలెనని ఒకమాత్రమును నిబంధించవలెను. ఈమెర్సెంటు పిప్పింగుచట్టము సెక్షనువలన గల్గులాభములను ఆస్ట్రేలియా కామనువెల్లు ఉపయోగించుకొని, ఆస్ట్రేలియా ఓడయజమానులకు ఆస్ట్రేలియాసముద్రతీర వ్యాపారమునందు హక్కుగలదని నిర్ధరింపబడెను. అట్లు జేయ

ట, ఆస్ట్రేలియా ఓడలుగాని వానిని నిషేధించుటతో సాధించవలెను. కాని ఆస్ట్రేలియా తీరమునందు వ్యాపారము జేయుటకు కొన్నివరతులమీద లైసెన్సులిచ్చి కంట్రోలుపద్ధతి సేర్పాటు జేసిరి. ఆస్ట్రేలియా సముద్రతీర వ్యాపారమునకు లైసెన్సులిచ్చుటకు గలవరతులు బ్రిటిషుఓడలకుగూడ వర్తింతును. కాని యీవరతులప్రకారము ఆస్ట్రేలియా సముద్రతీరవ్యాపారమునందు ఆస్ట్రేలియా ఓడలను తప్ప మిగిలినవానిని రానియకుండ జేయుటయగును. కావున భారత సాకావాణిజ్యములకేసును వాలోచించి భారతసముద్రతీర వ్యాపారవిషయమున నిట్టిపనినే జేయవలెనని బ్రిటిషుమెర్సెంటు పిప్పింగుప్రకారము యెట్టి ఆటంకమునుండదు. ఈవరతులనుమాత్రము బ్రిటిషుఓడలకును ఇండియా ఓడలకును ఒకేవిధముగ వర్తింజునట్లుండవలెను. ఆస్ట్రేలియా సాకావాణిజ్యమునకు ఆదేశము యొక్క వర్తకపారిశ్రామికభివృద్ధికిగల లాభనష్టములగూర్చి విచారించుట కొక సంఘము నియమించబడినది. యీ కమిటీ వా ఈ ఆక్టు నందలి సముద్రతీర వ్యాపారపు వరతులనుగూర్చి ప్రత్యేకముగ విచారించుననియు నిజముగ నమ్ముబడెను. ఆస్ట్రేలియా దేశానుభవముగల ఒకసాక్షి యీ ఆక్టు వర్తకమునకు భంగకరముగ నుండెనని చెప్పినను ఆ కమిటీవారిట్టి నిర్ణయములగాంచిరి యింతవరకును తెలియలేదు. ఆ కమిటీ నివేదికము ప్రచురించువరకును ఆస్ట్రేలియా సముద్రతీరమును ప్రత్యేకముగ రిజర్వజేసికొనుటనుగూర్చి యింతమీదమని చెప్పట సాధ్యముగాదు. ఇతరదేశములగూడ సముద్రతీర వ్యాపారమును రిజర్వజేసికొనుపద్ధతి జేయను రించుచున్నటుల దెలుపవలసియున్నది. ఆస్ట్రేలియా విధానము విజయవంతము గాకపోయినను భారతసముద్రతీర వ్యాపారము గూర్చి మేము గావించిన సూచనలు విజయవంతములు గావనుటకు పీలులేదు.

లైసెన్సులపద్ధతి

41. భారతసముద్రతీర వ్యాపారమును భారతీయులుగ ఓడ వ్యాపారపు కంపెనీలకే ప్రత్యేకించుటవలన భారతదేశమునకు లాభకరముగ నుండునా యుండదా యను విషయమును చెప్పట సాధ్యమని మేము తలంపము. ఇప్పుడు యేవిధముగగాని నిశ్చయమును జడయుట కెట్టి లెక్కలనుకేవు. ఏమైనను యిప్పుడున్న వానికన్న అవకాశము లెక్కువ అనుకూలముగనుండి ఓడల యజమానులగునండి పనిజూచుకొనుటకు ఆవకాశము వచ్చువరకును యిప్పుడున్న కంపెనీలవలెనే నడుపు. గలరాయని భారతీయుల సామర్థ్యమునుగూర్చి ప్రతికూలముగ నిర్ణయము గావించుట న్యాయముగాదు. భారతీయులు కొంత కాలముక్రింద ఆసంగలేమా దెలియక అనుభవము లేనివారై యుండినను కొన్ని వ్యాపారములలో విజయము గాంచిరి. అట్టితరి అనుకూలావకాశము గల్గినపుడు ఓడవ్యాపారమునందు మాత్రమే విజయము గాంచరాదో తెలియవచ్చును. భారతీయులు స్వయముగ తమ సాకావాణిజ్యముగావలెనని కోరుట సాధ్యమని మేము భారతశాసనసభలో వాణిజ్యంగ సభ్యుడు ప్రభుత్వపక్షమున నడిచెను. ఈవాంఛ సాధ్యమైనపుడు యెప్పుడోగాక సాధ్యమైనంత త్వరగానే యియ్యది సఫలముజేయవలెనని మాఅభిప్రాయము. ఇందులకు ఇండియన్ ఆఫీసరులకును ఇంజనీరులకును శిక్షణ మొసంగుటకు వసతుల జేసి నంతమాత్రమున లాభము లేదనియు యీయుద్దేశ్యము సాధ్యమైకొనకున చాలవని జురగవలెననియు మాఅభిప్రాయము. ఇందులకు మేము గావించు సూచనలప్రకారము తుదకు భారతసముద్రతీరమును భారతీయులే యజమానులుగనుండి వారి కేసుమేముభ్యుమగ నున్నపుడు వారికే ప్రత్యేకించునటుల గావలయును. ఆస్ట్రేలియాలోవలె లైసెన్సులను పర్యటలులిచ్చు పద్ధతిని ప్రవేశపెట్టవలయును. కాని ఇండియాలో లైసెన్సులిచ్చు వరతులు ఆస్ట్రేలియా లోనివానివలెమాత్ర ముండరాదు. భారతసముద్రతీర వ్యాపారమునందు పాల్గొనుటకు హక్కుండుటకై లైసెన్సులియబడునని ప్రభుత్వమువారు యిప్పుడే ప్రకటించవలెననియు, యెప్పుడినుండి యీయబడునో ముందు ప్రకటించవచ్చుననియు మేము నూచించుచున్నాము. ఆలైసెన్సులిచ్చు వరతులు యీక్రింది ప్యాఠాలో దెలుపబడినవి.

ఆదర్శప్రాయముగు భారతసాకావాణిజ్యము

సాక్షుసారాంశమును జూడ ఆదర్శప్రాయముగు భారతసాకావాణిజ్య మిక్రిందివిధముగ క్లుప్తముగ నిర్ణయించవచ్చునని దెలియగలదు:—

1. ఓడలను ఇండియాలోనే రిజర్వ జేయవలెను.
2. ఆఫీసరులు, ఓడపనివారలు భారతీయులే ఉండవలెను.

ఇ. ఓడలు పట్టుగాని ప్రైవేటుగాని జాయింట్లస్టాకు కంపెనీలపై యుండవలెను. ఆకంపెనీలు ఇండియాలోనే రిజిస్టరు కావలెను. రూపాయల మూలధనముతో నుండవలెను. డైరెక్టరులు అధికసంఖ్యాకులు భారతీయులుగ నుండవలెను. లేదా యీ కంపెనీలు ప్రత్యేకముగ భారతీయులే యవలెన నొకరి యాజమాన్యముక్రింద నుండవలెను.

ఈ. ఈ కంపెనీలలో వాటాలు చాలవరకు భారతీయులయ్యే యుండవలెను.

ఉ. కంపెనీల మ్యానేజిమెంటు భారతీయుల చేతులలోనే యుండవలెను.

చివరకు యిట్లేపరిణమించవలసిన ఆచరణముని మేము దీని సంగీకరించెదము గాని ప్రస్తుతము మాత్రము యిది పూర్తిగా ఆచరణలోనికి వచ్చుటకు సాధ్యమని మాత్రము మేము తలంపము. సముద్రతీర వ్యాపారనిబంధనలందు మేము విధింపగోరినదేమనగా: 3. అంతకాలమైనప్పటికీ లైసెన్సులు గావలెనని కోరు ఓడల యొక్క యాజమానులు భారతీయులై యుండి, భారత మేమును కోరునదై యుండవలెను. ఆ ఓడ యీక్రిందివరతుల ప్రకార ముండవలెనది భారతీయ మనియే నిర్ధరింపవచ్చును.

అ. అది ఇండియాలో రిజిస్టరు కావలయును.

ఆ. అది ఒక భారత వ్యక్తి యాజమాన్యముక్రిందగాని, ఇండియాలో రిజిస్టరై రూపాయల మూలధనముతో భాగతీయులు అధికసంఖ్యాకులు డైరెక్టరులుగనుండి, వాటాలు చాలవరకు భారతీయులపై యుండి జాయింట్లస్టాకు కంపెనీ వైన గావలయును.

ఇ. అట్టికంపెనీ మ్యానేజిమెంటు భారతీయుల చేతులలోనే యుండవలెను.

ఆఫీసరులను, ఓడపనివారలగుడలూర్తిగ భారతీయులే యుండవలెనని నిర్ణయించుట కిప్పుడు సాధ్యమగుదు. కావలసినంతమంది ఇండియను ఆఫీసరులను ఇంజనీరు శిక్షణ నొసంగి తయారుజేయుటకు కొంతకాలముబట్టును కానిముందు దెలుపబడిన సముద్రతీరవ్యాపార నిబంధనలందు ఓడలదొడ్డి గులు తప్పకుండ భారతీయులే యుండవలెనని నిబంధనగలదు. లైసెన్సులకు దరఖాస్తు జేయు ఓడలు ఇండియాలోనే నిర్మించబడ లెనను వరకు నిపు డాచరణలో తెట్టుటయును సాధ్యమగుదు. కారణము యీదేశములో సముద్రము నముజేయు ఓడలనుగట్టు ప్రదేశములులేవు కాని అంతకాలములో లైసెన్సు లిచ్చుటకు యీరెండు వరతులనుగూడ అందుజేర్చుట సాధ్యమగునని తలంచెదము.

43. ప్రభుత్వమువారి ఒకేదీని నిర్ణయించి అప్పటి నుండియు యేఓడయైనను యీక్రిందివరతులకు లొబడి లైసెన్సు నిచ్చు అధికారులనుండి లైసెన్సును బొందవలెనని భారత సముద్రతీర వ్యాపారమునందు పాల్గొనవాక్కుండును

లైసెన్సు లిచ్చుటకు వరతులు

1. లైసెన్సుంగు పద్ధతిని ప్రవేశపెట్టినప్పటికీ బ్రిటిషు పతాకముగల యే ఓడలకుగాని లైసెన్సులను పట్టుకొనరాదు. ఆ ఓడ 25 యేండ్లకు పూర్వము నిర్మింపబడినదిగాక, సముద్రతీరవ్యాపారమునందు 12 మాసము నుండి పనిజేయుచు ఆ ఓడ యాజమానియో జాయింట్లస్టాకు కంపెనీయో ఓడకు ఇరవై తక్కువగాకుండ భారతీయులు అప్రెంటిసులను దీసికొన జేయు వ్రాతపూర్వముగ హామీ నిచ్చి 60 వుండి అప్రెంటిసుల కన్న యెక్కువదీసికొనుటకు నిర్బంధము లేకుండ నీవగుతులకై లైసెన్సులయివలెను. అంతేగాక ఓడలో గల జేయుటకు తగిన ఇండియను ఆఫీసరులును, ఇంజనీరులును వచ్చుకొలదియు, యీజాయింట్లస్టాకు కంపెనీలను స్వయంజమానులను తమక్రిందనుంచు ఆఫీసరులలోను ఇంజనీరులలోను నగమయిందిని భారతీయుల నియోగింపవలెను. ఈ లైసెన్సులు ఓడకు 25 సంవత్సరములు వచ్చువరకును, డైరెక్టు వరకు ప్రకారము నడుచు ను నగవారకును వర్తించు నిబంధనలకు లోకై అమలుగొనుండును.

2. ఇకమీద సముద్రతీరవ్యాపారమున గోరు ఓడలన్నియును ప్రభుత్వమువారి భారత నౌకాసంఘములపై విధించు వరతులకు విధేయులైయుం ననే లైసెన్సులను బొందును ఇంతేగాక అట్టి ఓడల యాజమానులు 1 వ వరతులో ఇండియను అప్రెంటిసుల గూర్చియు, ఆఫీసరులను ఇంజనీరులను ఇండియనుల జేర్చుకొనుట గూర్చియు నున్న పద్ధతులపై హామీ నీయవలయును.

3. వర్తకమునకు భగము, కర్రలు, యుధులు, మున్నగు విషయము గల్గినపుడు లైసెన్సులిచ్చు అధికారులు యీవరతు

లన్నియు త్రోసివేసి బ్రిటిషు పతాకమున్న ఓడలకైతినంత కాలము లైసెన్సులివవచ్చును.

4. వర్తకమునకు ఆటంకముగనుండు, డెఫెక్టులేట్లు, లేటు మార్కులు మున్నగువాని విషయమున భారత ప్రభుత్వ సమ్మతిపైని లైసెన్సులిచ్చు అధికారులు ఉచితరీతిని పనిజేయుట కధికార మివ్వవచ్చును.

5. 1869 మే 12 కు పూర్వముజరిగిన సంచి ప్రకారము విక్టోరియా రాణి విదేశ ప్రభుత్వముల ఓడలకు వేరైనను బ్రిటిషు ఇండియా సముద్రతీర వ్యాపారము విషయమున నొసంగిన హక్కులు సార్వభౌము డంగీకరించినంతకాలమును, చితే బ్రిటిషు ఓడలకు యెక్కువహక్కు లేనాత్రము నుండవలెనను వరకు మాత్రముండితీరును.

6. సముద్రతీర వ్యాపారమున అనగా బ్రిటిషు ఇండియాలో ఒక రేవుకును మరియొక రేవుకును మధ్యజరుగునట్టియు భారతఖండములో బర్మాతోగూడ జేర్చి ఒక రేవుకును మరియొక దానికిని జరుగు వ్యాపారమునియు దెలిసికొనవలయును.

భారత సముద్రతీర వ్యాపారమునకు లైసెన్సు పద్ధతిని ప్రవేశించినపుడు యీ వరతులను గమనింపవలెనని మా అభిప్రాయము.

బ్రిటిషులైననులను శిక్షణమునకు గొనుట

44. డైరెక్టు లైసెన్సుంగు పద్ధతికి దోడు భారత ప్రభుత్వము ఋణముజేసి తీరమున పనిజేయు బ్రిటిషులైననులలో నొక దానినికొని దానిపై డైరెక్టరులను యెక్కుమంది భారతీయులుండునట్లు నియమించి పనిజేయునెడల భారత నౌకావాణిజ్యమునకు వనరుయేర్పడునని మాకు దోచెను. భారతీయులు సమర్థులైన పూర్తిగ మ్యానేజిమెంటు దీసికొనువరకును యిప్పుడున్న మ్యానేజిమెంటు నే యుంచవలెను. ఈ లైసెన్సులోని ఓడల యాజమాన్యము భారతీయులకే అప్పడ పప్పుడు అమ్ముచు తుడకు యిదంతయును గావనీ- - - - - నమనలు జూడవలెను.

పూర్వేట్లను నిర్ణయించుకొనవలెనని వేగమునబట్టియు వరుసగవచ్చు దానిని బట్టియునుండును. డైరెక్టు విశాల సిద్ధాంతమును మార్చుటకేమి కారణమును గాన్పించుటలేదు. మేము డైరెక్టు లైసెన్సుంగు పద్ధతి అంగీకరించునెడల యీ కమిటీ మెయిలు కంట్రాక్టులలో ప్రవేశించుట అవసరమగును. ఈకంట్రాక్టులన్నిటిని డబ్బు భారతదేశమే చెల్లింపవలయును. ఇందువలన యీకంపెనీల క్రిందనున్న ఓడలు ఇండియను అప్రెంటిసులనేమలను మేముదెల్పిన లైసెన్సుంగుపద్ధతిలో నూచించిన వరతులప్రకారము దీసికొనవలయును.

48. 1 వ అధ్యాయములో మేము భారతనౌకాశాఖ యందు భారతీయుల జేర్చుకొనుటను గూర్చి చర్చించితిమి. మేము 2 వ అధ్యాయములో భారతీయుల నౌకావిద్యాశిక్షణ మునుగూర్చి డైరెక్టు విధానము ప్రకారముసముద్రముపై ఆనుభవముగలపనిలో ప్రవేశించుటకు తగినచుకుణములు ఇండియను ఆఫీసరుల కేర్పడును. ఈఇండియను ఆఫీసరులకు శిక్షణమైన పిదప వారిలో చాలమంది బెంగాలుమున్నగుపెటలు సర్వీసులలోను, ప్రభుత్వముల క్రింద నౌకాశాఖలలోను పోర్టుట్రుక్టు ములక్రింద నౌకాశాఖలలోను పోర్టుట్రుక్టు క్రిందనున్న ఓడలలోను సర్వీసులు భారతీయులపరమగువరకును నియోగింపవలయును.

49. ఇండియాకంపెనీలకు మధ్యమధ్య నదీవ్యాపారములలోను తత్సంబంధమగు వాణిజ్యములోను కొంతకష్టముండునది కలకత్తా రంగూనుసాక్షులుతేల్చిరి. ఈవిషయము కమిటీ వారు విచారింపవలసిన వానిలో లేకపోవుటవలన చర్చింపరాదని దలంచితిమి.

నౌకానిర్మాణ ప్రోత్సాహోపాయములు

భారతదేశములో వానియంతట నవినడుచు ఓడలనిర్మాణమునుగూర్చియు నిర్మాతలకు శిక్షణము నొసగుటను గూర్చియు 4వ అధ్యాయములో చర్చింపబడెను. ఈసందర్భమున నీ అధ్యాయములో నీలుదెలుపబడినది. -

“ఇందునుగూర్చి దెలుపబడిన వివిధవిషయములగుర్చి బాగగ విచారింపగా ప్రస్తుతము ఓడ నిర్మాణమునకు ధనసహాయమునచేయుట యుక్తమని మేము నూచించుచున్నాము. ఒక ఇండియనుకంపెనీ నౌకానిర్మాణాశ్రయమును నిర్మించునెడల ప్రభుత్వమువారు కంపెనీ మూలధనము చెల్లించినదానిలో మూడవవంతువరకు ఋణము నిచ్చియు, తక్కువముల నిచ్చియు, యితరపోట్లచాకగ వచ్చినయెడల కొంచెమెక్కువైనను యీనౌకానిర్మాణ ప్రదేశములోనే ప్రభుత్వమువారు పోర్టుట్రుక్టుపనిని జేయించియు, ఇట్టి నిర్మాణ ప్రదేశమేర్పడినపుడు ఇండియాలో కట్టబడిన ఓడలకే లైసెన్సు యియ్యబడువని కాసనముకావించియు సహాయముజేయవలెను. మేముగావించిన నూచనలలో శిక్షణవింపుచు గొల్ల లల్లాభాయి శ్యామలదాసుగారు ప్రభుత్వము వారే యీపనిని దలపెట్టి నౌకానిర్మాణ ప్రదేశమును స్వంత ఖర్చుపై యేర్పాటు జేయవలెనని దెల్పిరి.

V అధ్యాయము

భారతనౌకాశాఖ

50. మేము విచారింపవలసిన విషయములలో మొదటి క్లాజునందు భారతీయులను నౌకాశాఖలో కార్మినిర్మాణా కొద్దీగులుగ విరివిగదీసికొనుట సాధ్యమెట్లు దెలుపవలసినదిగ కోరబడెను.

54. రాయలుఇండియను మెరైనేనను భారతనౌకాదళముగ పునర్నిర్మాణము జేయవచ్చునని మాకు తెలిసినది. అదియేదో స్పష్టముగ దెలియవరకును సర్వీసులందు భారతీయుల కెక్కువగ జేర్చుకొనుటనుగూర్చియే అభిప్రాయముగాని దెల్పుట కష్టమగునన్నది.

55. రాయలుఇండియను మెరైనేనను రాయలుఇండియను నేవీయైనను సర్వీసులను భారతీయవరము జేయుట ముఖ్యమనియు భారతనౌకావాణిజ్యమునకు శిక్షణముప్రత్యేకపు తరగతులలో జరుగవలెననియు మేము దెలుపుచున్నాము. అట్టి ఆఫీసరులు ముందుగ శిక్షణము బడయుటకు ప్రథమమున యీవిధానమునందు శిక్షణము వయట చాల లాభకరముగ నుండును.

56. తీరములను, రేవులను, భారత వాణిజ్యమును సంగ్రహింపగల భారతనౌకాదళనిర్మాణము భారత నౌకావాణిజ్య నిర్మాతలత్వముతో జరుగవలెనని భారతనౌకాశాఖ అందరును ఏకాభిప్రాయమును దెల్పిరి. రాయలుఇండియను మెరైనేనను అట్టిసర్వీసుగమార్చుటకెట్టిఅలస్యమునుజేయరాదని మేము దెలుపుచున్నాము.

ప్రత్యేక భేదాభిప్రాయము

సర్ ఆర్థర్రప్రూం కిత్తూ వసతులనుగూర్చిన మూడవ అంగీకరించుచు ప్రత్యేకముగ నిట్లు భేదాభిప్రాయమును చెల్పుచున్నాడు. "భారతీయులు యజమానులుగనుండి వారి మ్యానేజిమెంటుక్రిందనుండి భారత నౌకావాణిజ్యమును స్థాపించు పనిని ఓడవ్యాపారమునం దభిరుచి నిజముగ గలవారికే వదలి వేయవలయును "

మదరాసు సిండికేటు

ప్రయాణపు ఖర్చులు:—మదరాసు విశ్వవిద్యాలయపు సిండికేటు 4వ వారు 12 వ తేదీన సమావేశమైరి. ప్రభుత్వమువారు విశ్వవిద్యాలయమునకు సంబంధించిన సంఘసభ్యులకు ప్రయాణపు ఖర్చులనుగాను మామూలుగ్రాంటు రూ 20,000 కన్న అధికమియమని యన్నందున, నికముందు శాశ్వతముగా ప్రకారము ఒకసంకుటకు నిశ్చయించిరి:—

1. రైలుప్రయాణము 2 వ తరగతి రానుపోను ఒక్కవ్యక్తికి మాత్రమే.
  2. మోటారు, స్టీముబోటు ప్రయాణములకు 1 వ తరగతి రేటు, లేక మైలునకు 8 అణాలుచొప్పన, ఏకీకృతముగా నుండిన అది.
  - (3) ఇతరప్రయాణములకు మునిసిపలుహద్దుదాటినపిదప 3 మైళ్లుదాటినచో మైలునకు 8 అణాలుచొప్పన మునిసిపలు హద్దులకు 3 మైళ్లలోపు ప్రయాణములకు ఖర్చులీయబడవు.
  - (4) విశ్వవిద్యాలయముపనిమీద నుండునపుడుదినమునకు రూ 6 భత్యఖర్చు, 12 మైళ్లలోపు ప్రయాణము జేసినపుడు భత్యఖర్చులుండవు.
  - (5) ప్రస్తుతనిబంధనలప్రకారము గల మారడేజీ అల చెన్ను లీయబడవు.
- ఈదిగువ కేర్వొనబడిన సంఘములసభ్యులకు మాత్రమే ఖర్చులీయబడునట్లు సిండికేటువారు తీర్మానించిరి (1) సెనేటుసభకు కాసనక్రమముగ వార్షికసభకు వచ్చునపుడే ప్రయాణపుఖర్చులు, ఒకరోజు భత్యము ఒకసంగెనరు. (2) ఎకడమికు కాన్సిలు సాలునకు మాడుసభలకు మాడురోజులు భత్యఖర్చులు, ప్రయాణపుఖర్చులు. (3) ఎఫలియే టెడుకారేజీ కాన్సిలు సాలునకు 2 సభలకు మాత్రమే ప్రయాణపు ఖర్చులు ఒక రోజు చొప్పన భత్యఖర్చులు. (4) సిండికేటుసభకు సాలునకు సుమారు 12 సభలగునట్లు అంచనావేయబడెను.

కార్పొరేషను ఎన్నికల ప్రచారము — ఎన్.

ఎ.ఎఫీ హనుమయ్యగారి ఆధ్వర్యమున బలవరచుటకై ప్రచారము సాయంకాలముక్రినివాస పెరుమాళ్ కోవిలవీధిలో సభ జరిగెను. వాటిసభావిషయమేమన ఆంగ్లేయిండియనులు పలవురువచ్చి సభయం దత్యుత్సాహముజూపి, "వంశేమాతరము, గాంధీ జే" యను ధ్వనులతో క్రినివాసయ్యంగారికి పూదండలు వేసిరి ఎం. మునిస్వామిచెట్టిగారు ఆధ్వర్యముగ నుండిరి.

ఎన్. క్రినివాసయ్యంగారు ప్రభుమున మాట్లాడిరి కాంగ్రెసుసభ్యులు తమ ప్రయత్నములందు చాల ప్రతిఫలప స్థితుల నెదుర్కొనవలసినను రేటువేయరులు ప్రస్తుతకార్పొరేషను సభయందు గల లోపముల తెరింగి తమకు సహాయముజేయ దురని నమ్ముచున్నారు. షాఫీమహమ్మదుగారు ప్రత్యర్థులుగా నుండుటకు ఆంగ్లేయిండియనులుగూడ అంగీకరించి తమ 4 తోమమును చెల్లుతుంటే కార్పొరేషనులో మా ర్చవసరము, మాట నిశ్చయమని చెలిచెను.

షాఫీమహమ్మదుగారు

స్వాతంత్ర్యవాంఛ జేసేనుండంతటను ప్రజలుముగా వా పించిరండి, చెన్నపురిప్రజ లింకను వెనుకడియుండుట క చనియము. పి. త్యాగరాయచెట్టిగారు కార్పొరేషనుసభ పలుకారుగానున్నదని ఆని యుండిరి. ప్రస్తుతసభ్యుల అధ్యక్షుడు ఏరీతిగా జెప్పిన ఆరీతిగా ప్రజల సౌకర్యముల పాటింపక అనేక అనాచారములను జేయుచున్నారు. అట్టి రిని తిరిగి సభ్యులుగా నెన్నుకొనగోరదరా, లేక, ప్రజలకై త్యాగముజేసిన కాంగ్రెసు సభ్యులను ఎన్నుకొనదరాయ. షాఫీమహమ్మదుగారు ప్రశ్నించిరి. ప్రస్తుతము కార్పొరేషనుందు జరుగవలసిన మార్పులను నూచించి, ఆ మార్పులన్నిం నెరవేర్చుటకు తగినవారు కాంగ్రెసు సభ్యులే యనియు, వ నెన్నుకొనినచో ప్రజలకు పౌశ్చాత్యనగరములలోనుం క సౌకర్యములన్నియు సౌకర్య బతు నట్లు చూడదగినది రలిపెను.

ఆదికేశవులు నాయకరుగారు, పీటుఇచ్చుహక్కు వృధాగ నిరుపయోగ పరుపరాదని రేటువేయర్లను మోచ్చుచిరి.

హిందీ ప్రచారక విద్యాలయము

విద్యార్థులకు నియమములు

ఈనెల 27 వ తారీఖునచంద్రాసులో తెరవబోవు హిందీ ప్రచారక విద్యాలయమునకు ఈక్రింద నుదహరింపబడిన విద్యార్థు లెన్నుకొనబడివారు. విద్యార్థులు 23 వ తారీఖులోవల మంద్రాసుకు రావలయును. వారెల్లరు తమతమ పడక చెబు దీపము మొదలగునవి తీసికొనిరావలయును. ఎల్లరును ఖద్దరు బట్టలే ధరింపవలయును.

వె కిటరాను చౌదరి	వీరవల్లి ముఖాసా
బాలనూర్జనారాయణ	అకుమారు
రామరావు	ముదునూరు
చంద్రహాళి	అకుమారు
వీరరాఘవరావు	తోటవల్లూరు
టి. సుబ్రహ్మణ్యం	అంగలూరు
వెంకటరామయ్య	పొట్లపూడి
క వెంకటగత్తుం	అకుమారు
క సిద్ధవేణిపంత్	మంగళూరు
పి. లజపతిరావు	బెజవాడ
పి కృష్ణ బహ్మం	తిరుపతి
పి. క నారాయణ	ట్రీవేండ్రం
ఏ జి. వర్మను	తిరువెల్లూ
జి. చెల్లంపిళ్లె	తూతుకుడి
యం. వి. రాజం	మధుర
వి. అచ్యుతకామత్	కొడియల్ బెయిల్
రామచంద్రకృష్ణి	తిరుప్పనండల్
ఇందులో మొదటి ఎనిమిదిమంది తమఖర్చు తాము ధరింతురు.	

జూలై 21 వ తారీఖున

భవానీ వరదలు

800 యిండ్లు కొట్టుకొనిపోయినవి

5 వేలమంది ప్రజలు యిండ్లులేక అల్లాడుచున్నారు. కోయంబుత్తూరు, జూలై 19—భవానీనది ఎక్కువగాపొంగుటచే క్షీలక్ష రూపాయల నష్టముకలిగినది. ఇండ్లు లేక అల్లాడుచున్న ప్రజలు సుమారు 5 నుండి 5 వేల వరకు ఉన్నారు. భవానీవం తెనకు ఏడించెపుడు సత్యమంగలమువద్ద నది కట్టతెగి సుమారు 7,8 వందల యిండ్లు కొట్టుకొనిపోయినవి.

కావేరినది శివసముద్రవద్ద 36 అడుగుల ఎత్తు వచ్చినది. చిన్నవం తెనమీదగానీరు ప్రవహించుచున్నది. భవానీకి చాలభయము కలుగుచున్నది. కొడుమూడికిని మరిరెండు యితర గ్రామములకును యిదివరకే నీరువచ్చినది. ఈకోడ్డు కావేరివం తెనను పోలీసువారు భద్రముగా చూచుచున్నారు. యఫ్. యల్. పీ వెన్నుగారు యీ సాయంకాలమున హెడ్డుకావర్తిగృహ వచ్చియున్నారు. వీరు గడచిన మూడుదినములనుండి మోటారులో 30 మైళ్లు తపాలాపోవుటకు విర్యాటుచేసి రైల్వేసరిగా పోవుచున్నవో లేవోస్వయముగా చూచుచుండిరి. (ఆ. ప్రె)

పాపనాశంకర్ల గండి

కుందరపేరమాల్ కోయిల్, జూలై 19:యస్ ఐ. రైల్వే డివిజనులు మాపర్చెంటు యిట్లుతొలిజేయుచున్నాడు. "పాపనాశంకరం బరకురాయలమగ్య 20వ మైళ్లవద్దప్రధాన ఇనుపదారిలో గండ్లు ఏర్పడినవి. సరాసరిపోవు రైలుబండ్లు మాయవరం.తిరువల్లూరు. తంజావూరు మార్గముగండా పోవుచున్నవి. వరదలు తగ్గినగాని రైలుబండ్లు సరాసరినడచుటకు వీలుపడదు. (ఆ. ప్రె)

టీస్తా లోయ

కుర్మూంగ్, జూలై 19—18, 21 మైళ్లమగ్య టీస్తాలోయలో అనేకచోట్ల కట్టతెగిపోవుటవలన సుమారు 4 దినములవరకు తపాలా ప్రయాణికులను యీచలినుండి ఆవలకు జేరవేయవలసి వచ్చును (ఆ. ప్రె)

కావేరివరదలు

తిరుచనాపల్లి, జూలై 15 — ఏడెనిమిది దినములనుండి కావేరి పూర్తిగా ప్రవహించుచుండెను. మొన్నటి రాత్రికి కొంచెము యెత్తుడయినది, కాని నిన్న ఉదయములేచిమాచ్చు నప్పటికి ప్రవాహమెక్కుడై, నదిపార్శి ప్రక్కనున్న పోలముల నన్నిటి నీటితోనింపి, తెప్పకుళముతోనికివచ్చి కొన్ని ఏడ్లలలో నడుములవరకు పారిసది. భోట్లరైలుస్టేషనునుండి ఊరిలోనికి బండ్లునడుచు మార్గముపై నిలుపుకోతు నీరుప్రవహించినది. ఈ రోడ్డుకుపోవు రైళ్లు ఆగిపోయినవి. రైలుమార్గమే కనుపింప లేదు. కావేరిబడ్డవే యుండు చింతామణియను పేటయంతయు నీటియయమైనందిన ఆచ్చటి ప్రజలు దొరికిన పామగ్గిని బండ్లలోచైచుకొని తెప్పకుళమునకు వచ్చిరి. స్టేషనులో ప్లాట్ ఫారముపై నీరు పారిసది. స్టేషనుమాస్టరుకగయరాల యింట్లన్నియు నీటిలోనుండుటచే గూడ్సుబడ్డతోకాపురముచేయుచున్నారు. బోస్ఫర్, జాతీయకళాశాల విద్యార్థివసతిగృహములలో నడుములలోతు నీరుండుటచే విద్యార్థులకు కళాశాలలో భోజనము పెట్టబడెను. ఇతరనష్టము లెట్లున్నను, జననష్టము లేదనిచెప్పటకు కొంతసంతసమే. ఊరికిదక్షిణపు దిక్కునతప్ప అన్నిచెవుల కనుమాత్రవరకు ఒకటే సముద్రమువలె నీరు నీటియంత్రాల (Water Works)అంతయు జలపూరితమై యున్నందున యంత్రమునడుపుటకు వీలులేకపోయెను. అందుచే పట్టణముందలి కొళాయిలలో నీరురా లేదు. నూతులు విస్తారముగా లేనందున కావేరిప్రవాహపు రోడ్లలోనినీరే చించెలతో గొంపోయి వాడుకొనిరి. శ్రీరంగమురోడ్డు స్టేషన్వద్దనున్న వంతెనలు వడుటకు సిద్ధముగానున్నవనియు, అట్లుపడినచో ఊరితోని ప్రవాహము మఱింతపెచ్చి, మఱికొంత నష్టముకలుగునను భయము పట్టణవాసులలో కలుగుచున్నది. చుట్టుపట్లగ్రామాదుల నుండి వచ్చుమారగాయలు, మల్లిగవరైరాలు రావీలులేనందున హోటాలలోనివారు తొక్కుటపడుచున్నారు. ఈరోజుకూడ ప్రవాహముజేయున్నది. కళాశాలలు మూయబడినవి. ఇకనెన్ని రోజులవరకెట్లుండువో తెలియదు.

మ వీరరాఘవయ్య

'ఆంధ్రయవజనసంఘము.'

ఎం. గుండ్డియాపతి క

మహాత్మానివ్యాసములు

హిందూమహమ్మదీయ మతకలహములు

నూలు వదుకుట వర్ణసంకరము కాదు

గాయనీమణి సరోజినీ

భారతమాత పుత్రికలలో విజ్ఞాననిధానయగు నీచాన ద ట్టిజాగ్రీకాలో నొనరించిన అద్భుతమగు నేవనుగూర్చి నా కా కేకముండి వచ్చినలేఖ లెప్పటికప్పుడు (ఎంగుండియా) ప ప్రికలో ప్రకటింపబడుచున్నది. డి. కే. నాయుడు గారామే నేవనుగూర్చి వ్రాసినయొక వ్యాసము నీదిగువను వివరిం చుచున్నాను.

“ఆమెయింట్లో అద్భుతముగా పనిచేసింది. ప్రశంసనీయమ గు నామెవ్వ కివ్వమను ఆకర్షకమగు నామెవత్తవైపునైపుణ్యము ను యీదేశమున వేలకొలది పాశ్చాత్యులకు భారతీయులదైన సభి మానమును కలిగింపజాలెను. అంతయుగాక స్వల్పప్రభుత్వము ను చలంపజేసెను.” అని నాయుడుగారా లేఖలో వ్రాసిరి.

“ఈకారణమున భారతీయులీపుడు సరోజినీగారిని గౌరవిం చుట దేశమాతను గౌరవించుటయే యగును. ఆమెదేశమునకు మరల వచ్చుటవలన నామెకును చాలభారము తగ్గినట్లున్నది. హిందూ మహమ్మదీయమైత్రిని గూర్చి నేనుగూడ నల్పమగునైన చేయుగలుగుచునదియే నమ్మెననుగాని సరోజినీగారు అనేకవిధ ముల సభికమగు నేవచేయుగలిగి యున్నది. నాకంటె నామెక థికమగు ప రి చ య ము, మ హ మ్మ దీ యు ల లో పా చ్చు మందితో, కలదు. వారి హృదయముల నా కర్షించుటలో ఆమె కుగల కే క్తి నా కెంతమాత్రమునలేదు. వీటికన్నిటికిని తోడు ఆమె స్త్రీయగుటయే ఆమెకు. చేయిరెట్లధికమగు సౌకర్యమును కలిగించుచున్నది. కాంతిస్థాపనమున స్త్రీల కన్నటికిని పురుషు లీడుగాజాలరు. అందులో నీవైపునమును సరోజినీదేవిగారు ప్రత్యేకముగ నభివృద్ధి నొందించెను. 1921 లో బొంబాయి లో అవమానకరములగు అల్లదులు జరిగినపు డామె యీ సామ ర్థ్యమును ప్రేక్షితముగా వెల్లడించెను. త్తూమైన విక్రాంతి గొనకుండ తన కెవరెట్టి హానిచేయుదురోయను భీతిగోరంలేనలే కుండ అపుడామె మెలకుటవలననే యిరులకుగూడ నట్టి యా వేశము కలిగినది. ఆమెను-చూడగానే ప్రతిఫలమునందును కల హాకారులు ఆయుధములను కేల జెట్టసాగిరి. దక్షిణ తూర్పు ఆ ఫ్రికాలోగూడ నామె కాంతిదేవతయే యైనది. కాంతి దౌ త్యమును చిరకాలము సాగించుటకును హిందూ మహమ్మదీయ మతములవారికి ిరమగు గాఢమైత్రిని కలిగించుటకును సర్వేత్వపు డామె కు స ం పూర్ణ క్త వో స ం గ వ లె న ని దేశీ యు ల ం ద రు నీ క్ష రు ని ప్రా క్తి ం చి న నే సరోజినీగారికి ఘనమగు స్వాగతము నొసంగినవారగుదురు. సుబులుమనుకొను మనము నెరవేర్చజాలని కార్యములను అబ ిలవదు మనసోదరిమణులే నెరవేర్చి ధన్య లగుదురుగాక. దైవనేవలూ భగవంతుడు ప్రశంసించునది విస్తృతంగాని కర్మముగాదు. నిర్మాలనమునందు పురుషులకును నిర్మాణమునందు స్త్రీలకును ప్రావీణ్యముగలదు. కాన హిందువులకును మహమ్మ దీయులకును ిరమగు మైత్రినినిర్మించుటలో సరోజినీగారు భగ వన్నీయుక్త యగు దేవదూతకముగాక.

థిల్లీ నాగపూరు

థిల్లీ

థిల్లీపూరులు ఆనగరమున కసభ్యాతిని తెచ్చిపెట్టిరి. ఆ చట కొట్టాటలుజరుగుచుండుటచే అచట నసహాయాధ్యమ మంత రించినవనియే చెప్పవలసివచ్చును. ఏలనన ప్రజలలో పరస్పర సహాయ ముండినగాని ప్రభుత్వమునకు సహాయము చేయకుం డుట కనకాశములేదు. గతవారమున థిల్లీలో ప్రజలలోనే పర స్పరవిరోధములు ప్రబలెను. కాంగ్రెసు ఖిలా ఫ తు వర్ధములవారు కాంతిని నెలకొల్పుటకు పోయిరి. అందు వలన కాంతిని నెలకొల్పుటకు పోలీసువారిని పైనికుటకు పిలువ వలసివచ్చినది. కావున వారికి కీర్తియును మన కపకీర్తియును

కలిగినవి. మనవలంటిరులు మొదట కాంతిని నెలకొల్పుటకు ప్ర యత్నించి విఫలమై పిమ్మట గాయములు తగిలినవారికి ఉప చారము చేయుచున్నారనియు, ఈ గాయములు తగులుటకుప్ర జలేగాని పోలీసువారు కారకులు కారనియు నాకందినలేఖల వలన తెలియుచున్నది.

కొందరుహిందువు లొక మహమ్మదీయ యువకుని కొ ట్టుటయే యీ కొట్టాటకు కారణమని తెలియుచున్నది. ఆయు వకుడు చనిపోయినమాత్ర మేమి ? ఇట్టివల నేర్పరపబడిన పం చాయితీసంఘము ద్వారాగాని జొరతనమువారి కొద్దులద్యారా గాని మహమ్మదీయులు న్యాయమును బడయుట కవకాశ ముకలదు.

కొందరుహిందువు లొక మహమ్మదీయ బాలుని కొట్టి రి. అంతట కొందరు మహమ్మదీయులు హిందువులను కొట్టిరి. అంతటితో పోనీయక నగరమునందలి హిందువులందరును మర ల కొట్టాట కేలపోవలెను.పట్టణమునం దన్ని పేట ల లో ను గూడ కొట్టాటలు జరిగినవి తెలియుచున్నది. అట్లు జరిగినను కొట్టుకొనినవారిసంఖ్య అత్యల్పమేయనియు మహమ్మదీయుల లో చాలమందిని హిందువులును, హిందువులలో చాలమందిని మహమ్మదీయులును గూడ తమయింట్లలో హాచికాపాడిరనియు గూడ నాకు తెలిసినది. ఇదిచాల ప్రశంసనీయమేగాని ఆధిక సంఖ్యాకులు అల్పసంఖ్యాకుల దౌర్జన్యముడిగింపజాలక పోయి రని మాత్రము చెప్పకలేవుదు.ఆకే క్తి మనకిదికను కలుగనేలేదు.

నాగపూరు

నాగపూరులోగూడ కొట్టాటలు జరిగినవిగాని వివరము లింకను సరిగా తెలియలేదు. రెండుమతములవారును కలసి దౌర్జన్యము లేకుండ ప్రభుత్వము నెదిరిండుట కంటె ఒండొరు లను కొట్టుకొను చుండుటయే లాభకరమని నాగపూరువాసులు (హిందువులును మహమ్మదీయులును) భావించినట్లు లున్నది.

దేశమునందన్నిచోట్లనుగూడ నీరెండుమతములవారి భా వములు నిలువనే యున్నచో దీర్ఘ కాలమువరకును మనలోహిం దూ మహమ్మదీయమైత్రి కలుగనే కలుగదు. కాన మనము స్వాతంత్ర్యముకొరకు ప్రయత్నించుటకంటె బానిసలుగా నుం డుటతోనే తృప్తిపొందవలసి నట్లునపడుచున్నది.

కానినాకుమాత్ర మట్టినిరాకకలుగుటలేదు. “ఈతగువులు స్వల్పకాలముండునట్టి చిత్రికారనూచకములు త్వరలో రెండు మతముల వారునుకాంతముగ కలసి దేశసేవచేయగలరు”. అని మూలానా మేకతాలీగారు తెలుపుటచే నేనుగూడ దానినేనమ్ము చున్నాను.

అదియే సాధ్యమగునేనియారెండు నగరములలోను రెం డుమతముల వారిలోను కాంగ్రెసుఖిలాఫతు సంఘములవారం దరును కొట్టాటలవిషయమున దొరతనమువారి కొద్దులవైకృత పంచాయతీ సంఘములద్వారా తగవులను పరిష్కరించుకొన గోరెను. ఈవిషయమున వృత్తినినవహించువారును వదలివారును గు న్యాయవాదులందరును గూడ సహాయము చేయవచ్చును. “దొరతనమువారి కొద్దులలో కేసులుచేయుటవలన లాభములేదు. ఆంధ్రులన నిజముగాకాంతింకదు.” అని న్యాయవాదులు ప్రజ లకు బోధింపవచ్చును. వాటిట్టి కేసులును పట్టుకుండ నిరాకరింప వచ్చును.

కలకత్తా బారాబజారు

కాంగ్రెసు సభ్యులు

కలకత్తాలో బారాబజారులో కాంగ్రెసు సభ్యులు కొట్టుకొనిరను వార్తను నేనుమొదటచదివినపుడు నాకదినిజమని తోచనేలేదు. కానిస్వయముగా చూచినవారుమగ్గురు కాంగ్రె సుసభ్యులు నాకు లేఖలను వ్రాసిరి. కథలో ఒండొరులను కొ ట్టుకొనిరని వారు స్పష్టముగా వ్రాసిరి. కాంగ్రెసు డిజ్డేశము

ను నెరవేర్చుటకు గాక కాంగ్రెసుసంఘమును వశపరచుకొనుట కే వారటలు కొట్టుకొనిరని నాకామిత్యలువ్రాసిరి. వ్రాసిన వారు మగ్గురును సుప్రసిద్ధులే. బహిష్కరణ పక్షమువారే. వా నినిబట్టిచూడ ఎవరు దోషులలో నిర్ణయింప వీలులేదు. దోష మంతయును బహిష్కరణపక్షమువారి చేయని స్వరాజ్యపక్ష మువారు వ్రాయుదురని నేనెరుగుదును. దౌర్జన్యమునుత్యజించి తిమని చెప్పగొనువారు కేవలము కాంగ్రెసు సంఘమును వశప రచుకొనుటకు గా నిట్లేలకొట్టుకొనవలెనో నేను గ్రహింపజాల కున్నాను. ఉత్తరములను వ్రాసినవారు నా పక్షమువారని వ్రాసిరి. నా పక్షమువారేయైనచో వారు దౌర్జన్యమును నిర సింపవలెను. ఎన్నడును వివాదకవకాశము కలుగనీయగూడదు. కాంగ్రెసుమహా సభనుగాని సంఘములను గాని వశపరచుకొ నుట కెన్నడును కొట్టాటగూడదు. “బారాబజారులో బహి ష్కరణ పక్షమువారి సంఖ్యయే మెండు నున్నను స్వరాజ్య పక్షమువారే అధికత్వముబడయజూచుచుండును. సభలు సాగ కుండ జేయుచుండురని గూడ వారు మగ్గురును వ్రాసిరి. ఇ దంతయునిజమేయైనను వారిటుల కొట్టాడగూడదు. ఆసభను వదలి మరియొక సంఘము నేర్పరచుకొని పనిచేయుచుండుటయే కర్తవ్యము. మనకుకావలసినది పనిగాని కాంగ్రెసు సంఘములు కావు. మనము పనిచేయుచున్న చోస్వరాజ్యపక్షమువారుమనలను త్రోవవేయరని నేనువాదానముచేసెదను. భగవంతుడొక్కడు. ఆతయమొక్కటి. సాధనముగూడ నొక్కటియే. వ్యాఖిలోనై కృతకలమగాన సంస్కరణమేలోగూడ నైకృతకలమ. దొరత నముతోనైననుసర్వస్వరాజ్యపక్షమువారితోనైనను సర్వ మనకర్త వ్యము దౌర్జన్యవిరహితమగు అసహాయాధ్యమమే. కాన నాప త్తమువారు వాగ్ధానముగాని ప్రత్యేకముగా తమసంఘములనే ర్పరచు కొనదగును. దేశసేవచేసి ప్రజలహృదయము నాకర్షింపజాలెను. ఈకొట్టాటనుగూర్చి వ్రాసినవారు బహిష్కరణవాదుల నియు నాపక్షమువారమనియుగూడ వ్రాసుకొని యుండుట చే వారినిగూర్చియే నేనీవ్యాసమును వ్రాసితిని. ఆలేఖలోని విషయములతో నాకవసరములేదు. స్వరాజ్యవాదులుగూడ నా పక్షమువారే అని నేనునమ్మెను. ఏలననగా వారుగూడ మనః పూర్వకముగ కాంగ్రెసు క్రీస్తునామోదించిరి. తాము నిర్దో షులమని వారు గూడ నాకువ్రాసినచో వారికిగూడ నిట్టిసలహా నే యిచ్చెదను.

“ప్రతిపక్షులకొరకు విారు నిరీక్షింపనక్కరలేదు. వారు ప్రతికారమునరింపరు. కాన ప్రతిక్రియను కొరత. గాన వారి కెట్టి అపకారమును కలుగదు. నూతనపక్షుటకును హిందూమ హమ్మదీయ మైత్రిని ఆస్పృశ్యతా నివారణమునకును పనిచే యుటకు ఎవ్వరును ఏసంఘమునందును చేరియుండ నక్కర లేదు.” సంఘములట్టివారి నేవను కోరుచో వారు సంతోషపూ ర్వకముగానేవచేసెదరు. “మహారాష్ట్రములో బహిష్కరణవా దులు దౌర్జన్యమువలననే కాంగ్రెసు సంఘములను వశపరచు కొనిరి. దేశాధిభో కొట్టాటలుగూడ జరిగినవి.” అని ఒకస్వరా జ్యవాది నాకు వ్రాసెను. అదియే నిజమైనచో నట్లు చేసినవా రందరును వెంటనే త్తమాపరాచెప్పి అట్టి అక్రమార్గతనము లను వెంటనే వదలివేయవలెను. అట్లు వదలివేసి దేశసేవచేయవలెను. కాంగ్రెసు సంఘమువార మని చెప్పకొనినగాని పనిచేయ జాలమను కొనుట దుర్మమ.

ముందడుగు

భారత కాంగ్రెసుసంఘమువారి తీర్మానములనుఘూర్చర రాష్ట్రసంఘమువారి మోదించుటయేగాక ముందడుగుగూ డ చేసితి. ప్రతిభిక్షకుడు మొదటికలలో 3000 గజముల నూలుపంపులెనివి విధించిరి. ద్రితముగా 5000 గజము లనుగూడ సంపుట్టు నిర్ణయించుటలేది. భారత సంఘములోనా మోదించబడిన శిక్షాధికవాక్యముకూడ స్థిరపరచిరి. అట్లుచేయు టకు రాష్ట్రీయసంఘములకు హక్కుగలదనియే నాఆభిప్రాయ ము. చేయగలక క్రియున్న వారందరు నట్లుచేయవలసినదే. అధ నువహించుము 2000 గజములు. అంతకంటె సభికముగనిచ్చుట ప్రశంసనీయము. ఇన్వనివా రనట్లులవటయందు దోషములేదు. గాన కే క్తిగల యితరరాష్ట్రీయములవారు గూడ ఘూర్చరింపవచ్చి నే ఆవలంబింపదగును. కాంగ్రెసుప్రతినిధి సభ్యులకు మూలన డుకుటయందుగల సమ్యక్ముసంగతి ఆగష్టునెల 15 వ తేదీకి స్పష్టము కాగలదు. పనిచేయని సమ్యక్ము ఆత్మతేనీకరమునం టిది. అనగాశవతుల్యము. అట్టిశవమును పూడ్చుబడుటకునా కా ల్పబడుటను మాత్రమే అక్కరవచ్చెను.

రాష్ట్రములలో నూలు వడకుటకు రాష్ట్రీయ సంఘములవారే ఏర్పాటులు చేయవలెను. కార్యక్షాంతిసంఘముల సభ్యులందఱును తెలిసికొని వారికావలసిన ప్రతినిధిని పనిజేర్చవలెను. వారు సరిగా పనిచేయనట్లు ప్రోత్సహపరచవలెను. మనయితే కర కడుదీనముగా నున్నది. మనము నేతపని యందు వెనుకటి యుత్సాహమున గడించినవేగాని మనకా పదతొలగదు. పూర్వకామునందువలె మనదేశీయులకు నేత పనియే ప్రధానవృత్తిగా నేర్పడవలెను. ఈతీర్మానమును క్రిము లోగాకపోయినను లిఖితరూపమునైన కాంగ్రెసువారాచా దించిరి.

ఇప్పుడు స్థాయి కార్యసంఘములసభ్యులు ఏమలను చేయవలెనని నూలువడకుటలోనునిపుణులు కాబోవుచున్నారు. వారిట్లుపైని వారివారి మండలములలో నేతపనిని బాగుగాజరి గించుట కేర్పాటు చేసెదరు.

మొట్టమొదట రోజుకు అరగంటనేపు నూలువడకవలె సమాత్రమే విధింపబడెను. అందుల కింతరపణలు చాలగలవు. దుండిని నిలువచేయుట యితరల కంటజేయుట వానిని ఏమలను చేయుట పిమ్మట నూలు వడకుట మున్నగు పనులన్నియును దానిలోనే యిమిడి యున్నవి. సభ్యులు పంపిన నూలును రాష్ట్రీయసంఘమువారు పరిశీలించెదరు. రాట్ట ములను బాగుగా పరిశీలించవలసియున్నది. రాట్టముకదురు సరి గానున్నచో పడుకుటలో కష్టముండదు సంతోషముగానుండు ను. పని చురుకుగా జరుగును.

భారతసంఘమువారి తీర్మానమును బట్టి సంఘసభ్యులు నూలువడకుట విధియైనది. నిజముమోచిన అతి దేశీయులకందరి కినిగూడ ముఖ్యకర్తవృత్తిమే. (పరివారును ఖద్దరు (క్లబ్బు) సభ లనేర్పరచి ఆట్టిసభలలో సభ్యులుగానున్నవారందఱును నూలు వడకుట కేర్పాటుచేయదగును. వారానూలును ఖద్దరు బోర్డుకా ర్యదర్శికి పంపదగును. ఖూర్చర విద్యాపీఠము రిజిస్ట్రారు యివివ రతేయుటల ఊద్యోగులకు తర్రపుచేసెనని విని సంశయించుచు న్నాను. ఊద్యోగులు నెలకు చెరి 5000 గజముల నూలువడక వలెను. దానిలో 2000 గజములను మాత్రము విద్యాపీఠమున కిచ్చి తక్కినదానిని భద్రపరచవలెనని ఆతదాజ్ఞాపించెను.

ఒక ప్రమాదము

ఆంధ్ర, బీహారు, పంజాబు రాష్ట్రములనుండి ఖద్ద రుబట్టల సభికముగా ఖూర్చర రాష్ట్రమువారు తెప్పించుచున్నారు. మొదట ఖూర్చరరాష్ట్రమున పని సరిగా జరుగ నపుడును పనిబాగుగా జరుగుచున్న రాష్ట్రములను ప్రోత్సహ పరచుటకును అటుల చేయుట మంచిదేగాని ఎల్లప్పుడీ నటుల చేయుట చాల హానికరము. ప్రతిగ్రామమునందలి ప్రజలకు అన్నవస్త్రములకు కావలసినదా న్యాదులన్నియును ఆ గ్రామ ముననే పండింపవలెను. బట్టలన్నియు నాగ్రామమున నేయబడ వలెను. అనగా ప్రతిరాష్ట్రమునుగూడ నటులే చేయవలెను. ఇంకొక రాష్ట్రమునుండి తెప్పించుకొన గోరువారు తమ విధిని సరిగా నెరవేర్చలేదనియు గ్రహించదగినను, అందులను తెప్పించు కొనుచున్న రాష్ట్రమునకును పంపుచున్న రాష్ట్రమునకును గూడ నవ్వము కలుగును. అప్పుడు ఎగుమతి చేయుచున్న రాష్ట్ర మువారు దురాశయన కక్కుర్తి పనులుచేసెదరు. మిల్లు నూలును కలగలుపు చేసెదరు. "మచిలీపట్టణములో చాలమంది యిటుల నే చేయుచున్నారు. నూలువడకువారు శుద్ధఖద్దరును కట్టుటయే లేదు. మిల్లు నూలుబట్టలనే ఎల్లప్పుడును కట్టెదరు" అని యొకరు నాకు బంధించునుండి వ్రాసిరి. కాన నట్టి మోసము జరుగకుండ కాంగ్రెసువారు పరిశీలించుటవలెను. నూలువడకువారివద్ద కూలిపుచ్చుకొనకుండ వారికి బట్టలు నేసి యిచ్చినచో వారు శుద్ధఖద్దరునే కట్టెదరు. కొంత కాలమువరకు వడకునూలు బట్టలకంటె మిల్లునూలు బట్టలు చవకగానుండి మానవు. కూలికొలకు నూలువడకువారికి దేశభక్తిని గురించి బోధించిన లాభములేదు. వారికి పాట్లుగడవదుగాన వారు వడకననూలుతో వారికి ఉచితముగాబట్టలుననేసియిచ్చినచో వారు ఖద్దరుబట్టలనుచేయెను. అట్లుజరుగవలెనని భోషకారచింతగల యువకులు పలువురు నేతపనినిగూడ నేర్చుకొనుటవలెననుచును. కాంగ్రెసువారు ఖద్దరుప్రచారమునే ప్రధానముగా గైకొనిన గాని యానిచ్చుటలన్నియును జరుగవు.

ఇట్లునటవలె ఏరాష్ట్రమువారును ఎగుమతి చేయగూడ దని నాఆభిప్రాయముగాదు. ఆంధ్రుల కధికమున వైపుణ్యముకల దు. గాన వారు నేసినబట్టల నితర రాష్ట్రములవారు కొనుచునే యుండుచుగాని యీపనిని కాంగ్రెసు సంఘములుమాత్రము చేయు గూడదు. ఇతరఖద్దరుల ర్థము చేయగలరు.

వర్తమానము, లేకవర్తమానంకరమా?

(మోగి కలి గాంధీ)

ఒకమిత్రురాలు ఇట్లవ్రాయుచున్నది. "వార్తాపాఠశాల రాజపుత్రపరివర్తనకు మీరు పంపిన సందేశముగురించి నా కొడుకు చెప్పిరి. ప్రధమమున నే నీవిషయమై అంత్రక్షణపాఠం పఠించినను నామిత్రుడు ప్రస్తావించుటచే ఈ విషయమును శ్రద్ధతో పరిశీలించితిని. మనము చేయువాడు మానవుడు. కావుననేను ప్రకటించు భిన్నాభిప్రాయములను మీరు శ్రద్ధతో పరిశీలించెదరని నమ్ముచున్నాను. 1920 సంవత్సరమున సు ర్వతి ఆశ్రమమున నేను చూచినది మొదలు నాకాభిప్రాయ ములు కలుగుచునే యుండెను. రాజపుత్రులకు మీరు పంపిన సందేశము ఈభిప్రాయములను మరింత దృఢపరచినది.

నైనికుల దుస్తులధరించి ఒకప్రక్క కత్తిచేలాడ దైర్య సాహసకృత్యములకు పుట్టినిల్లగు భారతదేశపు నైనికులకు రాజ పుత్రులు కృపాకాములను మరల రాటములగానము వినుచు ఆనం దించుచుండవలయునని మీరు కోరుచున్నారు? ఒకజాతిభర్త మును అన్నిజాతులవారు అవలంబింప వలయునని మీరు కోరు చున్నారు. ఇట్లుకాక ప్రాచీన భారతదేశపు జుమ్మలులపదే కించుచున్న విధమున బ్రాహ్మణులు నిజమున బ్రాహ్మణధర్మ మును తీర్చియులు తీర్చియధర్మమును వైశ్యులు వైశ్యధర్మ మును అనుష్ఠింపవలయునని మీరెల్లబోధింపకూడదు. బ్రాహ్మణు నిచ్చియు పుస్తకము లేక కలము, కృపాకాము తీర్చియిచ్చు ము. రాటుము నాగేలువైశ్యవిహ్మములు. మీరు వైశ్యజాతిస్వధ ర్మము ననుష్ఠించుచున్నందులకు గర్వపడవచ్చును. కాని వర్తా శ్రమ ధర్మమునందు విశ్వాసముగలమీరు బ్రహ్మత్వతీర్చియులేమ ధర్మమును విడనాడి పరధర్మమును వైశ్యధర్మము ననుష్ఠింపవల యునని ఎందులకు కోరుచున్నారో తెలియకున్నది. ఈకాలము నందు వైశ్యధర్మము నవలంబింపని తీర్చియులు బీదలను రక్షిం పజాలరా?

స్వధర్మానుష్ఠానమే శ్రేష్టమని భారతదేశ త మునందలి మహానుభావులు పలుమారు బోధించియున్నారు. హిందువులందఱు స్వధర్మములకు పరిత్య జించి వైశ్యధర్మ మవలంబింపవలయునని చెప్పవుటకు. మీరే మొదలు. వైశ్యులను ఉద్ధరింపుడు. కాని బ్రహ్మత్వతీర్చియులను అమగునకు లాగుడు. మిహతియం దుద్బోధనముకలిగిన పరమ సంతోషము. కాని బ్రహ్మత్వతీర్చియులు వడకుట నేయుట ము న్నగు పరధర్మకృత్యము లానర్హకట్లు ప్రోత్సహింపకుడు. బ్రా హ్మణులు కాలముత్రిప్పటకుబదులు తమ జ్ఞానసంపదను వృద్ధి చేసికొనిన దేశమునకు మహాపకార మొనర్చగలరు."

లేఖకుండలి సారాళమిది. నావలెనే నామిత్రురాలు కూడ హిందువునడుకుట వివిధములకు మతములన్నను ఉత్కృ ష్టమైనదని నేను తలచియుంటిని. ఈవిషయమున విజ్ఞాపం టులు దురభిప్రాయపడరని తలచియుంటిని. కాని కొందరు రిప్రక ఆభిప్రాయపడుచున్నారు. కావున ఈవాదమునకొంత శ్రద్ధతో పరిశీలించుట అవసరము. 1904 సంవత్సరమునండి నాకు వార్తాపత్రికలవిషయమై అనుభవముగలదు. ప్రతిపక్షుల వాదమును నమముగ గ్రహింపక పోవుటచేతనే వాదప్రతి వాదము లేర్పడుచున్నవని నా అనుభవమునపట్టి చెప్పగలను. నేను రాటపుసందేశమును కేవలము హిందువులకేకాకు నహమ్మ దీయుటకు, పార్శ్వకు క్రైస్తవులకు యోధులకు సిక్కులకు శ్రీ లుకు పురుషులకు, భారతీయులందఱకు ప్రకటించియున్నాను. ఈవిషయమును గుర్తెగిన ఇట్టివాదమునకు అవకాశములేదు. భారతదేశమునందలి వివిధమతముల ధర్మములకు విదగ్ధముగాని ఈసందేశమును నేను తెలిపియుంటిని. కావున నావిభాగమును జాతిపారేఖ్యమునకు తోడ్పడుచున్నది గాని జాతులకు సంక రము కలుగజేయునట్టిది కాదు. ఏజాతివారైనను వారి స్వధర్మ మును పరిత్యజింప వలయునని నేను కోరుటలేదు. కాని అందరు తమ ధర్మములతో పాటు తమకుటకూడ ఒక ధర్మముగ అంగీకరింపవలయునని కోరు చున్నాను కత్తియవాడు రాజపుత్రుల కీ విషయము తెలి యాడు. మేము మాకుతులను పరిత్యజింపవలయునూ అని వాడు నన్నుకోరిరి. కత్తియందు మీకు విశ్వాసమున్నంతకాలము చక్క నిక త్తిని యుండుకొనవలయునని వారికి చెప్పియుంటిని. కాని కత్తి లేక సందర్శించుట, ఇతరులను చంపక లేనధర్మము నను ష్ఠించుచు చచ్చుట, ఉత్తమముగు రాజపుత్రధర్మముని నా ఆభి ప్రాయముగ తెలిపియుంటిని. చేయించుండు కత్తినిలాగి పార చేయవచ్చును. కాని మరణసంసిద్ధతను పురికొల్పు దైర్యసాహస ములు కాశ్యతములు రాజపుత్రులు అనాధలను రక్షించుధర్మ మును, బ్రాహ్మణులు విజ్ఞానాభివృద్ధికి పాటుపడవలసిన ధర్మ మును పరిత్యజింపవలయునని నేను కోరుటలేదు. విస్కోబ జాల్మిబగార్లు వడకుటచేతను నేయుటచేతను ముప్పవారి పని చేయుటచేతను ఉత్తములకు బ్రాహ్మణులైరి. వారి విజ్ఞానము క్రియాశూన్యము చాల్చినది. వరమేక్యుని గుర్తెగినవాడు బ్రాహ్మణుడు. భారతదేశమున ఆకలిబాధచే పీడింపబడుచున్న కోటకొలది బీదలనుష్ఠిని గ్రహించి వడకుట వారికో విశ్వ ము గాంచిన ఈ ప్రచారకులు పరమేశ్వరునకు చేయ వలెన్నారు. పుస్తకములనుండి బ్రాహ్మజ్ఞానము ఎరపు తెచ్చు కొనుట అసాధ్యము. ఎవరికి వారు స్వయముగ సంపాదించు కొనవలెను. ఈ జ్ఞానసంపాదనకు పుస్తకములు కొన్ని సమ యములందు అనుకూల సాధనములుగను, మరికొన్ని సమయము లుండి ప్రతికూలసాధనములుగను యుండును. దైవభీతిగల కనాణవాతు విజ్ఞానకుండుడు బ్రాహ్మణునకు బ్రహ్మజ్ఞాన ముపదేశించెను.

వర్తాశ్రమమునగా ఏమి? వర్తధర్మములు పరస్పరసంబంధములేని ప్రత్యేకధర్మములు కావని నా ఆభిప్రాయము. బ్రాహ్మణుడు కేవలము ఉపదేశకదేకాదు. కాని ఇది అతనికి ముఖ్యధర్మము. కష్టపడి పనిచేయని బ్రాహ్మణుడు నిష్ప్ర యోజకుడు. పూర్వము అడవులందున్న ఋషులు కట్టెలు కొట్టి కావలసిన నంటచెరుకు తెచ్చుకొనుచుండెడివారు. పశువులకు మేపుచుండెడివారు. కొన్ని సమయము లందు యుద్ధము కూడ చేయుచుండెడివారు. ఇదేవిధమున జ్ఞానకూన్యలకు రాజపుత్రులు ఎట్టి దైర్యసాహస బలోపేతులైనను నిష్ప్రయోజకులే! తన ఆభివృద్ధికి అవసర మగు బ్రహ్మజ్ఞానము లేనివైశ్యులు ప్రస్తుతము ప్రాచ్యపాశ్చాత్య దేశములందలి వైశ్యులవలె, సంఘవృక్షమునకు వేరుపురుగుల పంటివారు. గీతయందు చెప్పబడినవిధమున ఇట్టి స్వప్రయోజన పరులు మూర్ఖులవలె పాపరాసులు. ప్రతివాడును తనధర్మ మును గుర్తెరుగుటకు రాటము సాధనము. ఈరాటమునల్ల ప్రతి వాడును తనధర్మమును క్రమముగ నిర్వర్తింపగలదు. శాంత ముగనున్న సమద్రముపై యోడ పోవుచున్నపుడు ఎవరిపక్షి వారు చేయుచుండవచ్చును. కాని గొప్పకుపానవచ్చి యోడ మునుగుటకు సిద్ధముగ నున్నప్పుడు అందరు ఒకటేపని చేయ వలెను.

వాణిజ్యమును మహావిషయము ప్రపంచమంతయు చుట్టు కొనియున్నది. భారతదేశముకూడ ఈధర్మమువార బడియున్నది. దుకాణదారులకు నైనికులు భారతదేశమును పరిపాలించుచున్నారు. ఈ మహావిషయమునుండి తెప్పించుకొనుటకు భారత దేశమునందలి ఉత్కృష్టులకు బ్రాహ్మణుల తెలివిలేటలన్ని యు వినియోగింపబడవలెను. ఈ వాణిజ్యధర్మమును ప్రతిఘటిం చుటకు విజ్ఞానకుండులు నైనికులు భారతదేశపు వాణిజ్యపరత ములవిషయమై ఆలోచించి పనిచేయవలెను. కావుననే ప్రతి వాడును తనధర్మమును క్రమముగ అనుష్ఠించుటకు వడుకుట నేర్చు కొని, తప్పక వడుకుచుండుట అవసరము.

ఇంతేకాదు. ఎట్టివృత్తిచేనివారు తమపాట్లను తాము పోషించుకొనుటకు నేతవృత్తి నవలంబింపవచ్చునని హితమోసగు చున్నారు. తమ ప్రాచీనవృత్తులను విడనాడి ధనపిశాచుగఱులైన బ్రహ్మత్వతీర్చియులకు గౌరవకరముగ నేతవృత్తిని ఆదర్య ముగ చూపుచున్నాను. చేతిమగ్గుమునల్ల కలుగు స్వల్ప మగు ఆదాయముతో తృప్తిపొందినవారు తమధర్మమును కొంతవరకు అనుష్ఠించినవారయ్యెదరు. ఏవిధమున ఆహారము భుజించుట నీరు త్రాగుట, నిద్రించుట అన్ని మతములకును అన్ని జాతులకును సమానముగ నుండునో, అట్లే, స్వార్థపరత్వము తత్ఫలితముగ దరి ద్రము ప్రబలుచున్నంతకాలము అందఱును వడుకుట సామాన్య ధర్మముగ నుండవలెను. కావున నావిభాగము వర్తసంకరమునకు దారిచూపుటలేదు. వర్తాశ్రమధర్మ పునరుద్ధరణమునకు సాధన మొందున్నది. (ఎంగుఇండియా)

మాకు లేకుండ చేయుట
యంగుఇండియా

జమాలదీను ముఖమురు గారిట్లు వ్రాయుచున్నారు: "నేను 103 కేజ్ నుక్రింద రి మాసములకిక్కి పొందితినిని మీర్యాద ఎక్కుట్రాఅసిట్టెంటు కమిషనరు మునిసిపల నియోజకవర్గపు వోటర్లపట్టికనుండి తొలగించిరి. వారు 1923 సంవత్సరము అక్టోబరునెలలో ఇట్లుఉత్తరువుచేసిరి. నేను కమిషనరుగారికి అప్పిలుచేసితిని. ఎన్నికలసంబంధునెల 26 న తేదిన జరుగను.

దేను. ఒక నెలవరకు పరిశుభ్రత చేయించు రానందున నాటికి...

"బ్రహ్మ మునిసవలు నియోజకవర్గపు జోబడుపట్టిక నుండి...

ఇది ఉరితీయబడిన పిమ్మట కుమారపక్షత్రము తంపినట్లు...

బెంగాలు నాగపూరు రైల్వే కంపెనీ, లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది)

నోటీసు

కాలవరిమితియందు మార్పు

1924 సం॥ రంజులై నెల 20 వ తేదీ నుండి 2 వ మెయిలుబండి...

వి. ఎస్. రైల్వే వాసు, సి. ఇస్మైల్ కిడ్నీ పూరు కలకత్తా 7-7-1924

ప్రకటన

మంచినినన్ను వెలసరసము గంజాంజిల్లా లెక్కలి మకాంలో శ్రీపాత...

పాత లెక్కలి యెట్టి యెజంటు

మద్రాసు స్టాల్ కు జుకోర్వలో

దావా నెం 438/1924

వాది:—వి. గంగయ్య చెట్టి అండుకో Versus

ప్రతివాది:—వి. చిట్టయ్య

వి. చిట్టయ్య గారి నెం 50 పాన్నప్ప మొదటిది, పురక వాకము మద్రాసు.

అయ్యా, వైవాది మికు విక్రయించిన ఇవిలివాపత్తు బాకీ ర్వు...

టి. ఎస్. శ్రీనివాస శాస్త్రి

వాదకలు.

స్థానిక వార్తలు

అగోస్థ్యవ్యాసము:—22 తేదీ సాయంత్రము 8 గ 30 నిమిష...

కార్పొరేషను ఎన్నికలు:—కాంగ్రెసు మతనభ:—

భారత జాతీయ విద్యా ప్రవర్ధక సంఘము:—చెన్నపురి:—

భారత్వరూపై మానవత్వ దోషారోపణము:—

భారత ప్రీతిమాజము, చెన్నపురి:— ఈ స మాజ ప్రారంభోత్సవము...

రాకపోకలు:— ఇన్ కంటాక్స్ కమిషనరు నెన్ను...

గోదావరీ మండల కార్యక్రమ సంఘము

నీన్న 20వ తేదీని రాజమహేంద్రవరమున జరిగినది...

"అల్లారి శ్రీరామరాజుగారి ఆత్మకు శాంతి నొంగవ...

అల్లారి శ్రీరామరాజుగారు మృతినొందిరను వార్తయం...

(958) వెల్లింగుటన్ సినిమా

12-7-24 శనివారమునండి 25-7-24 శుక్రవారమువరకు...

ఇంపీరియల్ సినిమా తిరువల్లి కేంద్రం

12-7-24 తేదీ శనివారమునండి 25-7-24 తేదీ శుక్రవారమువరకు...

యలమంచిలి డి॥ ము॥ కోర్టులో

2. పి. 8/24 యీ నెయిర్లు మాడిరెడ్డి రామయ్యకృష్ణ భర్త సన్యా...

ఆంధ్ర పత్రిక

1924 వ సం. జూలై నెల 21-వ తేది

సోమవారము

కాంగ్రెసు కార్యక్రమము

కాంగ్రెసు కార్యక్రమమునందు ప్రధానాంశములు మూడే నిలిచియున్నవి. వీనిపై దృష్టినిలిపి ప్రతిసభ్యుడును సవరణకర్తవ్యమును నిర్వహించుచో స్వరాజ్యసాధనకు మార్గ మేర్పడుననుటకు సందియములేదు. కద్దరి, హిందూ మహమ్మదీయ సమ్మేళనము, అస్పృశ్యతానివారణము, యీ మూడే యావశ్యకతను గాంధీమహాత్ముడు ఎక్కుటికన్నను నిరూపించుచునే యున్నాడు. ఢిల్లీ యందేమి, నాగపురము నందేమి హిందూ మహమ్మదీయ సభ్యమునకు భంగము పాలిల్లినది. మహాత్ముని హృదయమున కిది ఎంతభేదము గలిగించినో, అతడివారపు యంగుఁగిండియాపత్రికలో వివరించెను. ప్రజలు బుడూరులతోనూ ప్రజల సహాయనిరాకరణము నవలంబించుచున్నారు. అసహాయాద్యముయొక్క సకల్పము ప్రజలలో సభ్యముగలిగించుటయే. ప్రజలలో నైకమత్యము లేనిది, ప్రభుత్వము తో సహాయనిరాకరణము నలపుట యసంభవము. అన్యోన్యమైత్రీయే స్వరాజ్యమునకు మూలాధారము. ఇట్టి యాధారమును నిలువబెట్టవలసినవాడ్యత కాంగ్రెసుసభ్యులవైననే గాక ఎల్లరిపై నిలిచియున్నది. అసహాయవాదులు ఢిల్లీ ప్రజలలో కాంతిని నెలకొల్పజాలకబోయిరి. ప్రజాసామాన్యమును వశపరచుకొనలేకబోయిరి. ఢిల్లీ నాగపురములలో ప్రజల సంతకులు, దేశదృక్పథమునకు నిదర్శనముగచో, భారతీయులు చాలకాలమువరకు బానిసలుగ నుండక తీరదని, మహాత్ముడు దెలిపిన సంగతిని గమనింపవచ్చును.

కాని మహాత్ముడు నిరాశ జెందుటలేదు. తాత్కాలికకోపోద్రేకమున కివి ఫలితములని అతడు భావించుచున్నాడు. త్వరలో కాశ్యతసభ్యము గుడుడునను అత యతినిగలడు. మహాత్మునితో బాటు, మిగిలినవారును నిరాశ జెందక యుండి వచ్చును. ఈసంవత్సరమున కలుతావులందు బుక్రేడు పండుగ కాంతముగ కొనసాగెనని వార్తలు చెలాపుచున్నది. నేటివార్తలకారము, ఢిల్లీలో నుభయ సంఘములకును సమాధానము గుడిరెనని తెలియుచున్నది. హిందూ మహమ్మదీయ కలహములు నమసిబోవుటకు, కాంగ్రెసుసభ్యులు సర్వోత్కృతులను భారబోయవలసియున్నారు. వాయకుల ప్రజ్ఞాతీతయమున కిక్కడ అఖండముగ సవకాశముగలదు. ఇంగ్లండుకబోయి, బ్రిటీషు అధికారులతో రాయబారిముఖ సలహా సలహా విసిగి వేసరినవార, స్వదేశమునందు ప్రజల సభ్య సోపరభావమును బలపరుచుటకు అమరావతిచెతురతలంతను ఉపయోగింపవచ్చును. ఇంగ్లండును మరల్చుటకు జేసెడి ప్రయత్నములు విఫలమయిచున్నది, ప్రజలను మరల్చుటకు జేసెడి ప్రయత్నములు విఫలముగాజాలవు. ఇయ్యవి కాశ్యతాశాంతి, సాఖ్యములను ప్రసాదించగలవు. స్వరాజ్యనిర్మాణమున కధికముగ తోడ్పడగలవు. ఈసందర్భమున గాంధీమహాత్ముడు సూచించెడి పలకాదించుక వరిశీలించుట ముగ్ధము.

హిందువులును మహమ్మదీయులును ఎంతగ కలహించినను, కోర్టులకు బాక తమ వివాదములను మధ్యవర్తులద్వారా పరిష్కరించుకొనుటకు, కాంగ్రెసు కీలాసాత్ సంఘసభ్యులు ప్రయత్నించుట ముఖ్యనిర్ణయము. న్యాయ వాదు లీ విషయమై తోడ్పడ గలుగుదురు. పోలీసువాకును మేజిస్ట్రేటులును కలహములను నివారించజేసిరనుట, ప్రజల నిస్సహాయతను దెలుపునేగాని వేరుగాదు. అట్టి పరిష్కారము వలన నష్టమేగాని లాభము గలుగజాలదు. ప్రేమ వలన గాక భయమువలన చేకూరెడి పరిష్కారము, ఏ మాత్రము నందు చిహ్నము మరల మొదటికి వచ్చును. కలహబీజములు. ప్రజాసామాన్యమునందే గాక, కాంగ్రెసు సభ్యులందు గూడ మొలకెత్తుచున్నవి. కలెక్ట్రాలో కాంగ్రెసు ఎన్నికల సందర్భమున, ఇరుపక్షములవారును జూపిన అసహనము, అసహాయాద్యముయన కవమానము గలుగజేసినది. అహింసాబద్ధముగ సంస్థను వశపరచుకొనుటకై హింసను చేపట్టుట ఎంత విరుద్ధమో యూహించవచ్చును. మహాత్ముడిట్టి నిదర్శనముల గాంచి దుఃఖపడుట సహితము. మహాత్ముని అనుచరులమని జెప్పుకొనెడి కాంగ్రెసుసభ్యు లేపక్షమునకు జెందినను, పోరాడుకొనక చార్జిస్టరహితముగ మెలగుట కర్తవ్యము. స్వరాజ్యపక్షమువారయినను బహిష్కారపక్షమువారయినను, చార్జిస్టమును చేపట్టుచో, ప్రజలను చెడుత్రోవల దొక్కించుట నిశ్చయము.

హిందూ మహమ్మదీయ సభ్యమువతేనే, అస్పృశ్యతా నివారణయు అవశ్యముగ జరుగవలయును కద్దరినిర్మాణము అధికస్వార్థంత్యమునకు తోడ్పడుటయగాక, జాతైక్యతను బలపరుచుననుటకు సందియములేదు. మహాత్ముడు నిరూపించిన త్రివిధాశములను, కాంగ్రెసుసభ్యులు మాత్రమే గాక, భారతీయులెల్లరును అవలంబించదగియున్నవి. హిందూదేశమంతయు నెఱవేర్చదగిన స్వతంత్ర కార్యక్రమమిదియే. కాంగ్రెసు కార్యక్రమప్రయోజన మాచరణములముననే కనుపింపగలదు. అఖల భారత కాంగ్రెసుసంఘతీర్థానమునకు ఫలితముగ, కార్యనిర్వాహక పదవులకు వలపురు రాజీనామానిచ్చుట, వారిధర్మనిరతికి నిదర్శనము. కాని గాంధీ మహాత్ముడుసూచించినటుల, అట్టివారు ఉర్దూబూజక కాంగ్రెసు కార్యక్రమ సాఫల్యమునకు కత్తివంచన లేక తోడ్పడవలయును. దేశసేవకు లెవ్వరినేన నయినను కాంగ్రెసుసంఘముల వారిపుడు కోల్పోవజాలరు. కార్యసాఫల్యమే ప్రధానమని ఎంచుచో, ఎవరు కార్యనిర్వాహకులుగనున్నను, పాటింపక ఎల్లరునుకలసి బనిచేయుట, ముఖ్యము. అన్ని రాష్ట్రములలోను దేశ సేవకులు ఎట్టి సంఘర్షణ కెడమియక కలిసి బని చేయవలయునని మహాత్ముడు కోరుచున్నాడు. దేశభక్తులు తమ కార్యదీక్షవలననే ఇతరులను తమ కక్షమునకు త్రిప్పుకొనగలరు. ఒకరిలోపముల నొకరించుటలో కాలముగడుపుటవలన, పోరాటములు బలమగుటకన్న వేరులాభము గలుగజాలదు. ఇప్పుడుగావలసినది కార్యసానుకూల్యముగాని, వేరుగాదు. అహమ్మదాబాదు తీర్మానము, విచ్చికముగుటచే రాజీనామాలవిషయమై వారివారి అంతరాత్మకు విడిచిపెట్టుట యోగ్యము. మహాత్ముడు కారాగృహమును విడిచినదాదిగ, దేశమునకు మరల సూతన జవసత్వము లుద్భవించెను. ప్రజలలోవిశ్వాస ముదయించెను. కార్యదీక్షపై సభిమాన మేర్పడెను. ఆంధ్రదేశమునందు నిర్మాణ కార్యక్రమము త్వరితముగ సభివృద్ధిగాంచునని సమ్మేదము. ఇచ్చట అనుకూలపరిస్థితులు గలవు.

కాంగ్రెసునాయకులు కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును దీక్షతో కొనసాగించుకొలదియు తదితరులును వారిమార్గము నవలంబించెదరు. ఇంతవరకును గనుపించిన మాంద్యము త్రుటికాలములో దొలగిపోవును. ఆంధ్రరాష్ట్రము కాంగ్రెసుసంఘ కార్యదర్శి యగు అయ్యదేవర కాశ్యేరరావుపంతులుగారు పంపిన విజ్ఞాపనను వేరొకచో బ్రయరించితిమి. ఆంధ్రదేశము మహాత్మునే శరణ్యమని నమ్మి కాంగ్రెసుకార్యక్రమమును నిర్వహించవలయు నని పంతులుగారు విన్నవించుచున్నారు. వీరి విన్నపము సఫలమై, ఆంధ్రదేశపు కీర్తిని నిలువబెట్టుగాక!

కాంగ్రెసు సభాధీవత్వము

ఆగస్టు 25 వ తేదీలోపుగ రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘము లన్నియు కాంగ్రెసు సభాధ్యక్షుని ఖాయముగ నెన్నుకొనవలయునని, బెల్గాం ఆహ్వాన సంఘమువారు ప్రకటించుచున్నారు. ఆ పిమ్మట, ఆహ్వానసంఘమువారు తమ నియామకము గావించెదరు. రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘము లిరువదింటిలో, గుజరాతుసంఘము వారెరి నామమును సూచింపరయిరి. అజ్మీరు మార్కెటులు ఎవరిని చేర్కొనవలయును. మిగిలిన పదునెనిమిది సంఘములలో కదుసారుసంఘములు గాంధీ మహాత్మునికి వోటుచేసెను. కర్నాటక, సంయుక్తరాష్ట్ర, ఆంధ్ర తమిళ, బీహారు రాష్ట్రములు గాంధీమహాత్మునొక్క నిపేరు మాత్రమే సూచించెను. ఎనిమిదిసంఘములు సరోజినీదేవిగారికిని, ఎనిమిదిసంఘములు రాజగోపాలాచార్యులగారికిని వోటుల నిచ్చినవి. కొలది వోట్లు ఇతరనాయకులకు వచ్చెను. మహాత్ముని అధ్యక్షతను దేశమామోదించెననుటకు సందియములేదు. కాని, తామీపదవి సంగీకరింపమని మహాత్ముడు యంగుఁగిండియాపత్రికలో వ్రాసెను. మహాత్ముని నిశ్చయము సామాన్యముగ మారదని తెలిసిన విషయమే. గాంధీ మహాత్ముని యధ్యక్షతక్రింద రాబోవు కాంగ్రెసు సభ జరుగవలయునయి, అతిని నేతీరునయినను ఒప్పుకొనునటుల జేయవలయుననియు పలువురు తలంచుచున్నారు. మహాత్ముని నిశ్చయమును మరల్చుటకు మార్గమొక్కటే గలదు. అతిని కార్యక్రమమును కొనసాగించుట కందరును బద్ధకంకలుగుచో, వారికోర్కెను మహాత్ముడు నిరాకరింపజాలదు. తాము నిరూపించిన కార్యక్రమము కాంగ్రెసు సభ్యులకు వెగటుగ నున్నపుడు, తా మధ్యక్షత వహించిన ప్రయోజన ముండదని మహాత్ముడు తలంచుచున్నాడు. కాని అట్టి సందియముబాటి, మహాత్ము నెల్లరును ఏకగ్రీవముగ నెన్నికొవి, ధన్యతగాంచుట శ్రేయస్కరము. మహాత్ముని అధ్యక్షతవలన, అతినికి గలిగెడి గౌరవమునకన్న కాంగ్రెసు సభకే వేయిమండుగు లధిక గౌరవము గలుగును.

రాటము: వర్ణాశ్రమధర్మము

రాటము వర్ణాశ్రమధర్మ విరుద్ధమని ప్రీ ప్రముఖురాలొకరు, గాంధీమహాత్మునికి వ్రాసెను. రాటపు పరిశ్రమ వైశ్యధర్మముగావచ్చుచు గాని, బ్రాహ్మణులకుగాని క్షత్రియులకుగాని బనికలాదని యీమె యుద్దేశ్యము. మహాత్ము డిందుకు తగిన ప్రత్యుత్తర మొసగెను. రాటమును హిందువులు మాత్రమేగాక, మహమ్మదీయులు, పార్శీలు, క్రైస్తవులు, సిక్కులు మున్నగు మతములు వారెల్లరును చేపట్టవలయునని, అతడు బోధించుచున్నాడు. ఇది సార్వజనిక విధి యగుచున్నది. ప్రస్తుతపు హిందూదేశస్థితిలో, రాటము నెల్లరును చేపట్టిన

గాని, దేశమున కార్థిక దాస్యము వనలిపోవదు. ప్రతి వర్ణమును తన ధర్మమును నిర్వహించుచు రాటమును గూడ చేకట్టాలను ని మాత్రమే మహాత్ముడు బోధించెను. తమ తమ విధుల నన్ని వర్ణములవారును కోల్పోవలయునని అతడెన్నడును గోరియుండలేదు. రాటమును చేపట్టుటవలన అన్ని వర్ణములవారికిని సోతనోత్సాహము గలుగక మానదు. రాటము వర్ణాశ్రమధర్మమునకు విరుద్ధమనుట దురాలోచన విమర్శనము జశ్చ పేరు గాదు. బ్రాహ్మణులకు వడుకుట క్రొత్తగాదు. కవిత్రమగు జుదెముచు తయారు జేయుట కు బ్రాహ్మణులు నేటికిని వడుకుచునేయున్నారు. ప్రాచీనమహర్షులు కాయకష్టమును నిరసించలేదు. కాయకష్టమునలెపి తమధర్మమును నెఱవేర్చుచుండిరి. హిందూదేశమును దుర్భర దారిద్ర్యమునుండియు, అర్థిక దాస్యమునుండియు తొలగింపవలెకట్టుట, దేశము తృప్తనయులగు అన్నివర్ణముల వారికిని ప్రధానధర్మము గాదా?

కావేరీ వరదలు

కావేరీ వరద లీ సంవత్సరము భయంకర రూపము దాల్చినవి. పట్టణములును పల్లెలును జల మయమయినవి. రైల్వే తెగిపోయినవి, పంటలను కొట్టుకొనిపోయినవి. రాకపోకల కభ్యంతరము గలిగినవి. వ్రాణసప్తము గలిగెనని వార్తలు విన వచ్చుచున్నవి. తిరుచనాపల్లియందు పరశాలలను మూసివైచిరి. కళ్ళిమతీరమునందును నదులు పొంగి నవి. ఆయాప్రాంతములం దెట్టి భీభత్సము గలిగెనో కిన్నగ దెలిసికొనుట కింకను వీలు గలుగలేదు. మొత్తమీద దక్షిణ దేశమున విశేషనష్టము గలిగెననుటకు సందియం లేదు. వరదబాధా నివారణసంఘము లేర్పడిన వార్త వివరములేదు. కాంగ్రెసువారుంటిసంఘము లిట్టికార్యక్రమమును నిర్వహించుట ముఖ్యము. వరదలచే బాధనొందినవారికి ద్రవ్యసహాయము జేయుటయగాక, రాటములను సప్లయజేయుట ముఖ్యము. గంగానది వరదలలో, ఆచార్యకృష్ణ చంద్రరాయగారు బాధానివారణయునకు సలిపిన సహాయము అమూల్యము. రాటములద్వారా, ప్రజలకు వీరు శాశ్వతలాభమును గలిగించగలిగిరి. ప్రకృతియూలయున తటస్థించెడి యుష్మదవము లొక్కొక్కమారు, గుణపాతమును నేర్చుచుండును. భూతదయను, పెంపొందించును. భేద భావముల నంతరింపజేయును. కావేరీవరదలు, మానవుని యన్నతశీలమును వికసించజేయుటకు తోడ్పడుగాక!

చక్కని సాతము

డెయిలీన్యూస్పత్రిక, ఓడ్డయరుగారికి చక్కని శీత మొనర్చుచున్నది. బ్రిటీషువారిలో దురభిమానము బుట్టించి మనరమునకు వైపూత పూనుచు కొనుటకంటె, ఓడ్డయరుగారు భారతీయులను నమ్మించుట కేల ప్రయత్నించగూడదని, యాతిత్రిక యడుగుచున్నది. జలియకవాలాబాగ్ వధ వ్యాజి మయినదని భారతీయులు దెలుపవలెను. అసత్య గాని బ్రిటీషు న్యాయాధికతియు, కన్నకేటిపు ప్రతి కలును వీపు దట్టినమాత్రమున నెమి ప్రయోజనము? హిందూదేశములో నీవధ జరిగెను. ఇది ఘోరమగు నన్యాయమని, భారతీయులు మొర పెట్టిరి. అట్టిరి ఇంగ్లండులోజేరి తామును జనరలు డయిగారును నిర్దోషు ము ప్రకటించుకొనిన మాత్రమున నేమి లాభ ముండును? ఇంగ్లండులో నయినను ప్రాజ్ఞులెవరును ఓడ్డయరు గారి లేఖ నామోహింపజాలరు. ఓడ్డయరుగారి ప్రకటనము వలన, ఇంగ్లండుకు తీరినికెంతము జాల్పి నది. పశు

ఆంధ్రుల
గాంధీ మహాత్మని వుజానిధి
 లక్షరూపాయలు సమర్పించవలెను
 21-7-24

యధా శక్తి ని తోడ్పడుడు		
ఇరిపలకు	మొత్తం	44181-4-7
నేటివరూలు		10-0-0
	మొత్తం	44191-4-7
ఇరిపలకు	మొత్తం	20367-10-11
గంగాంజిల్లా కాంగ్రెసు ప్రచారకుడు		
పండిత శ్రీరామకృష్ణగారిద్వారా		10-0-0
	మొత్తం	20367-10-11

పూజానిధికి సామర్థ్యమును చిరనామా:—కా. నాగేశ్వరరావు, నెం 7 తంబుకెట్టిపేథి, మద్రాసు

బలమ పరిపాలన కారణమును సభిప్రాయము వ్యాపించుటకు, ఓడ్డయరుగారిచర్యలే మూల మయ్యెను. ఓడ్డయరుగారి కేఖ నంది, డెయిలీ న్యూస్ మున్నగు పత్రికలు సిగ్గుచే తలవాల్చు చున్నవి. ఓడ్డయరుగారికి నయినను పశ్చాత్తాపము గలుగునని దోచును.

రామస్వామి నాయకరుగారు

వైకం సత్యాగ్రహ సందర్భమున, రామస్వామి నాయకరుగారిని రెండవమారు మరల కేషించిరి. ఈమారు, కఠినముగ కేషించి ఇతరులకు నిరుత్సాహము గలిగించవలెనని మేజిస్ట్రేట్టుగారు తలపెట్టిరి. అందుచే నాలుమాసముల కఠినశిక్షను విధించిరి. కాని, మేజిస్ట్రేట్టుగారిచర్య సత్యాగ్రహోద్యమ మునకు మరింతప్రోద్బలము గలిగించుటకే తోడ్పడ గలదు. నిష్పంథమువలన ప్రజల దృఢనిశ్చయము తొలగిపోవుట దుర్మధము. రామస్వామి నాయకరు గారు, ఇతరజనులను మానుకొని, వైకం సత్యాగ్రహమునకై తడేకడిక్షతో పాటుబడుచున్నారు. వీరినాయకత్వముక్రింద, సత్యాగ్రహోద్యమము దిన దినాభివృద్ధి గాంచుచున్నది. హైందవాభిప్రాయము దీనివల్ల సుముఖజూపుచున్నది. సత్యాగ్రహము సరికట్టవలయుననిన, నిష్పాజాతుల హక్కులను సఫల పరుచుటదప్ప వేరుమార్గము గనుపించదు.

నానారాష్ట్రసంఘ ప్రయోజనము

నానారాష్ట్రసంఘమువారిదివరకు జాతుల మధ్య అన్యోన్య సహాయమున కొడంబడికల నేర్ప రచిరి. వీనివలన జాతులలో బద్ధవైర మేర్పడు టయు, మరల కక్షలు ప్రబలుటయు జరుగునని మార్క్స్వాల్డుగారు కనిపెట్టిరి. మార్క్స్వాల్డుగారే ఇటుల బలుకుచుండ, తదితరు లనుమానముతో జూచుట వింతగనుండదు. నూతనసంఘము ల నెన్ని టిని నిర్మించినను, ప్రాత వైషమ్యములు మానుట లేదు. హృదయ పరివర్తనము గలుగలేదు. జాతుల హృదయము మారి ప్రేమభావము పెంపొంద నంతవరకు, బాహ్యపు ఏర్పాటులు సఫలము గాజాలవు.

బ్రిటీషు గవ్వయా

బ్రిటీషుగవ్వయానాకు కూలీలను బంపుటవలన, లాభము గలుగదని, అక్కడి పరిస్థితులను స్వయ ముగ గుర్తించిన, డి. బి. కేశవపిళ్ల ప్రభృతులు చాటియుండిరి. గవ్వయానా ప్రతినిధులగు జాక్సరు న్యాయుగారు తనిబోని యాశల పెట్టి వెనది పోయిరి. “డెయిలీ ఆగ్లోసీ”అను తొటయజమానుల

పత్రికగూడ, న్యూననుగారి విధానము అసంభవమని ఖండించినది. అట్టి స్థితిలో భారతీయులను వలస పంపుట, ఎంతయన్యాయమో దెలుపనక్కరలేదు.

ప్రభుత్వపరాజయము

తేబరుప్రభుత్వమువారు మరల సెకమారు కామర్సుసభలో నోడిపోయిరి. ఇది వీరి ఎనిమిదవ పరాజయము. ఈపరాజయ మంత ముఖ్యము గాక బోయినను, తేబరుపక్షమువారి నిష్పహాయతను దెలుపుచున్నది. గృహసర్వగాచటము సందర్భ మున, ఎన్నికలు తక్కువ జరుగునని యూహించు చున్నాడు. ప్రస్తుతకరిపాలనము చిరకాలము కొన సాగునని దోచును.

కాంగ్రెసు అధ్యక్షపదవి

గాంధీగారిపేరు సభికరాష్ట్రములవారు సూచించుట ఆగస్టు25 తేదీలోపుగాగా అధ్యక్షునిపేర్కొనవలెను తెల్లము, జూలై 19:—దేశములోని 20 రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘములోను, గుజరాతు మాత్రము, రాబోవు కాంగ్రెసు అధ్యక్షపదవి కెవరినిసూచింపలేదు. అక్బరుమార్యా రారాష్ట్రమువారి సూచన ఇంకను అందలేదు. మిగిలిన 18 లో కర్ణాటకము, సంలి పరగజాలు, ఆంధ్ర, తమిళనాడు, బీహారు రాష్ట్రము లొక్క మహాత్ముని, నే పేర్కొనెను. శిల్పి సరోజినీదేవి నొక్కరినే పేర్కొనెను. మొత్తముమీద 16 రాష్ట్రీయసంఘములు గాంధీగారిని, 8 రాష్ట్రములు సరోజినీ దేవిని, 8 రాష్ట్రములు రాజగోపాలాచారిగారిని, పేర్కొనె ను. తరువాత లాలాబజపతిరాయ, కొండ వెంకటప్పయ్య, డా. మాంజీ, అనీ, కల్కారు, సర్. పి. సి. రాయ, క్యామ సుందర చక్రవర్తి, బాలురాజేంద్ర ప్రసాదు, హజరదు మోహని, సి. ఎఫ్. ఆంధ్రూసు, పండిత సుందరలాలు, పండిత జనమరలాలు నెహ్రూ దాక్టరు కిమలూ, పల్లభాయి పటేలు, షాకారీ, డా. అన్నారీ, ప్రకాశము, ఎన్. శ్రీనివాస అయ్యగారు, దేశబంధు దాసు, అబ్బాస్ తయ్యాబ్జిగార్ల పేర్లు పరుసగా సభికసంఖ్యకులే పేర్కొనబడెను. మ. ప. హిం దూస్థానీ రాష్ట్రీయ సంఘము చాలమందిని పేర్కొనెను. వై పాఠులలోనండి, తుద కెవరి సభ్యత్వముగ నెన్నుకొనునది యు, ఆగస్టు 25 తేదీలోగా దెలుపవలసినదని రాష్ట్రీసంఘము అకు ఆహ్వానసంఘమువారు పర్యవలన సంపిరి. రాష్ట్రీయ సంఘముల తుదిసూచనలను విచారించుటకు ఆహ్వానసంఘ మెప్పుడు సమావేశమగునదియు తరువాత ప్రకటించబడును. (ఆ.ప్ర.)

రైల్వే కారికమహాజన సభ

కోయంబతూరు, జూలై 19:— వరదల యిబ్బందిచే నాగపట్నం ప్రతినిధులు రానందున రైల్వేకారికమహాజనస భ అధివారం ఉదయం 8 గంటలవరకు ఆవిశేయమైనది. దాక్టరు పరదరాజులునాయుడిగా రీ యుదయము యెళ్ళిటికెవచ్చిరి. (ఆ.ప్ర.)

విదేశవార్తలు

సర్ మైకేలు ఓడ్డయరుగారి లేఖ

డెయిలీ న్యూస్ యభిప్రాయములు

డయరు సేనానికి పూర్వపు హోదా నియవలెననుట

లండన్, జూలై 14:— బ్రెస్టు ప్రతికలో ఓడ్డయరుగారి లేఖనుగూర్చి డెయిలీ న్యూస్ ప్రతిక ఇట్లు ప్రాయము న్నుడి:—

ఆమృతసరు హత్యలనుగూర్చి భారతీయుల యభిప్రాయమును గమనించుట. బ్రిటిషు ప్రతికలో ఓడ్డయరుగారి లేఖనుగూర్చి డెయిలీ న్యూస్ ప్రతిక ఇట్లు ప్రాయము న్నుడి:— ఆమృతసరు హత్యలనుగూర్చి భారతీయుల యభిప్రాయమును గమనించుట. బ్రిటిషు ప్రతికలో ఓడ్డయరుగారి లేఖనుగూర్చి డెయిలీ న్యూస్ ప్రతిక ఇట్లు ప్రాయము న్నుడి:— ఆమృతసరు హత్యలనుగూర్చి భారతీయుల యభిప్రాయమును గమనించుట. బ్రిటిషు ప్రతికలో ఓడ్డయరుగారి లేఖనుగూర్చి డెయిలీ న్యూస్ ప్రతిక ఇట్లు ప్రాయము న్నుడి:—

ఒండొరుల సహాయపుటాడంబడిక

జనీవా, జూలై 18:— గతసంవత్సరము జాతీయమితి వారు తయారుజేసిన ఒండొరుల సహాయపుటాడంబడికకు బలకరమగు నిశ్చయము రాబోవు చున్నదని ముగ్ధా నాలుగారు తమ లేఖయందు తెలియచేసిరి. తత్సందర్భమున ముగ్ధా నాలుగారిట్లు తెలియజేయుచున్నారు ఇతరదినములటుండ, ఈ ఒడంబడికవలన బ్రిటిషు నౌక సైనికదళములు తగ్గింపబడుటకు బదులు హెచ్చించబడును. ప్రతికత్తు తేర్చును. పూర్వమునలేని వీరు వారితోడను, వారు వీరితోడను, ఒడంబడికలను, ప్రతి ఒడంబడికలను తేసికొనుట తప్పించును. ఈ ఒడంబడికవలన జాతీయమితి సభవారి అధికారము హెచ్చిపోవును. ఇది ఆపేక్షజీయముగాదు. సలహా సంఘముగ నుండుటకు బదులు గొప్ప అధికారముగల కార్య నిర్వాహక సంఘముగ జాతీయమితి సభ ఏర్పడును.

మరాఠోలో స్వేయిను పరాజయము

అనత్యపు సమాచారము

లండన్, జూలై 18:— మరాఠోలో స్వేయినుకు పరాజయము గల్గెనని ప్రకటించిన సంగతులు అనత్యపుని స్వేయిను రాయబారి తెలుపుచున్నాడు. తొమ్మిదవ ప్రదేశములో రిపులు దండెత్తిరి. కాని పరాజయమైనది స్వేయిను రాయబారి తెలుపుచున్నాడు. రిపులు 400 మంది చనిపోయిననున్నాడు. వీరివరాసేనాని దిగ్విజయములను గాంచుచున్నాడు.

మరాఠోలో పోరాటము జరుగుచున్నదని 17 తేదీని మ్యాటన్ ప్రతిక ప్రకటించిన సంగతులు భాయమని నిర్ధారణ గాదనియు ఆ సమాచారము విశ్వసనీయము గాదనియు కొందఱనుకొనుచున్నారు. టూటూలులో పరిస్థితులు మాములుగనే వదిలుదుకుగ లేకండ, నున్నవనుచున్నారు.

విద్యుచ్ఛక్తి పనివాండ్ర సమ్మె

లండన్, జూలై 18:— వారమునకు తమ వేతనములను 10 పిల్లలను తేలువలెనని విద్యుచ్ఛక్తి పనివాండ్రు గోరుచున్నారు. తమ వోల్టేజీ ఫ్యాబ్రికేషనుకు పను పయ్యగట్ట నిశ్చయించిరి.

లండనుసభ

డొమినియను ప్రాతినిధ్యము

సామ్రాజ్య ప్రాతినిధ్యము- ప్రత్యేకవిధానము

దీనిని ఇకముందు ప్రమాణముగ నైకొనరాదు

లండన్, జూలై 18:— లండనుసభలో డొమినియను భారత ప్రాతినిధులు గోరుచో సామ్రాజ్య ప్రాతినిధి వర్గమున తేరవచ్చుననియు ఇట్లు నియమింపబడిన ప్రాతినిధులు సామ్రాజ్య ప్రాతినిధివర్గమున లేనట్లు లండనుసభకు జోవచ్చును. దీనివలన డొమినియనులకు సభలో జరుగు సంగతులన్నియు పూర్తిగా తెలియనుటకు తప్పక ఏర్పడును. అందులకు సందియముండదు. సభలో ఏమి జరుగునది పూర్తిగా డొమినియనులకు తెలియను. ఈ సభనుట్లుకే ప్రత్యేకముగ ఉ ఏర్పాటు జేయబడినది. అంతయుగాని ప్రతిసభకు ఇట్లు జరుగవలెనని అనరాదని భావము గారు కానున్నసభలో నుడివెరి. ఆయా డొమినియను ప్రాతినిధులతో బాటు సామ్రాజ్య ప్రాతినిధివర్గమున కనడా ప్రాతినిధి బెల్జియన్లుగారు తమస్థానము నాక్రమించుకొనెదరు.

ఇంకొక ప్రాపంచిక

వైమానిక సంచారము

లండన్, జూలై 18:— త్వరలోనే అమ్ములరుడం నుండి ప్రపంచమునంతను చుట్టినచుట్టుకు వైమానికులు బయలుదేరెదరు. ఈ పర్యాయము ఇది అంతర్జాతీయ సంచారముగ నుండును. డచ్చి, అర్జెంటైను బ్రిటిషు వ్యక్తులు పాల్గొనెదరు. డచ్చి విమానము బయలుదేరును. బ్రిటిషు ఇంజను జేర్చబడును. మక్లారక్ మార్గమునే బట్టును.

మెక్లాన్ వైమానికుడు

లండన్, జూలై 18:— మెక్లారక్ ఆతని బృందము తేనుముగ నున్నాడు. విమానము పాడుగాలేదు. లేవటినము శరమ ప్రూకు బయలుదేరవచ్చును. పొగమందు దట్టముగ నుండుటజే వైమానికులు క్రింద కుడిగజలసివచ్చెను.

భారతదేశములో సైనిక విధానము

ను గూర్చి బుధవారమునాడు భారత దేశవ్యవహారమును గూర్చి ఆలోచించు బ్రిటిషు సంఘమువారి ఎదుట మనిషి ఈశ్వరసారక గారు యువవ్యసించుచున్నారు.

థిల్లి అల్లరులు

బ్రిటిషు యభిప్రాయము

లండన్, జూలై 17:— థిల్లిలో హిందూముస్లిం దొంగిలినగూర్చి బ్రిటిషువారియభిప్రాయము చాల ప్రతికూలముగ మారినది. ఇట్టి అల్లరులు సకృతుగ గాని అక్కడక్కడ గాని ఒక్కొక్కటి జరిగినను ఇంగ్లండు భారతీయుల స్వరాజ్యము కొరకు పాటుబడువారి కష్టములు మరింత ఎక్కువగునని బ్రిటిషు ప్రజలు భావించుచున్నారు.

తెహరాన్ లో అమెరికను

వ్యక్తికి గాయములు తగులుట

తెహరాన్, జూలై 19:— అమెరికను కాన్సులు చంపబడినపుడు ఇంకొక అమెరికను వ్యక్తికి గాయములు తగిలినవి. ఇతనిపేరు డ్రెస్టరు నేమారు. ఇతనికి అమెరికను రాయబారములో సంబంధములేదు. హత్యజరిగిన చలమ ఇమాముకు కైంకత్యము చేయబడినది. ఇతడు బాహుమతమునకు ప్రతికూలుడు. ఇతడు కొత్తికోజాల్ కైంకత్యము గొప్పమహత్వము గలిగియుండుట లప్పటినుండి తండ్రివశంతులుగ తీర్థయాత్రై వచ్చుచున్నారట. నేడు మృతుడయిన కాన్సులు అంత్యక్రియలు జరుగును. రాయబారులు అందరును వెచ్చెదరు. తగిన పరిరక్షాకాళము లేకపోవుటచే బ్రిటిషువారికి ప్రతికూలముగ జరుగు ఈ అందోళనమును, అడంబడుట వీలులేకున్నదట.

సామ్రాజ్యపు రబ్బరుపంట

హంబ్రెస్టమువారు రబ్బరుపంట నిబంధనల విధానమున

అవలంబింపవలెనని చర్చిలుగారు జెప్పిరి. రబ్బరు పరిశ్రమలో బ్రిటిషు మూలధనము లక్షలకొలది పెట్టుబడిను, అందుచే దీని సదా అధి నివేత కార్యాలయము సహాయము చేయవలెనని రబ్బరుమూలముగ మనము యుటై బెడ్ ఫ్రేట్సువారి ఋణమును దీర్చుటకు వీలగుచున్నదనిరి. జర్మనీతో పోయనపుడు మిత్రమండలి తరపున మనము అమెరికను నుండి జేసిన ఋణమును దమ్మిడినుడి ఇచ్చివేయవలెనని అమెరికనులు మనలను గోరుచున్నారు. మనము సతతం రూపేణా తీర్చివేయుటకు వీలులేకుండా అమెరికనులు సుంకములను విధించిరి. మనము నడుచుడును అమెరికనులకు రబ్బరును సప్లయిచేయవలసిన అవశ్యకత, భౌగోళిక మనకులేదు. (సంతకము) నిర్బంధవిధానము స్థిరపడుచున్నది. దీనివలన పరిశ్రమ నిలబడి యభివృద్ధి గాంచును. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమువారు రబ్బరులో సమంజసముగ లాభమును దీయవచ్చును. ప్రభుత్వమునా రిండులకు తోడ్పడవలెను. ఈ నిర్బంధముల ననుసరించిన కష్టములన్నియు తొలగుననిరి. ఈ పరిశ్రమలో డచ్చివారు తమ లాభమునే జామకొనక మనతో వ్యవహరించి లేని ఇప్పుడున్న పరిస్థితులందు వారుండరని అధ్యక్షులైన హిక్సన్ గారు చెప్పిరి.

సోవియటు-పెరిషియా

క్రొత్త వర్తకపుటాడంబడిక

లండన్, జూలై 19:— ఉదయం రసో పెరిషియా వర్తకపు టాడంబడిక చాల ముఖ్యమైనదని ముస్కోవా రనుకొనుచున్నారు. ఇది మూడవతేదీని తెహరాన్ లో సంతకమైనది. ఒడంబడికలో మొదటి 7 సూత్రములును రషియా పెరిషియా పౌరులకు సహనత్యమును గలుగజేసినవి. 11 వ సూత్రము చాల ముఖ్యమైనదని బోల్షివిక్కు లనుచున్నారు. రషియా జర్మనులగా దానుబట్టి ఇది చాల ముఖ్యమనుచున్నారు. సోవియటు వర్తక సంఘనాయకుని ప్రతిపత్తి దీనివలన రాయబారి ప్రతిపత్తిగ మారుచున్నది. ఆ అధికారముండును.

దీనివలన పెరిషియాలో రషియాను వర్తకమునకు సౌకర్యములుండవలెను. రషియాలో గూడ వర్తక సంఘ సరిహద్దులకు ఎక్కువ అధికారముండునట.

ఒకమూల ఆంగ్లో సోవియటు రాయబారులు లండన్ లో జరుగుచుండగానే ఈ ఒడంబడికను పెరిషియాను సంతకము జేయుట శ్రీమంతులగు నిరంకుశవర్గమువారికి గొప్ప పరాభవమని సోవియటు రాజ్యాంగ వేత్త లనుచున్నారు.

అమెరికను కాన్సులు

విషాదకరమగు మరణము

(ఆంధ్రప్రతిక ప్రత్యేకతంతివార్త)

తెహరాన్, జూలై 21:— తెహరాన్ లో అమెరికను కాన్సులు మేజరు ఇంగ్రి, ఆతని స్నేహితుడు, సేమారును చెలమదగ్గరగా బండిలో పోవుచుండిరి. అమెరికను కాన్సులు ఛాయాపటమును దీయుచుండ ప్రజలు ఆభ్యంతరబెట్టి అమెరికనుల మీదకి తోసికొనివచ్చిరి. ఈ యువద్రవమును జూచి అమెరికనులు బండిలోనికి దుమికి పారిపోయిరి. అమెరికనులు బాహిమతులనియూ చలవాయందున్న జలమును వివశూరితము జేసి రనియు ప్రజలు నొందించిరి. సైనికులు అమెరికనులపై బోక్యమును కలగజేసిరి. ప్రజలు ఇద్దరి అమెరికనులపై బడి కొట్టిరి. ఈ అమెరికనులను పోలీసువారు వైద్యాలయమునకు గొంపోగొట్టిరి. ఇన్సటికి జనసమూహము చొరుమకొని లోపల ప్రవేశించెను. మరల పైబడి కొట్టిరి. అమెరికను కాన్సులు షిగ్ జీవుణ్ణాయెను. దీనివలన భయము ఆతురత బయలుదేరెను. రాయబారులు తీవ్రమైన లేఖను పెరిషియా ప్రభుత్వమువారికి బంపుచున్నారు. పెరిషియా పార్లమెంటువారు సమానేకమై బహిరంగముగ తమ విచారమును భయమును జూపిరి. ద్రోహులను నిర్దాక్షిణ్యముగ దండింపవలెనని ప్రభుత్వమువారిని హెచ్చరించి, తెహరాన్ లో సైనిక శాసనము ప్రకటించబడినది. చాలమంది అరెస్టు చేయబడిరి.

ఆంగ్లో ప్రెంచియభి ప్రాయములు

నవ్వపరిహారములను రాబట్టుమార్గము

ఇంకను కనిపించలేదు

లండన్, జూలై 18:—రాత్రి 8.45 నవ్వపరిహారములను రాబట్టుమార్గమునుగూర్చి ఆంగ్లో ప్రెంచివారలకు మిత్రముండలిసభలో తర్కముజరుగుచున్న దనుకొనుచున్నారని ప్యాంకసు సుండి టైముస్ పత్రికావిలేఖరి తెలుపుచున్నాడు.

మొదటిసంఘమువారివని తృప్తికరముగనుండుట

లండన్, జూలై 19:—జర్మనుల అపరాధములగూర్చి ఛార్లెస్ విలింసన్ న ఉత్తరువులను గూర్చి అమెరికను ప్రతినిధి సహాయములన ఆంగ్లో ప్రెంచి షిప్పింగ్ ప్రాయములను సమయముల మొదటిసంఘమువారు చాలవరకు పనిచేయగల్గిరి. నవ్వపరిహార సంఘమువారు అమెరికను ప్రతినిధిగారి జర్మనుల అపరాధములను మరితర విషయములను నిర్ణయించెదరు. నవ్వపరిహార సంఘమువారు ఏకగ్రీవముగ అంగీకరించి అమెరికను ప్రతినిధిని నియమించెదరు. ఏకాభిప్రాయము కుదురనిచో అంతర్జాతీయ న్యాయస్థానమువారు నియమించెదరు. వారంతయున రంగమంతయు చేకర్చుకు మారినది. నేడు వెల్లి ప్రదర్శనమును ప్రతినిధులుజూచినపిమ్మట చేకర్చుకు ఆహ్వానింపబడిరి.

కూలిడిగారు సంత్యవులగుట

వాషింగ్టన్, జూలై 29:—లండనులో జరుగు రాయబారములు యభివృద్ధి గాంచుటనుజూచి కూలిడిగారు సంత్యులైరి. నవ్వపరిహార సంఘమువారికి ఓల్డ్ ఎంగుగారిని ఆర్థిక రాక్షసుని (ఏజంట్) గ నియమించిరి.

అట్లావా, జూలై 18:—దొమినియనులకు సమానప్రతిష్ఠి విషయమై వెర్నెయిల్ను ఒడంబడికనే ఆచరింపవలెననియు వాషింగ్టన్ లో తీర్మానించిన సంగతులనే ఎప్పటికిని ప్రమాణముగ నుంచవలెననియు సామ్రాజ్యసభ తీర్మానములనే ఆదర్శముగ నుండుననెననియు కనడావారు పట్టుదలను జూపుచున్నారు. మగ్గొనాల్లుగారు ప్రతికూలముగ కొన్ని సంగతులను తెలియజేసి ఈసభయొక్క ఆసాధారణ స్వభావమును తెలియజేసిరి. దొమినియనులకు ఇండియాకు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యమును సమకూర్చుటకు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారి నెదుర్కొను కష్టములను ఎఱుకజేసిరి. కనడా ప్రధానమంత్రి మగ్గొనాల్లుగారి ఏర్పాటులను నితాకరించిరి. 'పే నేలు' విధానమునుగూర్చి ఎత్తుకొనిరి.

కార్మిక

ప్రభుత్వ అప్తమ పరాజయము

లండన్, జూలై 18:—కార్మిక ప్రభుత్వమువారు మరల ఎనిమిదవ పర్యాయము పనిలేనివారి భీమాచట్టమును గూర్చి రిటర్ను కన్వేటివులు ప్రవేశపెట్టిన సవరణమీద ఓడిపోయిరి. 171 మంది ప్రతికూలముగను 149 అనుకూలముగనుండిరి. ఇది అప్తమ పరాజయ మైనను అంత ముఖ్యమైనదిగాదు.

అకాలి ప్రచారము

కనడా సిక్కుల అర్పణము

విక్టోరియా, జూలై 19:—భారతప్రతికూల కనడాకు తెలియజేసిన సంగతులచే కనడా సిక్కులు భావపూరితులై 11 గుర్తు ముద్రలు చూడు కోజులు ఉపవాస మొనర్చి ప్రార్థనలు సల్పి ఇండియాకు పయనమైరట. ఇండియా మతస్వాతంత్ర్యమునకు రమ ప్రాణముల నర్పించెద మనిరి.

సర్. జే. షేగారు సార్యభౌముని అంగగతులలో నొకరుగ జేర్చుకొనబడిరి.

వైకంఠస్వామి హము

రామస్వామి నాయకరుగారికి నాల్గు నెలలుకతినశిక్ష

రాట్నమునులాగుకొనుటను తిరిగి మానివేసిరి

కొచ్చిన జూలై 17:—సత్యాగ్రహోద్యమము యధావిధిగ సాగుచున్నది.

రాట్నమునులాగుకొనుటను తిరిగిమానివేయుట

గతసోమవారమునాడు, పోలీసుఇన్స్పెక్టర్ రగువారి యరుగారు, వలంట్టిర్ల నాయకుడగు నారాయణమగారికి, మార్గముధ్య కట్టబడిన అడ్డంగులవద్ద రాట్నముల నుంచుట, త్రోవకు ఆటంకమగుననియు అందుచే వానిని లాగుకొనవలసివచ్చెననియు తెలుపుచు జాబు వ్రాసెను. గల్లంతుగా పిక్కెట్లు జేయుచున్నారనియు వలంట్టిర్ల బిగ్గరగా పాడుడున్నారనియు గూడ పోలీసువారి రాక్షసింపిరి. దారి కడ్డముగా కట్టబడిన కొయ్యగోడవద్ద రాట్నమునుంచుట ప్రయాణికుల కడ్డము గాజాలదనియు, వలంట్టిర్ల బిగ్గరగా పాడుచుండిరను వార్త నిరాధారమైనదనియు, అన్యాయమైనదనియు, వారుభక్తికీర్తనలను మెల్లగా పాడుచుండిరనియు తెలుపుచు నారాయణమగారు ప్రత్యుత్తరము వ్రాసిరి. మరునాడు గూడ పోలీసువారు వలంట్టిర్ల రాట్నమును లాగుకొనిరి. కాని తిరిగి నిన్నటిదినమున పోలీసువారు రాట్నమును లాగుకొనుటను మానివేసిరి. పోలీసువారి టిట్లు మానివేయుట కిది రెండవసారి. గాలి ఆటంకము లేని యప్పుడెల్ల రాట్నమువద్దనున్న వలంట్టిర్ల నూలువడకుటలో నిమగ్నుడైయుండెను.

జిల్లాపోలీసు మాపరింటెండెంటుకు కుమారప్పగారు నిన్న వైకమునకు వచ్చెను. వారినూచనపైనే, రాట్నములను లాగుకొనుపద్ధతి వదలివేయుట దెనియుచున్నది.

శ్రద్ధానందస్వామి

శ్రద్ధానందస్వామి, తానిప్పుడు, తనవ్రతారమునకు సంబంధించిన గ్రంథపరిశీలనా కార్యనిమగ్నుడనై యుంటిననియు నవంబరు నెలలో తిరిగి కేరళ రాష్ట్రమునకు వచ్చెదననియు, అప్పుడుజేయవలసిన విషయములగురించి విచారించెదననియు తెలుపుచు డిల్లీనుండి జాబువ్రాసెను.

తిరిగి సవర్ణ హైందవుల ద్వారస్యము

గత మంగళవారమున, కొమరామన్ అనునొక ఎజవా పాఠశాలలోపాధ్యాయుడు అయ్యంతులంగారవద్ద సవర్ణ హైందవులగుంపుచే నెదుర్కొనబడెననియు వారాతనినితిట్టి, కొట్టెరనియు, అతడు పోలీసురక్షణము కోరవలసివచ్చెననియు తెలియుచున్నది.

ఉచిత సత్రపు

ఎస్. ఎన్. డి. పి. యోగమువారు నిన్నుటినుండియు తమ ఉచిత భోజన సత్రపునేర్పరచిరి ఈ సత్రపు నొక్క ఎజవాళ వ్యయముమీదనే సాగించుటకు ఏర్పాటు లొనర్చబడుచున్నది.

రామస్వామి నాయకరుగారు

నాల్గు నెలల కతినశిక్ష

ఇ. వి. రామస్వామి నాయకరుగారు, జిల్లా మేజిస్ట్రేటు యుత్తరువు నుల్లంఘించినందులకు నిన్న విచారించబడి నాల్గు నెలల కతినశిక్ష విధింపబడిరి. ఈ సత్యాగ్రహోద్యమ సందర్భమున శిక్షంపబడుట ఇది వీరికి రెండవ తూరి. మేజిస్ట్రేటు తీర్పు జెప్పుచు, నాయకరుగారు రెండవ పర్యాయము, మేజిస్ట్రేటు యుత్తరువునుల్లంఘించుటచేత, లా ఆర్డరులనిన నిర్లక్ష్యభావమున, ప్రతికూలభావమును ప్రదర్శించెననియు; అంతియగాక, వైకమునందు ప్రస్తుతముగల పరిస్థితులం దిట్టి చర్యకొనర్చు భావముగలుగకుండ జేయవలసిన ప్రత్యేకావశ్యకతగలదనియు, అందుచేతదానుముద్దాయపై రుజువైననేరమునకు, గుణపాతముగ నుండు శిక్షను విధింపవలయునని యెంచితినియు, ఇదివరకు పశ్చాత్తాపమునకు అనుకూలముగ శిక్ష విధింపగా నది నిష్ఫలము గుటచే నిట్టి శిక్షకు ఆవశ్యకత అధికమయ్యెననియునుడివెను. నాయకరుగారి రీదినమున కొట్టయమునకు గొనిపోబడుదురు వారి నక్కడ నొక నెలయుంచి తరువాత తిరువేండ్రము సెంట్రలు జైలులునకు కొనిపోయెదరు. (అల్ల ప్రెస్.)

కార్పొరేషను ఎన్నికలు కాంగ్రెసు

సభలో అల్లరులు జేయుట

చెన్నై పురిజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘ యాజమాన్యమునకింద టి కనివారము సాయంత్రము మ్యునిసిపలు యెన్నికలకై ఆవాగ్ధుకు నియమింపబడిన గో. వెం. సుబ్రహ్మణ్య చెట్టిగారి అభ్యర్థిత్యమును బలపఠచి వోట్లు ప్రోత్సహింపజేసిన పార్కులో నొకసభ యేర్పాటు జేయుటదెను.

సభకు అంతరును చేరమండగా పార్కు కావలివాడు లోపలే సభజరుగనియవద్దని యాజమాను లుత్తరువుజేసిరిని జెప్పి అందరను సామ్యమయండెను. ఆనాటి సభ కళ్ళవలన వి. యల్. కృష్ణగారు ధైర్యముతో పోతుండ నిలచి సభను జరిపించెను. ఇది యిట్లుండగా సభజరుగుచుండగా యిదివరకొక సారి జరిగినటుల కాంగ్రెసు ప్రతిష్ఠలు కొందరు రాడిలను పురికొల్పి సభలో అల్లరిజేయుమనిరి. కాని వారనుకొనినటుల జరుగకపోయెను. తుదకు క్రీష్ణియను కాలేజి హైస్కూలు విద్యార్థియొకడు కాంగ్రెసు ప్రచారకులు చిత్తశుద్ధితో పనిజేయుచున్నారా అందరును అసాధభూతులమను సభలో నుపన్యసింప నీయవలసినదిగ కోరెను. ఆయన మాట్లాడుచుండగా అంతరకు ను కోపమువచ్చి దూషించిరి. అప్పటి కాంతనను కాంగ్రెసువారే రక్షింపవలసివచ్చెను.

ఆసాయంత్రము మాట్లాడినవారిలో ముఖ్యులగు యస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు యీ అల్లరులను ఖండించుచు యెవరిమూలముగ నీ అల్లరిజరిగెనో ఆభ్యర్థులకు సమ్యక్తుల నీయవలదనికోరిరి. ఈఅల్లరికి కారకులు సీ. సుబ్బారాయ మొదలగువారుగాని, అబ్బాయి నాయుడుగారుగాని యైనయెడల వారువోట్లకు క్షమాపణనీయవలసినదిగ కోరవలెను. ఇట్లు అల్లరులుచేసి నీచకార్యములకు గడంగుటవలన కాంగ్రెసు పక్షమువారు యెన్నికలలో పాల్గొనకుండవిడువ జాలరని ఆయన జెప్పెను. కాంగ్రెసు జేకేక్షేమమునకై పనిజేయు మహాసంస్థయని ఆయన జ్ఞాపకముజేసెను. కాంగ్రెసువాదులుజేయు పనిలో రహస్యముగాని మోసముగాని యేమియునులేదు. ఇప్పుడున్న కాన్సిలరులును వారిమిత్రులును కాంగ్రెసు కార్యవిధానము సంగీకరించునెడల క్రొత్త అభ్యర్థులు ఎన్నికలకు నిలువకుండ నుపసంహరించుకొనునటులజేసెదననివారు జెప్పిరి. కార్పొరేషను పరిపాలననుగూర్చి చెప్పుడు ప్రజలు అందు విశ్వాసమును గోల్పోవుచున్నారని జెప్పిరి. కాన్సిలరులు నియోజకవర్గములయెడ వర్తించువైఖరి విషయమున అందరికిని విశువుగలిగినది. కార్పొరేషనులో అభివృద్ధిగోరు కాన్సిలరుల స్థానమున విజాలాదర్శములుగల్గి ప్రజాసేవయందు త్యాగముగలవారుండవలయుననియే కాంగ్రెసు స్థానికసంఘములను మ్యునిసిపాలిటీల నాక్రమింపవలెనని ప్రోత్సహింపరుచుచుండెను. కాంగ్రెసువాదులు సభ్యులుగనుండుటవలన గల్గు లాభములు గొన్ని తెలిపి తుదకు జి.వి. సుబ్రహ్మణ్యం చెట్టిగారికే వోట్లు యీయవలసినదిగ కోరిరి.

పిదప యం. యస్. సుబ్రహ్మణ్యయ్యరు, యస్. పి. షాఫీ మహమ్మదు, పి. యం. ఆది కేశవులు నాయకరు, జి. రంగయ్య నాయుడుగారులు యీ అల్లరులను ఖండించుచును, జి. వి. సుబ్రహ్మణ్యం చెట్టిగారి అభ్యర్థిత్యమును బలపరచుచును నుపన్యసించిరి.

కార్మికోత్సాహము

చూడై డివిజనుకు వి. చక్రరయ్యగారి అభ్యర్థిత్యము సందర్భమున అచట శాపురముండు మిల్లుపనివారులను తెయిల్వేయకూపు పనివాకులను గొప్పయుత్సవము జరిపిరి. యస్. శ్రీనివాసయ్యంగారును, పి. యం. ఆదికేశవులు నాయకరు యస్. ఆర్య, యం. యస్. సుబ్రహ్మణ్య అయ్యరుగారులు అందు పాల్గొనిరి. అచటి భజనపథలు గూడ ఆఉత్సవములో పాల్గొనెను, పిథుల వెంట దిగిరి తుదకు కురవంతులలోని సుబ్రహ్మణ్యదేవాలయమువద్ద సభజేసిరి. టి. పి. మీనాక్షి సుందరం పిల్లెగారు బి. పి. బి. యల్ అభ్యర్థిత పరిపాలిరి. పి. యం. ఆదికేశవులు నాయకరు, యస్. ఆర్యగారులను మరికొందరును, చక్రరయ్యగారి ప్రజాపీఠ జీవనమును గురించి మాట్లాడి ఆయనను కార్పొరేషను కాన్సిలరుగ నెన్నుకొనవలెనని యుద్బోధించిరి.

దక్షిణయిండియా వరదలు భవానీపురము నీటిలోనున్నది.

వీధులలో పడవలాడుచున్నవి

మనుష్యులు పారిపోవుచున్నారు

భవానీ జూలై 18 - భవానీ పురవీధులన్నియు నీటిలోనిండియున్నవి. నాలుగువీధులలో నీరు 10 అడుగులఎత్తుగా ఉన్నది. బోర్డునాలుగును పల్లికుట్టెలును నీటిలో మునిగి యున్నవి. ముఖ్యమంత్రి కిద్దలగుండా పడవమీద వెళ్లుచున్నారు. ఒకప్పుడు దివికూడ కష్టమగుచున్నది. అనేకమందికి యిండ్లు లేవు. అనేకమంది యిండ్లనువదిలి యాకోర్డు కుమారపాలయములకు పోయియున్నారు. కుమారపాలయమునకు పోవుకొద్దు నీటిమయముగానున్నది. రాకపోకలకు వీలులేదు. చాలయిండ్లు పడిపోయినవి. భవానీమనీరు నీటిలో మునిగిపోయి కనబడదు లేదు. ఇప్పుటికి ప్రజలసాక్షాత్తులకు లభ్యంలేదు. పాదాలకుపైగా పోయినది. తోటలన్నియు కొట్టుకొని పోయినవి.

పశువులుచెట్లు తేలియాడు చున్నవి.

కావేరియొద్దనున్న గ్రామములందరు జాగ్రత్తగానుండవలెనని తెలియజేయబడినది. కావేరిలోనుభవానీలోను గూడ నీరుయింకావచ్చుచున్నది. పిళ్ళయారు కోవెలయును 10 స్తంభములనుంటున్నది. నీటిలో మునిగి పోయినవి. పిళ్ళయారు కోవెల కొట్టుకొని పోయినది. 15వ స్తంభము వద్ద 156 దుగల యెత్తుగా ఒక అరఅంగుళము వెడల్పున నీటి కయిచ్చిదానీగుండా నీరుపోవుచున్నది. పి. డబ్ల్యూ. ట్రాఫిక్ యిన్స్పెక్టరు రామస్వామి అయ్యరును పి. డబ్ల్యూ. ఇన్స్పెక్టరు గోవిందస్వామి అయ్యరును కావేరిదగ్గర యాకోర్డులో కాపు చేయుచున్నారు. వరదలు యింకొక 2 అడుగులు హెచ్చినయెడల రైల్వేను ఆపివేయవలసివచ్చును. పడికోవెలవరకుయీవలసినది ఆచలకు కేరళేయంటుకొనను వీలుండదు. ఇప్పుడు రైలుబండ్లు వంతెనమీద చాల భద్రముగా పోవుచున్నవి. వంతెనమీద అచ్చుటప్పట్ల కాపలాచుచున్నట్లుండికాపాడుచున్నారు. లోకాలు రైల్వే అధికారులు ప్రమాదములు జరుగకుండ శ్రద్ధ వహించుచున్నారు. ట్రావెలింగ్ ట్రాఫిక్ యిన్స్పెక్టరు అన్నిరైలు బండ్లను వంతెన దగ్గర అగి యింజనరు అనుజ్ఞను పొందినతే సమకాలింపవలెనని కోరియున్నాడు. (ఆ. ప్రె.)

* * *

కుంభకోణమునకు భయములేదు

కావేరికట్టతెగి నీరు అరసులారులోనికి పోయినది

ఇంక వలన రెండు అడుగులనీరు తగ్గినది

కుంభకోణము, జూలై 20 - కుందూరుపెరమాళ్ళు కోవెలకు 2 మైళ్ళు తూర్పుగానున్నది. బలం జామి గ్రామమువద్ద కావేరికట్టలు నిన్నరాత్రి తెగి నీరు 20 గజములమార్గమున అరసులారులను ప్రవాహములోనికి పోయెను. ఇందువలన కుంభకోణమునకును యింకను తూర్పుననున్న గ్రామములకును భయములేదు. ఈయందయమున నీరు 2 అడుగులు తగ్గెను. పిళ్ళయారు రాత్రి కుంభకోణములో భయమునకులిగించెను. జిల్లా కలెక్టరు చూడ్డు వి. పి. యస్. సబ్ కలెక్టరు గ్రీను వి. సి. ఎస్. గార్లును మున్సిసిపలు చైర్మనును 2 గంటలవరకు నీటిప్రవాహము నాపుటకై ప్రయత్నము చేయుచుండిరి. ఇంజనీరులు బ్యాంకు ఏకేంటు మెయిన్సుగూడ రాత్రి చాల ప్రాధుపోవునరకు వీరితోకలిసి పనిచేయుచుండెను. ఇంత శ్రద్ధవహించి పనిచేసినను పట్టాములో కొన్ని భాగములలోకి నీరుప్రవహించెను. కొన్నివీధులలో నీరుగా రెండడుగులనీరు వచ్చెను.

విరాజ్ భన్ నదియొక్క కుడివైపుకట్ట తెగినది.

నేడు తెల్లవాటి 5 గంటలకు విరాజ్ భన్ కుడి యొక్క కుడికట్ట తెగినది. దీప్రభృతీ తహసీలుదారు యాదవయము జిల్లా మేజిస్ట్రేటుకు తెలియజేయగా తెగినచోటును పూడ్చివేయుటకు చొరవచేయుటకు వచ్చెను.

దిగువ అనకట్ట దగ్గర కొలురూనునది తెగినది.

వినాయగం తెరు గ్రామముపూర్తిగా
వరదలలోనున్నది

కావేరివంతెనకూడ వరదలలోనున్నట్లు తెలియుచున్నది. మహారాజపుర గ్రామమునుండి పెద్దపెద్దగండ్లు ఏర్పడినట్లు ఉదయం 11 గంటలకు నేడు కబురు తెలిసినది. మున్నగు ముడు ద్రీసుగార్లు ధిగుభ అనకట్టదగ్గరకు పరుగెత్తిరి.

అరుణాల అగ్రహారం

కుంభకోణమువద్ద ఒకపెద్దగండి ఏర్పడి అరుణాల అగ్రహారములోనికి నీరు ప్రవహించుచున్నది. నదియొద్దనున్న బ్రహ్మాండమైన రావిచెట్లు క్రేళ్ళతోకూడ పెకలింపబడి ప్రవాహములో కొట్టుకొనిపోవుచున్నవి. సక్కోట్టెయివద్ద మరియొక పెద్దగండి ఏర్పడినది.

రైలుబండ్లు ఆపివేయబడినవి

నేడు మధ్యాహ్నము 8 గంటలనుండి కుందూరుపెరమాళ్ళ కోయిల్ తంజావూరుల వద్ద రైల్వే రాకపోకలు ఆపివేయబడినవి. కుంభకోణమునుండి మామూలుగా తంజావూరుకు బయలుదేరిన సాయంకాలపు మటల కుందూరుపెరమాళ్ళ కోయిలు చేరకముందే తిరిగి వచ్చెను. నెం 2 నీలోనుభోటు మెయిలు తిరువాలూరు గుండాపోవును.

ప్రాణభయము లేదు

ఇంతవరకు ప్రాణభయము లేదు. కుంభకోణము తంజావూరుల వద్ద ఉదయం 11 గంటలైన తరువాత పి. డబ్ల్యూ. డి. టెలిఫోను ఏర్పాటులను భంగముకలిగినది.

అన్నిగ్రామములలోను యింకను సంచలన తయారుజేసి సిద్ధముగా నుంచవలసినదని కబురుచేయబడినది. (ఆ. ప్రె.)

కుంభురై పంటపచ్చము

కుంభకోణము, జూలై 21 - జిల్లాలో అన్ని భాగములలోను యిదివరకెన్నడును ఎరుగని వరదలు వచ్చినవి. ఈవరదలు ఒక్కనదికే సంబంధించినవికావు. అనేక గ్రామములలో 5 అడుగుల నీరునిలిచియున్నది. కుంభురై పంటను ఎక్కువనవచ్చును నీటిమయమునందు. కుంభకోణమువద్దనున్న స్వామిమలైకి పశ్చిమమునను యీ కావ్యమునను బాటలన్నియును 4 అడుగుల నీటిలోనున్నవి. పెద్దపెద్ద చెట్లు నీటిలో తేలియాడుచున్నవి. కుంభకోణము నెలాంక్వీమాన్ వోడవాడలకు వద్ద రాకపోకలకు బాటగా వీలులేదు. కార్మికుల గ్రామములలోను కూలిపోయినవి. పశువులకును తమకును ఎచ్చటనున్న నిలువనీడ దొరకునేకాదని మనుష్యులు అల్లాడుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

భవానీ

భవానీ 20 జూలై - కడయంపతి, తలవపట్టి కొడుముడి, కులిలిలి ఒక జలారు కలమనూరు గ్రామములన్నియు నీటిలోనున్నవి. భవానీపట్టణము ఉదయము సగము 8 అడుగుల నీటిలోనున్నది. మధ్యాహ్నమునకు కావేరిలో నీరు ఎక్కువయ్యెను.

మనుష్యులుసామానాలనువదిలిలేచి పోవుచున్నారు!

ధనపుపెట్టలు తేలియాడు చున్నవి.

భవానీదేవాలయము రథములు రెండునీటిలో నున్నవి. భవానీపట్టణములోని పర్వతులను యితర పర్వతులను సామానులను వదిలిలేచిపోవుచున్నారు. ధనపుపెట్టలు యినుపపెట్టలు మొదలగునవి నీటిలో తేలియాడుచున్నవి. అనేక యిండ్లు కూలిపోయినవి. అనేకమందికి సాత్తు పోయినది. పంటలకు విశేష నష్టము కలుగనున్నది.

తిరుచినాపల్లి

తిరుచినాపల్లి, జూలై 20 - శుక్రవారము నాటికంటే కావేరిలో నీరు 2 1/2 అడుగులు హెచ్చినది. వరదలవలన ప్రజలకు చాల నష్టము కలిగింది.

భార్యురై ల్వేసేషను వేరైపోయింది

పాటుఫారముతో సమానముగా నీరు లేచినది. నెంటు జోసెపు నేషనల్ కాతేజీలు వరదలవలన మూసివేయబడినవి. తిరుచినాపల్లి దగ్గరనున్న సిర్కర్ పాలయంనుండి జనులు లేచి పోయినారు. ఈకోడ్డుతోగల రైల్వేట్రైగ్రాపు సంబంధము తెగిపోయినది.

శ్రీరంగము దేవాలయము చుట్టునీరున్నది

కోలురూను వంతెన కొట్టుకొని పోయినది. కావేరి వంతెనకూడ పోవునని భయముగానున్నది. శ్రీరంగము దేవాలయము చుట్టు నీరున్నది. చుట్టుప్రక్కనున్న గ్రామములు దేవాలయములో తలదాచుకునుచున్నారు. వరదలు గానున్న నది తీరములనున్న గ్రామములనేకములు ఎగడం పాలయిపోయి ట్టు తేలియున్నది.

నిరింకను హెచ్చుచున్నది. ఉద్యోగిగతులు సహాయము చేయుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

సహాయప్రయత్నములు

తిరుచినాపల్లి 21 జూలై - రాత్రివరకు ఒక అడుగు తగ్గినది. తిరుచినాపల్లి కట్ట నురక్షితముగానే యున్నది ఉద్యోగిగతులు దానిని రక్షించుటకు తమశక్తిని వినియోగించుచున్నారు. వరదలలో రేరైపోయిన మనుష్యులకు సంగక్షణ యొసంగబడినది.

2000 మందికి అన్నదానము జేయబడినది

కంపాస్వామి సర్వై అనువర్తకుడు వీరందరికి తిండిపెట్టుటకు పూనుచున్నాడు. నిన్నరాత్రి 200 మంది ప్రజలకు అన్నదానము చేయబడినది. (ఆ. ప్రె.)

హైకోర్టువార్తలు

ఒట్టపాళెం పోలీసు దౌర్జన్యము

హిచికాకు మానననపుకేసుపై అప్పీలు

ఈ అప్పీలు నేటిదిని 12 గంటలకు మరల న్యాయమేళం రెయిలిగార్ల కోర్టులో విచారణకు వచ్చెను. తేను సందర్భములు గడచిన శుక్ర, శనివారపు పత్రికలలో ప్రకటించబడినవి. ఎల్. వీ. సుబ్బరాజు అయ్యర్ గారి పక్షమున హైకోర్టు జడ్జటు టి. ఆర్. రామచంద్రయ్యగారు హాజరైరి. ఒట్టపాళెమునందు పోలీసుల దౌర్జన్యము అంతయు పోలీసు నూపరెం టెం డెంటు హిచికాకుగాని ఒట్టపాళెమునకి కల్లికోటకు మెయిలులో పోవుటకు పూర్వమే ప్రారంభమై జరిగెనని రామచంద్రయ్యగారు చెప్పిరి. కల్లికోటకు రైలు ఒట్టపాళెము నుండి ఉదయము 11-18 గంటలకు బయలుదేరెను. మెయిలు 10-30 కే యిలుదేరవలసి యుండెను. కాని ఆదినిము ఆలస్యముగవచ్చెను. రిజర్వ్ పోలీసు డొరిలోనికి పోగూడదను నుత్తరువును ఆతడు రద్దుపరచెను 10-30 మెయిలు 11-18 లోపు పోలీసుల దౌర్జన్యము జరిగెను. హిచికాకుగాని గాని హరియొక పోలీసు అధికారిగాని ఉత్తరవీయకున్న పోలీసువా రీవిధముగ మతి దప్పి దౌర్జన్యము గావించియుండుట యసంభవము. ఆ యిజను, తనకేమి తెలియదని హిచికాకుగాని చెప్పియుండిరి. పోలీసు నాన్సు యింకాదెనని ఆతడు చెప్పెను. హైయ్యుకోర్టు గులు క్లౌయ్ కొందునని పోలీసువారు తలచియుందురు!

న్యాయమేళం గారు - మరయ్యెయ్యోగియైన యుత్తరువుగావించి యుండవచ్చును. హిచికాకు గారట్టి యుత్తరువు గావించియుండక పోవచ్చును.

టి. ఆర్. రామచంద్రయ్య - హైకోర్టు ఉద్యోగిలక్కడనేయుండ, రిజర్వ్ పోలీసు లెట్టు ప్రవర్తించుట సహజముగాదు. మలబారు అంతటిపైనను హిచికాకుగారి కధికారముండ, దౌర్జన్యము నాపుటకు ఆతడేల జోక్యము వున్నుకొనలేదు?

హిచికాకుగారి బహుదూత ఆతడు స్టేషనుకు బయలుదేరక పూర్వము జురగచుండ, ఆతనికి ఎట్లు తెలియకుండును? ఆతడు మంచమతియో, లేక అనర్హుడో అయితే తప్ప, ఆతని కీకధనమంతయు ఎట్లు తెలియకుండును? (నవ్వు) కాని ఆతనికి ప్రభుత్వమువారు పతకముల నిచ్చి, బిరుదులునిచ్చి సన్మానించి యున్నారు. కనుక ఆతనికి స్పష్టముగ తెలిసియుండవలెనని నా తలంపు.

రామచంద్రయ్య గారు క్రిందికోర్టులోని ప్రతివాదులందరి సాక్ష్యములోని భాగములను చదివి పోలీసులు ఎట్లు ధారాళముగ దౌర్జన్యము నజలంబించిరో చెప్పుచు, ఆండులకు హిచికాకుగారి బాధ్యతయు గలవని వాదించిరి.

తేను ఇంకను జరుగుచున్నది.

పోరనూరు కొచ్చిన రైల్వే

పొన్నానీనదివివాదనన్నవ తేన కొట్టుకొనిపోయినది

రైలుబండ్లు సరాసరినడుగవు

పోడనూరు, జూలై 19 - పోడనూరుజిల్లా ట్రాఫిక్ నూపరైంటు యిట్లు తంతిచేయుచున్నాడు - "ఒకవక్కోడు పోరనూరులవద్ద మోటారు రైలుసర్వీసు యేర్పాటు చేయబడినది

పోరనూరు కొచ్చిన రైల్వేలో పొన్నానీనదివివాద నన్నవ తేన పూర్తిగా కొట్టుకొనిపోయినది పోరనూరు ఎర్నాకులం మార్గమున రెండురైలులలోగా ఒండ్లు సరాసరి నడుచుటకు వీలుండదు. పోరనూరుకు పశ్చిమమున పోరనూరు పట్టణానికి మధ్య గొప్పగొప్పగండ్లు అనేకములు ఏర్పడినవి. పట్టణానికి పశ్చిమమునున్న రైలుస్టేషి యెట్లున్నదో సమాచారము తెలియదు. (ఆ. ప్రె.)

మధుర, 20 జూలై - ఈదిన యదయము 10 గంటలకు మెంకోటవద్ద చిన్న భూకంపము సంభవించెననియు చాల రైలు గ్రామ స్తంభములును, భవనములును భూమి కుంగిపోయెను. (ఆ. ప్రె.)

నీలగిరి వర్షములు

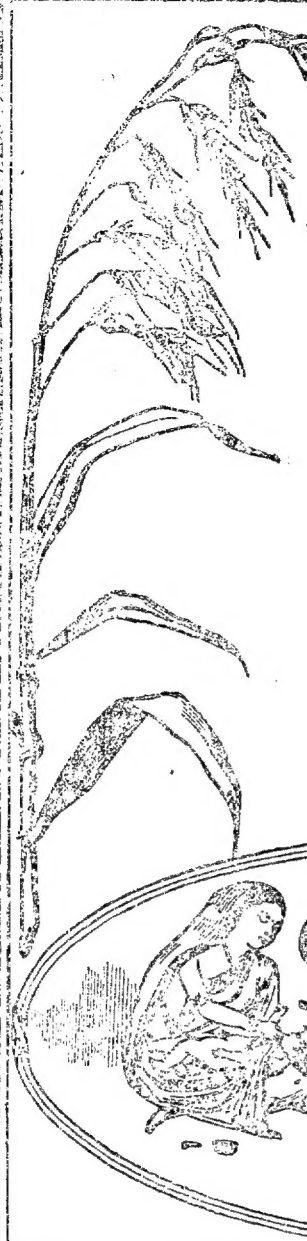
పరుసోకందు వంతెనలు కొట్టుకొనిపోయినవి ఉదకముండలము, జూలై 19 - పెరియార్ నదిలో నీరు యిదివరకెన్నడును ఎరుగంత హెచ్చుగా వచ్చినదని ప్రభుత్వము వారికి వచ్చినతంతి సమాచారములు తెలుపుచున్నవి.

నీలగిరి కొండలపై వర్షము తెరిపితే కురియుచున్నది. ముఖ్యమైన పెద్దకోడ్డుగూడ కొట్టుకొనిపోయినట్లుపంటిగాని బాగుయ్యెయ్యట వీలులేకుండా కొట్టుకొని పోయినవిగాని 11 వంతెనలు అచ్చటచ్చట భూచలనములు గూడ జరిగినందువలన వాహనములపై రాకపోకలకు భయముగలుగుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

రాబిన్సన్ "పేటెంట్" బార్లీ

చంటి బిడ్డలు

అంగటిపాలనే పెంచబడున కారణము, స్త్రీహము మొదలగు వ్యాధులకు గురియగుచున్నాడు. వట్టములందును గ్రామములందును పసిబిడ్డల మరణము హెచ్చుటకు ఇది ఒక కారణము. దీనినుండి బిడ్డలను రక్షించుటకై రాబిన్సన్స్ పేటెంట్ బార్లీని వేడినీళ్లతో ఉడకబెట్టి ఆప్రవాలు, లేక శేడె పాలు, లేక కన్ డెన్ సుడుపాలు చేర్చి వారికి వ్వవలెను. రాబిన్సన్స్ "పేటెంట్" బార్లీ చే పెంచబడు బిడ్డలకు ఏ వ్యాధియురాదు. మరియు వారు మిక్కిలి అద్భుతముగా పెరిగి, ఆరోగ్యవంతులు గాను, బలవంతులుగానుండుచు వారి తల్లిదండ్రులకు అనందమునిచ్చును.

ఇదిక లెవే ఆనెలు బార్లీ. అన్నియకాణములందు లైడ్యూకాలందునులనరకుల దుకాణములందు ఇదిబోర కును. ఇక్కడ తెలుపబడిన తగినపు వ్యాపారులను చక్కగా గుఱునిండుడు.

Robinson's
"PATENT"
BARLEY

బ్ర॥ శ్రీ॥ బలిజేష్టి లక్ష్మీకాంత కవిగారి ఉత్తర రామ వము (క.శ-లవ)

మహాకవి భిష్మకాతి ఉత్తరరామవరముననుసరించి ప్రవర్తనమున కనుకూలముగ రచింపబడిన అద్భుతనాటకము. వజ్ర హృదయమైన కళానిరూపుడు, వ్యూహధురములగు గద్యవర్ణములు. ప్రతిపద్యముకంఠపాఠముచేయవలసినది. ధర 1 కి రు. 1.4.0 బలిజేష్టి లక్ష్మీకాంత కవి, గుంటూరు,

మహాత్ముడే శరణ్యము

(అద్భుతదేవత కాళేశ్వరరావు పంతులుగారు)

మహాత్ముడు కాంగ్రెసుకు నాయకత్వమువహించక ముందున్నట్టి మహాత్ముడు వహించినతరువాత స్థితికి ఒకటే ముఖ్య భేదము. అదివరకు నాయకులు ప్రతిభుజుకలసి గొప్పతీర్మానములు చేయుటయు అచరణలో ఏపనిచేయకుండుటయు జరుగుచుండెడిది. తీర్మానము లయినచివ్వు తరువాత మరునాటికి సం తర్కమువరకు పనివిషయములో తలపెట్టువాడు లేరు. సంఘ సంస్కరణ విషయమై ఏదేమి ఎన్ని తీర్మానములు చెయ్యలేదు? ఎన్ని సంఘీభావనాగములు ఇచ్చలేదు? ఉపన్యాసములలో సూరవంతు శ్రీమ జిగిస్తలయిన మనదేశ మెంతో బాగు పడెను. గాంధీమహాత్ముడు మన దేశవ్యవహారములకు నాయకత్వము వహించినతరువాత తీర్మానముల ప్రకారము ఆచరించి తీసివేసిన పద్ధతి బయలుదేరినది. ఆయన సంపూర్ణముగా తన ఆదర్శములను ఆచరణలో పెట్టుచున్నాడు. కావున ఆయన అనుచరణలో పెట్టక తప్పదు. మనకు స్వరాజ్యము ఇంకను రానిమాట నిజమే. ఇంకను మనము చాలకృషిపట్టవలసియున్న మాట నిజమే. కాని ఆయనవచ్చినతరువాత కాంగ్రెసు తీర్మానములను అమలులో పెట్టునిమిత్తము ఎట్టి త్యాగమునైనను చేసిన వారు ఎందరూ వేలు ప్రతిరాష్ట్రమునందును బయలుదేరినారు. కావుననే కాంగ్రెసునందు శశేజలకు, ప్రభుత్వమువారికి, ప్రపంచములోని ఇంక జాతులకు ఎక్కువ లక్ష్యము కలిగినది. ఆయన జైలులోనికి పోగానే అందరికీ సందేహములు, వివాదాలు, పార్టీలు, క్రొత్త కార్యక్రమాళికలు, బయలుదేరినవి. కొంతకాలము వివాదములు కొంతకాలము రాజీలు జరిగినవి. ఎటులనో కాంగ్రెసు పూర్తిగా ఖీణింపకుండా బ్రతికియున్నది. దైవానుగ్రహమువలన మహాత్ముడు బయటికివచ్చివాడు. నాను కత్తెము వహించినాడు. కార్యక్రమము ఏర్పరచినాడు. ఇప్పుడు ఆమహానాయకుని సంపూర్ణముగా అనుకరించి గవ్యస్థానము చేరుటా? లేక ఆయన చెప్పినచొప్పున నడచుకొనక ఆయనను లేచిపోవుని కోరుటా? ఈ ప్రశ్నకు జవాబులోనే మనకాతి గ్రుక్క అద్భుతమంతయు ఇమిడియున్నదనుటలో అతిశయోక్తి

లేదు. ౧౯౨౧ సంవత్సరములో గాంధీగారిపాటు భరణన్న మంతయు నన్నదని క్రమశిక్షణవారు జంకినారు. ఇప్పుడు గాంధీగారంటే మహాత్మాజీ మహాత్మాజీ అని ప్రజలు మనసులలో ఎక్కువ గౌరవము కలిగియుండుచేసి ఆయన చెప్పిన చొప్పున నడచువారుండరు అని లండన్ లైన్సు ప్రతినిధి వ్రాసినాడు. ఇప్పుడొక స్వల్పవిషయము మహాత్ముడు మనను కోరినాడు. స్వరాజ్యోద్యమమునకు ఖద్దరుప్రాచార మని అందరికీ తెలియును. కోజుకు ఒక్క ఆరగంటసేపు నూలువడక వలసినదని ఆయన కోరినాడు. ఉట్టి కెక్కలేనట్లు స్వర్గాని కెక్క ప్రయత్నించినట్లు నూలు కోజు వడుకలేనివారము లేకైనవరకు ఏమిచేయగలము? అప్పుడే పెద్దపెద్ద తీర్మానములను రాబోవు కాంగ్రెసులో పెట్టువలసి కొందరు సోదరులు నోటినులు ఇచ్చుచున్నారు. (౧) బ్రిటిషువర్తు బహిష్కారము (౨) హిందూదేశమునకు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునుండి సంపూర్ణ మగు స్వాతంత్ర్యము (౩) ఆసియాలోని ప్రభుత్వములలోను బాతులతోను స్నేహము (౪) అహింస గాని హింసగాని ఏదైన కులవైనను స్వరాజ్యమును పొందుట (౫) కొట్టు ఖచ్చుచేసి బట్టల యంత్రకాలలపెట్టుట ఈతీర్మానములు చూచుటకు దడ బడెనుగా నున్నవి ముంబయ్యలె ఖద్దరువడుకనక్కరలేదు. గంభీరమైన ఉపన్యాసములు చేయవచ్చును. దేశములో గొప్ప నిక్రమ మేరు పొందివచ్చును. చేయదగినది చేయవలసినది ఇం దులో ఏమిన్ని లేదు. బ్రిటిషువర్తు బహిష్కార తీర్మానము మన మితవాదసోదరులు చేసినారని మనము డిల్లీ కాంగ్రెసులో చేసినారము. ఇంతవరకు ఒక్కవస్తువునైనను బహిష్కారించక హాస్యాస్పదమైనాము. మితవాదులు పెద్ద తీర్మానములనే చేయుదురు. మనమును వారితోపాటు అయినారము. వ్యభాతీర్మానములవంక బోక ఆంధ్రదేశములోనివారు మహాత్ముని యాజ్ఞప్రకారము ఖద్దరును విరిచిగా సాగించెదమని నమ్ముచున్నాను. కాంగ్రెసు సంఘములలోనికి ఎన్నుకొనబడిన వారందరను కలకు రెండువేలగజముల నూలును ఖాదీబొద్దను పంపుటయేగాక ఆంధ్రదేశములోని స్త్రీలును పురుషులును బాలురును బాలికలును అందరను దినమునకు అరగంటసేపు నూలుబడవట్లతిని ఆలంబించు రని కోరుచున్నాను.

చెన్నపురి బజారుధరలు

జూలై నెల 21-వ తేది సోమవారము

(1) ధాన్యములు

వనియాలు	చా 1-కి	రు 85-0-0	మొదలు 45-0-0	గలకు
లియ్యము	బస్తా		మొదలు, వరకు	
మనుమ	తెనాలి	చ 48 గలవి	రు 18-0-0	14-0-0
నెలూరి	డిటా		రు 16-8-0	17-0-0
శీలీ	డిటా 45 గలవి		రు 16-8-0	17-0-0
రాగులు	చా. 164 బస్తా 1-కి		రు 8-12-0	9-0-0
మత్తలు			రు 24-0-0	26-0-0

(2) కుప్ప ధాన్యములు

కందులు	బస్తా 1-కి	రు 208	రు 11-0-0	రు 12-0-0
నెగలు	డిటా		రు 10-12-0	11-8-0
నెగలు	డిటా		రు 10-12-0	11-4-0
మినుములు	డిటా		రు 12-8-0	18-12-0
ఉలము	రు 164		రు 9-4-0	10-4-0

(3) నూనె వస్తువులు

నవ్వులు నూనె	చా 1-కి	రు 160-0-0	170-0-0
నెయ్యము	చా 1-కి	రు 14-0-0	26-0-0
కొండాపురం నెయ్యము	చా 1-కి	రు 60-0-0	62-0-0
యెర్ర ప్రదేశము		రు 55-0-0	58-0-0
నెయ్యము నూనె గానుగ	చా 1-కి	రు 142 మి.న.నూనె 185	
అమడము నూనె	చా 1-కి	రు 175-0-0	177-0-0

(4) చిల్లర వస్తువులు

చాయపసుపు	చా 1-కి	రు 205-0-0	210-0-0
కూరపసుపు		రు 155-0-0	160-0-0
మిరపకాయలు (గుంటూరు)	చా 1-కి	రు 90-0-0	120-0-0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు	మజుగు 1-కి	రు 45,	50
కాళవా నీ పాయకట్టు		రు 60,	70
బెల్లము	చా 1-కి	రు 85-0-0	50-0-0
చింతపండు	చా 1-కి	రు 28-0-0	42-0-0

(5) ఇనుము

వట్టాలు రఖం	చా 1-కి	రు 85-0-0	86-0-0
చదరం		రు 84-0-0	87-0-0
రవుండు		రు 84-0-0	88-0-0

(6) లోహములు

కెండి 100 కుంబంకు	రు 78-0-0	82-8-0
బంగారము, తులము 1-కి	రు 25-6-0	25-8-0
నకరను 1-కి		15-12-8
ఇక్కడి చా 1-కి	రు 280-0-0	285-0-0
రాగి డిటా	రు 820-0-0	835-0-0
అస్కా చక్కెర బ 1-కి	రు 41-8-0	42-4-0

(7) రంగులు అలిజరైను

అల్లకప్పుడు	20 డిగ్రీలు	రు 90-0-0
కొట్టి కప్పుడు	డిటా	డిటా
సింహం	డిటా	డిటా
4 గుర్రం	డిటా	రు 85-0-0

ఇంద్రజాల మహేంద్ర జాలము

ఈ అపూర్వగ్రంథములో జ్యోతి గారడి, యోగవృత్తి హస్తలక్షణము, ఇంగ్లీషు ఇండ్రజాలము మండ్రాక్షరము, భూతలైద్యము, యంత్రములు, అమెరికావారి ఫీట్ పేక తమా నాలు విచిత్ర వివోదవిద్యలు గలవు. ఇంకే గాక మనుష్యుని మాయముచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, జీముతో నమాధియగుట, శరీరములేని తలకాయచేత మాజిలాడించుట భూమిపైన గజముయెత్తున గాలితో మనుష్యుని నిధారముగా నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథములు చదివిన అత్యద్భుతముగా మేజిక్ చేయగలరని గ్యారంటీ యిచ్చుచున్నాము. దీని వెల 4-0-0 లు (211888.6 పి. ఆర్. జనార్దనం నాయుడు, బంగోలు, గుంటూరుజిల్లా.

తామర తైలము

డబ్బీ 1-కి 0-6-0. 12-కి 3-8-0.

తామర ఒకవిధమైన చర్మము మీదగాని, వెండ్రుకలలో గాని, లోచర్యములోగాని, గొల్లలోగాని బుట్టవచ్చును. పురుగులలోని భేదముల బట్టితామరలోను రెండు మాయభేదములు గలవు. కాన, తామరతీట, ఏనుగగజ్జ మొదలగునవి గలవా రందరూ ఈతైలము ఒకసారి వాడి చూడగోరెదము. దీనిని రాచిననుండు యుండదు. చర్మము నలుపెక్కుదు, పుండుపడుదు. అనేక యెండనుండి యున్న తామర నాలుగైదు సార్లు రాచినతోడనే పోయినదని వేలమంది మాట వ్రాసియున్నారు. అమృతాంజనము దీహో బొంబాయి, మద్రాసు.

తిరుమల శ్రీనివాస త్రిలింగ
మహావిద్యాపీఠము, తిరుపతి

ఆర్యవిజ్ఞానజిజ్ఞాసువు లగు సర్వసమన్వయ
సిద్ధి నొసంగు విద్యాసానము

అధిపతి వైద్యరాజ డాక్టరు. దంతు సుబ్బావధాని
యల్. సి. పి. ఎ. యస్. (ఇండియా.)

ఈ వైద్యశ్రేణులు ప్రకృతము మాడుమాసములు మద
రాసులో మకాముచేసెదరు.

ఆంగ్లేయ వైద్యమందు నాయుర్వేదవైద్య సత్సంప్రదాయ
మునందు సహజమైనయనుభవము గల యీ డాక్టరుగారి సలహా
బడయగోరువారు.

ఉదయం 7-8.30 వరకు 84 పెంకటరంగపిళ్లపిళ్ల త్రిలింగము.

9.11 గం వరకు. 114 ఆదియప్పనాయకరు పిళ్ల
సాయంకాలం 4.30-6 గంవరకు 82 తూర్పుమాడపిళ్ల మైలాపూరు

ఈ స్థలములందు సమావేశముకావచ్చును. సకలజనములభ
మగునట్లు సలహాజీవి నిర్ణయింపబడును. ప్రే మహావిద్యాపీఠ
పోషణకై విక్రయింపబడుచివ్వెదగదవ్యము.

యోమహామణిభూషణ.

పురుషులకు నడివయసునం దనేక కారణములవలన కలిగిన
బడలికలు, నింద్రియము పలచనగల శీఘ్రస్థలము మున్నగు
దోషముల నీమందువలన నివారణముగను. అంగమును జిగిబిగు
వు లంతకంతకు మిగిలి దృఢగాత్రులయి వీర్యవంతులగుట కీమం
దుకంటె సులభోపాయము లేదు.

స్త్రీలకు లేజవ్యవస్థను గలుగు చీరలు విడవోట, ముట్టు
నొప్పి, నెల తెచ్చుతగ్గులగుట, గర్భము నిలువకుండుట, ప్రసవ
బాధలు మున్నగునవి నీయోమహామణిభూషణ పోషణ చిక్కి
దనము చిక్కిదనము నవక మంతకంతకు తరుగక పెరుగనట్లు చేసి
సులభప్రసవపూర్వకమందరందనోత్పాదక మగును.

చాకలో సిద్ధాపదము డాక్టరు 1-8-0

వలయువారిట్లు వ్రాయవలెను:—“యోమహామణి భూషణ
ఆఫీసు తి. శ్రీ. త్రి. మ. పీఠము, తిరుపతి.

గుడూచీసత్వము.

మధుమేహము కుదురదని మీ కెవరు చెప్పిరి?

మధుమేహమునకు గుడూచీసత్వ మె తినమందు. ఇది
మహోసాయము. ఇది జ్వరములకు తయరైన పురాణజ్వరములకు
పాండుకామిలకు, నీగుడూచీసత్వము సుస్ఫుట గ్రంథముల
ను, యనానీగ్రంథములను మిక్కిలి పేరుగాంచినది. వైద్యుల
నేర్చుకొనిది మాత్రమే నైమన గుడూచీసత్వము సమస్తమైన వ్యా
ధులను మాన్పును. మధుమేహమున కియ్యది మేటిమందు. నే
విచించి, తెలియుడు. కులం రు 3-0-0

వలయువారిట్లు } “గుడూచీ డిపో”
వ్రాయవలెను } తి. శ్రీ. త్రి. మ. పీఠము, తిరుపతి.

నమ స్తమైన వ్యాధులకు ప్రతి స్తమైన చికిత్స

సకలమైన రోగములకు వివరములు వ్రాసిపంపిన, సరస
మయిన దివ్యోపదేశములు, సలహాలు, చికిత్సావిధానములు ట
పాలాచ్యారా పంపబడును. స్వయముగా సాన్నిధ్యమున చికి
త్సగోరువారు ముందు తెలియబరచిన సౌకర్యములు కలిగింప
బడును.

వలయువారిట్లు వ్రాయవలెను:— (1552)

ఆయుర్వేదవైద్య, దంతు పారసారథి.

దుర్గామెడికల్ హాలు తి. శ్రీ త్రి. మ. పీఠము, తిరుపతి.

ప్రకటన

వినోదిని-కర్త కల్లాప్రగడ మార్కవారాయణరావుగారు
ధర రు 0-12-0

వేమలత-కర్త కావ్యనిధి చెలికాని లచ్చారావుగారు
ధర రు 0-8-0

ఇవి వి ద్యా శా ఖా ధి కారు లచే, యంగ్లర్
మిడియేట్ పరీక్షల 1925-1926 సం లకు నియ
మింపబడినవి. వలయువారు:— మేనేజరు,

శ్రీరామవిలాస ప్రెస్
(5557) ఏతాడ, హిథురు (గోదావరిజిల్లా)

బొంబాయి కార్పొరేషను

విశ్వేశ్వరయ్యగారి శిఫారసుల సంగీకరించి

బొంబాయి, జూలై 18:—బొంబాయి కార్పొరేషను
వారు మితవ్యమును విషయమై సర్ యం. విశ్వేశ్వరయ్యగారి
శిఫారసుల సంగీకరించి. (అ. ప్రె)

డాక్టరు సుఖయాగారి సాలిసిటరు నోటీసులు

బొంబాయి జూలై 18:—పార్సీవారి నెలవుదినమున
కార్పొరేషనుసభ చేసినందుకు అధ్యక్షుని నిందించుచు పెట్టిన
ఒక తీర్మానమును కార్యక్రమములో చేర్చవందుకు తనవరకు తీ
సుకొనబడునని బెడరించుచు బొంబాయి కార్పొరేషను అధ్య
క్షునిచేతను కార్యదర్శిచేతను డాక్టరు సుఖయాగారు సాలిసి
టరు నోటీసులను పంపిరి. తన తీర్మానము నకు ఆ ను
జ్ఞ నీయనందుకు పతేలుగారు కారణములు తెలుపవలెనని సుఖ
యాగారి యభిప్రాయము. కాని డాక్టరు సుఖయాగారిపై
మిసెసు గోఖలేగారు పెట్టిన మందోంపుతీర్మానమునకు ప్రతి
కులముగ అధ్యక్షుడు కాష్టింగువోటు నిచ్చియుంటచే వచ్చేసారి
యీ తీర్మానము కార్యక్రమములో చేర్చబడునని అధ్యక్షుడు
నమృతము చెప్పినయెడల దీనినింతటితో వదిలిపెట్టుటకు సుఖ
యాగారు సంసిద్ధులైయున్నారు. మ్యునిసిపలు కార్యదర్శికి
పంపబడిన యుత్తరము సంతృప్తికరమైన తుమావణపత్రము
నీయవలె ననియును వచ్చేసారి కార్యక్రమములో ఈ విషయ
ము చేర్చబడునని వ్రాతమాలకముగ వ్రాసి యీయవలెననియు
కోరుచున్నది. (అ. ప్రె.)

డాక్టరు సుఖయాగారి తీర్మానములు

- 1. ఏ తీర్మానమునకు పెట్టుటకును ఆ ధ్య త్తు
డనమగ్గుడు.
  - 2. స్త్రీ సభ్యులు ఆంగ్లమున మాట్లాడవలెను.
- ఈ రెండు తీర్మానములును రికార్డులనుండి తొలగింప
బడెను.

బొంబాయి, జూలై 18:—ఏ తీర్మానము నడ్డుపెట్టు
టకును అధ్యక్షునికి శక్తి లేదని అధ్యక్షునికి కాస్టింగ్ ప్రా
యములను చూపుచున్నట్టియు, మిసెసు గోఖలేయను తదితర
స్త్రీ సభ్యులు ఆంగ్లమున మాట్లాడవలెనని చెప్పుచున్నట్టియు
డాక్టరు సుఖయాగారి రెండుతీర్మానములును నోటి సాయం
కాలము సభ్యులందరూ నవ్వుమండగా కార్పొరేషన్ రికార్డుల
నుండి తొలగింపబడెను.

మొదటి తీర్మానము విచారించబడుటకు పూర్వము,
మ్యునిసిపలు కార్యదర్శికి అధ్యక్షునికిని తాను పంపిన సాలి
సిటరు నోటీసును చదువవలసినదని డాక్టరు సుఖయాగారు
అధ్యక్షుని ఆ ది గి రి. ఆ ధ్య త్తు డట్లు చే య న ని
నిరాకరింప, డాక్టరు సుఖయాగారు తీర్మానము
నుపపాదించుటకు నిరాకరించిరి. దాని పై జమ్నాదాసు
మొహతాగారు ఆ తీర్మానమును కార్పొరేషను రికార్డులనుండి
తొలగింపవలసినదని ఎ వ్వ రు ను ఉపపాదించుచు వనని
అభ్యంతరము చెప్పుబడెను. అది సరేగాని ఏ సభ్యుడును ఏదో
యొక జాస్మాగ్నపు తీర్మానమును తీసుకొనివచ్చి దానిని ఉప
పాదించుట నాకు ఇష్టములేదని తిరిగి చెప్పు ఆలవాటు ఈ
స భ లో ను ం డ రా ధ ని నాయ భి ప్రా య
మ ని మె హ తా గారు నె ల వి చ్చి రి. దీ ని పై
కొంతవరకు జరిగినపిదప మొహతాగారి తీర్మాన మధికసంఖ్యకు
లచే ఆమోదింపబడెను.

జమ్నాదాగారు మొహతా గారు రెండవతీర్మానమునుగూడ
తొలగింపవలసినదని సవరణ చేయునప్పటికి రెండవతీర్మాన
ముపపాదించబడ లేదు. అనేకమందిసభ్యులు తీర్మానమున కడ్డు
పెట్టి అది చాల అపాయకరమని చెప్పిరి. సవరణ ఆమోదింపబడె
ను. తుదకు తాను కార్పొరేషను తీర్మానములను ఒప్పుకొనన
ట్లు భావించురనే భయమువలన తన కీచర్చలలో పాల్గొనుట కిచ్చు
ములేదని, చక్కజరుగుచున్నంతకాలము డాక్టరు సుఖయాగారు
అనుకొనుచుండిరి. (అ. ప్రె)

కవహారి

నీసా 1-కి రూ. 1-0-0 వి. పి. ధన: రూ 1-6-0

దగ్గు క్యాసకోకములందు బలహీనతలన ఏర్పడును.
ఇది అనేకవిధముల వైత్యములన ఏర్పడిన దగ్గు. శీతకాలమున
ప్రబలింప దగ్గు క్యాసకోకముల నూత్న వాళములందు
ఏర్పడుదగ్గు. ఉబ్బసము, తుయదగ్గు దగ్గుకు నేనించవలసిన
కుందు దగ్గు విధమును బట్టి యుండును.

అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

బొంబాయి శాసనసభ

బొంబాయి, జూలై 18:— వచ్చేసారి పూనాలో
సమావేశమగు బొంబాయి శాసనసభలో అనేకవిషయములు
చర్చింపబడును. అధికారబిల్లులు 12 ను అసభికారబిల్లులు 5 ను
118 తీర్మానములును చర్చింపబడుటకు తయారై సిద్ధముగ
నున్నవి. అధికారబిల్లులలో శిశుసంరక్షణబిల్లును వర్తక తగాదా
బిల్లును ముఖ్యములైనవి. అసభికారబిల్లులలో కే.యస్. నారిమ
ను తోలడ్డిమనుగాగ్గు ఆదైచట్టమును వ్యాపింపజేయుటకు రెండు
బిల్లుల నుపపాదించురు. డాక్టరు వేలంకరగారు సావగ్గురుగా
రిపై ఆంక్షలనన్నిటిని తొలగింపు మని ఒక తీర్మానము నుప
పాదించురు. డెవలపు మెంటుకాఖను గురించి విచారించి మితవ్య
యమునకై దానిని పట్టికు వచ్చుకాఖతో చేర్చుటకు వీలగునే
మా నూచించుటకై ఒక మిశ్రమసంఘము నేర్పాటుచేయవలె
నని లాలాజీ నారాయణజీగా రుపపాదించురు. (అ. ప్రె)

ప్రకటన

ధరలు తగ్గింపబడినవి. త్వరపడుడు.

మేము నాటకమునకు కావలసిన టోపాలు ముఖమునకు

వేయు పార్సీ రంగులు,
ధర సరసముగా ఇచ్చుట
తెలియజేయుచున్నాము.

పెరల్ క్రీము పార్సీ మేడు	ధర	రూ
లోకల్ మేడు పెరల్ క్రీము		1-4-0
ఇంగ్లీషు మేడు (గ్రీను పెయింట్లు అన్ని రంగులలో)		0-12-0
ఇంగ్లీషు మేడు (గ్రీను పెయింట్లు అన్ని రంగులలో)		1-8-0
స్పిరుటు గం బాటిల్ ఒకటికి		0-8-0
క్రీపురైయ 1 అడుగు		0-8-0
రాజపార్టుటోపా మేలరకం నెం 1		8 0-0
నెం 2		4-0-0
స్త్రీపార్టు విగ్గ నెం 1		10-8-0
నెం 2		8-0-0
నెం 3		4-8-0

కాటలాగు వలయువానికి పంపించబడును.

కే. నాదముని అందు నన్ను,
(1580) 164 వైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

వేపచెట్టుయొక్క మంచి
గుణములు గలిగిన టాయిలెట్
అందు జోషధసంబంధమైన
వస్తువులు

మర్కోలబ్బు:— కార్పొరేట్ ఇతర జోషధసంబంధమైన
వస్తు లన్నిటికంటెనే శ్రేష్ఠమైనది. చర్మమును తినివేయును.
మిక్కిలి నున్నితముగా వాసనచేర్చుచున్నది. 8 బిల్లులగుల పెట్టె
1 కి ధర రు 0-12-0.

మర్కోలబ్బును దంతచూర్ణము:— తలెత్తులలో దం
తభావనము చేయుట అందరిని నెలసిందించుచున్నది. బ్రుషతో మ
ర్కోలబ్బును దంతచూర్ణమును చేర్చి దం తభావ న ము చే ని
కముట చాలమంచిది. వేపచెట్టుయొక్క మంచినగుణము లన్ని
యూ నిండులో గలవు.

బుడ్డి 1 0-5-0; ఇన్న పొట్టు 1 కి 0-2-0.

మర్కో పొటాయిలెట్ సిండి మాఖమునకు, చర్మమునకు
జోషమునకు తగినవి.

డాక్టర్ 1 కి రు 0-10-0; ప్యాకెట్టు 1 కి 0-2-0.

హిందూజోషమునందు హిందూజోషపు పరిశ్రమము, ధనము
చే భయముచేయుచున్నది.

SRI KRISHNA BROTHERS, 23, Thambu
Chetty Street, MADRAS.
Mr. V. V. KRISHNA IYER
Palghat

గ్రహణి మాత్రలు

20 మాత్రల డబ్బీ 1-కి రు.0-8-0

రక్తరేచనములు, బంకవిరేచనములు, జిగిబిరేచనమ
లు, అజీర్ణవిరేచనములు, నీటివిరేచనములు, మొదలగునవి త
మాత్రలకు మూడుపూటలు నేవించిన తోడనే నిలిచిపోవును
పీటిని పిల్లలకుగూడ వాడవచ్చును. వెంటనే గుణ మిచ్చును.
అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

ముప్పనసోమరాజు అండు వీరరాజు.

పెద్దాపురము పొట్టు.

TRADE MARK.

విజ్ఞాపన

స్వదేశము

1918 సంవత్సరం

నూచి వేము మనదేశము నుండించుచున్న పట్టు తో మాఫ్యాక్టరీ లోనే వడుతుట, కేయట, రం గులువేయట మున్నగు ప జలవల వివిధరకముల

వస్త్రములపనులరంగులతో చిత్రవిచిత్రమైన జరీసాదా అంచు లు కమ్మలతోను తయారుచేయించి వర్తకులకు తదితరులకు విక్ర యించుచుంటిమి. కాకినాడలో జరిగిన రికిర ఆఖిలభారత కాం గ్రెసువస్త్రప్రదర్శనమున మాబట్టలను ప్రదర్శించినటులను అగిడే కేములోని పట్టువస్త్రములు అన్నిటిలోను ఎక్కువశాత్యా మై నవిగా అందరకు తెలిసేయున్నది. ప్రదర్శనమునగురించి వ్రాయుచు మాబట్టలగురించి పీయూ.కాంతిభూషణగారు అమృత బజారు పత్రికయందు ఇట్లు వ్రాసిరి:

“.... ఇతర కాంగ్రెసుసభ్యులు వారున్న మరియితర ప్రజలకూడ అన్నిరకములభద్రులన్న ప్రదర్శించిరి. ఇంకను ఎంద రో కలరు, అందరిని ఇచ్చట ఏకరువు పెట్టుటకు వీలులేదు. పట్టు వస్త్రములు అనేకరకములు ప్రదర్శింపబడినవి. పెద్దాపురం వర్తకు లు ముప్పనసోమరాజు వీరరాజుగార్లు పట్టు ఉత్తరీయములును ధో వతులును వర్ణగుడ్డలును కొట్టుగుడ్డలును తలగుడ్డలును చీరలును మున్నగురకములు ప్రదర్శించిరి. బెంగుళూరు అస్సామువారు కూడ ప్రదర్శించిరి”

పట్టువస్త్రములనుగురించి వ్రాయుటలో మాకంపెనీయొ క్క అగ్రెస్సును రకములను విభలముగా వ్రాయుటలన దేశము స్వదేశకము పరిశ్రమలలో మాప్రాముఖ్యమును గ్రహించి స్వదేశీ వభివృద్ధి పరచెదరుగాక. చెన్నపురిరాజధానిలో ప్రతిపట్టణము నందును మాబట్టలు దొరకును.

కొందరువర్తకులు తయారుచేయుచున్న రకములలోనే శాస్త్రము తక్కువఅయిన బట్టలనువిక్రయించి మారకములని మో సపుచ్చుచున్నారగాన అందరియొక్క జాగ్రత్తకొరకు మాప్రతి బట్టయందు వుంటేమాటేడే మాకును ఇందున ప్రచురించితిమి.

శ్రీరామమోహన ఆయుర్వేద కళాశాల- బెజవాడ

తొమ్మిది సం॥ లనుండియు రామమోహన ఆయుర్వేద ధర్మ వైద్యశాలను అవిచ్ఛిన్నముగ నిర్వహించుచున్నట్టియు ఉయ్యూరు, మైలవరం, ముత్తూరి, జయంతిపురం వగైరా జమీందారుల మన్ననల నందినట్టియు, స్వంతభవనమును స్వంత మాలికావనమును కలిగినట్టియు సమర్థులైన ఆయుర్వేద పం డితులు కలిగినట్టియు రామమోహన ఆయుర్వేద ధర్మవైద్య శాలా సంఘమువారు యీ వైద్యశాల నవమన్నాకోత్సవ దిన మన 1924 వ సం॥ ఆగష్టు 2 వ తేదీనుండియు వై కళాశాల ను నిర్వహించెదరు. ఈ కళాశాలయందు సుప్రసిద్ధ ఆయు ర్వేదవికారద భిక్షు పరీక్షకులకును ఆంధ్ర ఆయుర్వేద విద్యా పీఠ పరీక్షకులకు తగినట్లుగా విద్యగలుపబడును. మతియు ఆంగ్లవైద్యులచే అనాటమి, ఫిజియాలజీ మొదలగు విషయ ములు నేర్పబడును. ధర్మవైద్యశాలయందు కాంపౌండ్మెంట్, (బొంబు దానవిధానము) రోగనిదానము, బొంబునిర్మాణ పద్ధతియు, మాలికావనముందు మాలికా పరిజ్ఞానమును, లక్ష్య ణ సమన్వయముగా బోధింపబడును- సంస్కృతవిద్యార్థు లకు పంచకాశ్య పరిచయవైనను ఉండవలెను. ఆంగ్లవిద్యార్థు లకు చక్కని భాషపరిజ్ఞానమైనను ఉండవలయును. బీదాద్య ర్థులకు తగు సౌకర్యములు చేయబడును. జూలై 25 వ తేదీన ప్రవేశ పరీక్ష బయపబడును. చేరగోరు విద్యార్థులు జూలై 20వ తేదీలోపల యీక్రిందివారికి దరఖాస్తులు పంపుకొనవలయును ఈ కళాశాలయందు ఉపాధ్యాయులుగా పనిచేయు టకు సమర్థులైన ఆయుర్వేదపండితు లొకరు కావసి యున్నారు. యోగ్యతనుబట్టి తీర్మానియ్యబడును. యోగ్యత లతో సహా యీ క్రిందివారికి దరఖాస్తు పంపుకొనవలయును. బెజవాడ } శంకర వెంకట రామయ్య, 24.6.24 } సహాయ కార్యదర్శి, రామమోహన ధర్మవైద్యశాల, బెజవాడ. (1523)

జూలై

అంతరవేదిపాలెం ఫిర్యాగామచాలక సంఘము రాజ్ లా తాలూకా అంతరవేదిపాలెం ఫిర్యాలోని గ్రామపాలకులు ది 14-7-24 తేదీని అంతరవేదిపాలెంలో సమావేశమయి మ. రా. రా. శ్రీ కంఠేటి వెంకట్రాజుగారిని ఆధ్యక్షులుగిను పొగరు సత్యనారాయణగారిని కార్యదర్శిగను ఎన్నుకొనిరి. కార్యస్థానము అంతరవేదిపాలెంలో ఉంచుటకు నిర్ణయింపబడి యీక్రింది తీర్మానము లంగీకరింపబడినవి.

(1) గ్రామపాలకుల తేదీనముల కొంతవర కభివృద్ధి చేయబడినను, అనుదిన జీవితవ్యయము క్రమక్రమముగా పెరి గిపోవుచుండుటచే ప్రస్తుతమున్న రు 15-0-0 ల తేదీనము చా నందున గ్రామములపెద్ద చిన్న తారతమ్యములబట్టి కనీసవేతన ము రు 30-0-0 లకు హెచ్చించవలసినదని యీసంఘమువారు గవర్న మెంటువారిని ప్రార్థించుచున్నారు.

(2) గ్రామపాలనా సౌష్ఠ్యములను నాశనము చేయుచు అత్యంత ప్రాచీనకాలమునుండియు తమ ధర్మమును నిర్వహించు చున్న గ్రామపాలకులకు అపకారము గల్గించు గ్రామపాలకుల వంశపారంపర్యపుచ్చుమును కాననభలో ప్రవేశ పెట్టినదేశీ చుగవర్నరుమెంటువారి ప్రచురణయొడల తమ వ్యతిరేకాభిప్రాయమును వెల్లడించుచు సదరు చట్టమును వెంటనే ఉపసంహరించుకొనవలసిన గవర్న మెంటు వారిని యీసంఘమువారు ప్రార్థించుచున్నారు.

(3) పబ్లిక్ పనులనిమిత్తం గ్రామపాలకులను కచేరీలకు రప్పించవలసినదని యీసంఘమువారు గవర్న మెంటువారిని ప్రార్థించుచున్నారు.

పొగరు సత్యనారాయణ.

కార్యదర్శి.

కాకినాడ తాలూకా రైతులకోరిక

కాకినాడతాలూకా రైతులు (కాకినాడ కాలక్రింది గ్రామములలో) వర్షములు లేకున్నను, గోదావరి రావున్నను, నెలరోజులనాడే ఆకుపోసుకొని మండువేసెలలో బుర్ర కాళ్ళు కాలుమండగా నూతులు తీసి దోసిళ్ళ నీరుపోసి గోదావరిని ప్రార్థిస్తూ ఎట్లు పెంచుకొనుచుండిరి. గోదావరి యీ నెల 8 తేదీ నే వచ్చినది. లావులో పూర్తిగా నీరవ్వన, (చింతపల్లి లావులో) అది యేమిక్కరమోకాని యిప్పుడునీరు నుబట్టి న్యాయప్రకారము మూడు అడుగులు ఎత్తవలసియుం డగా (12 తేదీ నాటికి) నకటిన్నర అడుగు మాత్రము ఎత్తి నారు. అనీటిమీద పూర్తి యధికారముగల ఆఫీసరుగారు, స్థానికములొనుండక ధవళేశ్వరములోనుండి చావర కొటకు వచ్చి వచ్చు రైతులందఱును మొరపెట్టుకొనగా చిత్రముగా చెప్పుచు న్నారట. న్యాయప్రకారము మూడు అడుగులు ఎత్తవలసిన దంటే 8 ఎత్తితే ఊళ్ళన్ని మునిగి పోతవన్నారు. ఇది వరలో యెప్పుడు అట్లు జరిగియుండలేదు. ఇంకెవరో ఆఫీసరు (చిల్లంవారిలో) ఒకరు అయ్యా వేసిన ఆకు చచ్చిపోతున్న ది. ఇంకా వెయ్యడానికి నీరులేదు. అంటే “అప్పుడే ఎండుకు పోనుకున్నారు నీరు వచ్చినతర్వాత పోనుకోరావా” అన్నారు ఆకు సకాలములో పోనుకోవలె కాని అధికార అనుగ్రహానికి కాలము కట్టుబడుతుందా? వ్యవసాయవిషయము తెలియనివా డొకాడగుటగా వేసినందువలనలాభం యిదే. వెనుక ఎవరో ఒక ఆఫీసరు, అయ్యా కొత్తధాన్యంకీరు తక్కువ ప్రాత ధాన్యములే ధరజాతీ అంటే ప్రాత ధాన్యం పడించుకోరా థా” అన్నాడట. అట్లాగేయుండి యిది. గోదావరి వస్తూన్నా లావులో నీరన్నా, రైతులందరు, పిల్లకాలవలో ముక్కతే ండున-కోరు తెచ్చుకొని ఆకాశము చూస్తూన్నారట. కానన సభలకు వెళ్ళిన మా రైతుబిడ్డ లేం చేస్తూన్నారో? రిక్తాక్షి ఆహుతులు 15 లు } రామచంద్రుని వెంకటప్ప. కూతాడ

నేత్రాంజనము

చచ్చి 1-కి రూ. 0-4-0

ఈ కాటుకలలో పచ్చకర్పూరము మొదలగు మంచి నక్షత్రము తేర్చబడినవి. అందరును సామాన్యులకు వాడతగినది. కండ్లకు ఏనిధమైన జున్నునుచేయును. ఈ కాటుకను విడువక కొద్ది దినుములు పెట్టుకొనిన కంటిమంటలు, ఎటువలె, పుసికట్టుట, కండ్లు అంటుకొనుట, కంటిదురదలు, కండ్లమనకలు మొదలగు మూనును. చచ్చిలో పొవులాదుత్తు కాటుకమూత్రమేయుండును. తిమ్మి కొంజనం కీరో, ముడగానా, బొంబాయి.

వీర్యవర్ధనీ మాత్రమున్ను, తైలమున్ను:— శుక్లవస్త్రము గలవారికిన్ని, దుర్బలలకున్ను, నపుంసకులకున్ను, నరపటు త్వము లేక సంసారసుఖమును నష్టపోయిన వారికిన్ని, స్త్రీ పురులకు నంజీవి వంటిది మాత్రము లోపలికి పుచ్చుకొనవలెను. తైలమును వైకి పూయవలెను. 25 సంవత్సర ములనుంచి ప్రసిద్ధి కెక్కినవి. ముసలివారు యౌవన లగుదురు. 30 మాత్రలు పెరు 4-0-0 1 బొంబు తైలము పెరు 4-0-0 సోనేజి వేరు వీర్యవర్ధనీ ఫార్మసీ, తిరువలిక్కేరి, మద్రాసు.

నాణ్యమైన బసీనులు

ఈ దిగువ నుడవారింపిన మిల్లులో తయారగుచున్న బసీ నులు, హిందూదేశపుమిల్లు ను బులోనున్నా, ఖద్దరు నూలులో నున్నా, హిందువుల పరిశ్రమచేతనున్నా, సకలమైనపట్టుపున్నె, ప్రత్తి, వగైరాధారముతోనూ తయారుచేయబడి, బహుసరస మైనధరలకు. భాగ్యవంతులకు, బీదసాదలకు, వీలుగా యుండే లానుననూ, విదేశపు ధరలకంటె వీలైనంత చాకగా యేర్పాటు చేసి విక్రయించుచున్నాము.

వర్తకులకు (హోలుకేలు) మొత్తపు బేరమునకు, కం ట్రాక్టులకు, చాలా వ్యాపారవీళ్ళ కల్లుజేసినాము గనుక ధరలు తెలియగోరినవారు యీక్రింది విలాసమునకు వ్రాసినయెడల చార్జీ లేకుండా ఖరీదులపట్టి పంపెదము. కాంపిలు బసీనులు ప్యాకెట్టు ౧ కి ఖరీదు, పొంట్లు శ్రీ రు 6.0-0

మానేజరు:— ఆంధ్రవహాజీరీమిల్సు, (1458) బెజవాడ, దక్షిణఇండియా.

THE BOOKS READY FOR SALE.

- 1. BHAGVAD-GITA Translation of with Rs.as. Notes and annotations by the late Tukaram Tatya ... 0 12
2. LECTURES STUDY ON BHAGVAD GITA being a help to students of its Philosophy by T. Subba Rao B. A. B. L. 0 10
3. A COLLECTION OF ESOTERIC WRITINGS of T. Subba Rao, B. A. B. L. ... 2 0
4. THE YOGASARA-SANGRAH OR THE PHILOSOPHY OF YOGA SHASTRA with English Translation by Ganganatha Jha M. A. ... 1 4
5. THE UTTARA-GITA being the initiation of Arjoon by Shri Krishna into Yoga and Dnyana ... 0 4
6. THE PHILOSOPHY OF THE BRAHMANICAL SANDHYA VANDANA ... 0 12
7. THE HIGHER LIFE, or Rules of Raja-Yoga, by Bhagvan Budha ... 0 2
8. LETTERS TO AN INDIAN RAJA by a Indian Recluse... 1 0

RAJARAM TUKKARAM. 1490 29 Hummum Street, Fort Bombay.

వైద్యుని విలువను, వైద్యుని సామర్థ్యమును గుఱించి వైద్యులే అంగీకరించి యున్నారు

ఆతంకనిగ్రహమాత్రలు

అన్ని జాతులవారును ఏమయిన్నునందైనను శ్రీ పురుషులు కాలవ్యత్యాసములేక తీసుకొనుటకు తగినదని వైద్యులే అంగీకరించియున్నారు. ఉపయోగించి దీని నిజమును తెలుసుకొనుడు.

32 మాత్రలుగల డబ్బా 1-కి రు 1-0-0 ఉత్తరము వ్రాసిన క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును

ఆతంకనిగ్రహ ఫార్మసీ

219 26, బ్రాడ్వే, మద్రాసు

